SINTEZA
obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor
la proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal
prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor

Participantul la avizare sau consultare publică	Nr.	Conținutul obiecției, propunerii sau recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Avizarea și consultarea publică inițială (*pentru avizarea și consultarea publică repetată, a se vedea sinteza începând cu pagina 77*)			
Curtea de Apel Chișinău	1.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Judecătoria Chișinău	2.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Administrația Națională a Penitenciarelor	3.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Centrul Național de Expertize Judiciare	4.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Agenția Servicii Publice	5.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Serviciul de Informații și Securitate	6.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	7.	Ținem să menționăm că articolului 14 și art. 15 din proiect reglementează dreptul de acces al persoanei vizate și dreptul de rectificare sau ștergere a datelor cu caracter personal. În acest context, prezintă relevanță prevederile similare din Legea nr. 363/2018 din România privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea	**Se acceptă** Art. 14 se completează cu alin. (5), care stabilește obligația autorităților publice de a transmite Centrului, anual, informații statistice privind numărul limitărilor aplicate. Referitor la stabilirea unui termen de informare, precizăm că art. 14 alin. (3) prevede expres termenul

		datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date, care instituie un mecanism mai detaliat și diferențiat privind măsurile de amânare, restricționare și omitere a informării, care include termene maxime de aplicare, obligații de informare a persoanei vizate, ținerea evidenței și raportarea anuală către autoritatea de supraveghere. Așadar, cu titlu de exemplu, specificăm prevederile art. 15 din legea sus numită, după cum urmează: Art. 15 (1) Operatorul poate dispune, după caz, măsura amânării, restricționării sau omiterii furnizării de informații persoanei vizate în condițiile prevăzute la art. 14 numai dacă, ținând seama de drepturile fundamentale și interesele legitime ale persoanei vizate, o astfel de măsură este necesară și proporțională într-o societate democratică pentru: a)evitarea obstrucționării bunei desfășurări a procesului penal; b)evitarea prejudicierii prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau a executării pedepselor; c)protejarea ordinii și siguranței publice; d)protejarea securității naționale; e)protejarea drepturilor și libertăților celorlalți. (2) Măsura amânării furnizării de informații se dispune pe o perioadă ce nu poate depăși un an, în situația în care incidența condițiilor care fac imposibilă comunicarea este limitată în timp. Măsura amânării poate fi prelungită în interiorul termenului de un an. La împlinirea termenului pentru care măsura amânării furnizării de informații a fost dispusă,	maxim în care operatorul urmează să informeze în scris persoana vizată, prin referință la art. 12 alin. (3) (*i.e.* o lună, cu posibilitatea extinderii la două luni, ținându-se cont de complexitatea și numărul cererilor).

		operatorul transmite informațiile prevăzute de lege. (3) Persoana vizată este informată în scris, în cel mult 60 de zile calendaristice de la înregistrarea solicitării, cu privire la măsura amânării furnizării de informații și motivul dispunerii acesteia, cu privire la termenul pentru care a fost dispusă această măsură, precum și cu privire la faptul că se poate adresa autorității de supraveghere cu plângere împotriva deciziei operatorului sau poate ataca în instanță decizia operatorului. (4) Măsura restricționării furnizării de informații se dispune în situația în care incidența condițiilor care fac imposibilă comunicarea nu este limitată în timp. În situația restricționării furnizării de informații, operatorul transmite persoanei vizate un răspuns. Forma și conținutul răspunsului sunt stabilite de fiecare operator în parte. (5) Măsura omisiunii furnizării de informații se dispune în situația în care chiar și simpla informare a persoanei vizate cu privire la una sau mai multe operațiuni de prelucrare este de natură să afecteze una dintre activitățile prevăzute la alin. (1) lit. a)-d). (6) Omisiunea furnizării de informații poate să fie parțială sau totală. În situația omisiunii parțiale, persoana vizată este informată, în termen de cel mult 60 de zile calendaristice de la înregistrarea solicitării, cu privire la categoriile de prelucrări care nu sunt de natură a afecta activitățile prevăzute la alin. (1). În situația omisiunii totale, operatorul transmite persoanei vizate un răspuns. Forma și conținutul răspunsului sunt stabilite de fiecare operator în parte. (7) Operatorul este obligat să țină evidența situațiilor în care a fost dispusă măsura omiterii furnizării de informații și să documenteze adoptarea acestei măsuri. (8) În luna ianuarie a fiecărui an, operatorul are obligația de a informa autoritatea de	

		supraveghere cu privire la situația statistică a măsurilor de omisiune a furnizării de informații adoptate în anul precedent, defalcat pentru fiecare dintre activitățile prevăzute la alin. (1) lit. a)-d). Din această perspectivă, se propune stabilirea în mod expres, în cuprinsul articolelor 14 și 15, a unor termene maxime în care operatorii trebuie să informeze persoana vizată cu privire la măsurile de amânare, restricționare sau omisiune a furnizării informațiilor (într-un termen de maximum 60 de zile calendaristice de la data solicitării). Complementar, în scopul monitorizării eficiente a aplicării limitărilor drepturilor subiecților de date, se propune introducerea unei prevederi exprese privind obligația operatorilor de a transmite anual către CNPDCP a situației/datelor statistice detaliate privind măsurile de omisiune a furnizării de informații adoptate, pentru fiecare dintre activitățile/interesele prevăzute la alin. (2) și (4) lit. a)-d) din articolele vizate. Prin urmare, aceste prevederi legale conferă autorității de supraveghere competența necesară pentru a exercita un control efectiv și o monitorizare riguroasă asupra operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, asigurând, totodată, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor vizate.	
Ministerul Afacerilor Interne	8.	La proiectul actului normativ, la art. 1 alin. (1) lit. a) utilizează sintagma „securitate publică” pentru a transpune dispozițiile Directivei (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a	**Nu se acceptă** Legislația Republicii Moldova operează preponderent cu noțiunea „*securitate publică*”. În primul rând, art. 10 alin. (1) din Legea nr. 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova oferă definiția expresă a sintagmei „*ordine și securitate publică*”, după cum urmează:

		infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului (în continuare Directiva (UE) 2016/680). Totuși, este important de menționat că la nivelul Uniunii Europene, noțiunea de „securitate publică” are un conținut mult mai larg și complex, care depășește, în multe cazuri, sfera atribuțiilor clasice ale autorităților de ordine publică, incluzând și dimensiuni legate de terorism, migrație, infrastructuri critice și protecția intereselor vitale ale statului. În schimb, legislația Republicii Moldova operează în mod constant cu sintagma „ordine și siguranță publică”, care reflectă mai fidel misiunile concrete ale structurilor aflate în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv Poliția și Inspectoratul General de Carabinieri. Astfel, Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri la art. 2 alin. (2) și Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului la art. 2 utilizează sintagma „ordine și securitate publică” însă în absența unei definiții legale clare, această formulă riscă să fie confundată cu domeniul securității naționale. În contextul transpunerii legislației europene, este important ca scopul legii să reflecte nu doar cerințele Directivei (UE) 2016/680, dar să fie compatibilă cu arhitectura instituțională și terminologia din dreptul național. În acest sens se propune la art. 1 alin. (1) lit. a) substituirea sintagmei „securitate publică” cu sintagma „siguranță publică”.	„*(1) Ordinea și securitatea publică reprezintă starea de legalitate, stabilitate și pace civică, asigurată de autoritățile și instituțiile publice care implementează măsuri preventive și coercitive pentru combaterea faptelor ilegale, protejând viața și integritatea persoanelor, drepturile și libertățile fundamentale, precum și proprietatea, sănătatea publică, menținând siguranța publică, garantând respectarea legii și funcționarea eficientă a autorităților și instituțiilor publice.*”. Suplimentar, această noțiune este utilizată în denumirea Capitolului XIII din Partea Specială a Codului penal („*Infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice*”). Astfel, pornind de la faptul că denumirile capitolelor din partea specială a Codului penal exprimă obiectul juridic generic al diferitelor categorii de infracțiuni, este imperioasă utilizarea acelorași noțiuni și în textul prezentului proiect de lege.
	9.	În continuare, la art. 3 alin. (1) autorul stabilește că noțiunile utilizate în prezenta lege se definesc prin trimiterea directă la art. 4 din Legea nr. 195/2024	**Nu se acceptă** Toate noțiunile și definițiile prevăzute la art. 3 din Directiva (UE) 2016/680 sunt identice cu noțiunile și definițiile reglementate la art. 4 din Legea nr.

		privind protecția datelor cu caracter personal (în continuare Legea nr. 195/2024). Așadar, această formulare nu este conformă atât principiilor de tehnică legislativă, cât și, nici delimitărilor funcționale dintre cele două legi. Or, Legea nr. 195/2024 vizează domeniul protecției datelor cu caracter personal în scopuri generale (civile și administrative), pe când proiectul examinat are ca obiect un domeniu special și distinct și anume cel al prelucrărilor efectuate în scopul prevenirii, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor. Astfel, trimiterea generală la definițiile unei alte legi, cu sferă diferită de aplicare creează un risc de confuzie terminologică și de aplicare eronată a normei, în special în ceea ce privește termeni precum „consimțământ" „operator", „date sensibile", „prelucrare" sau „restricționare". În acest context, reieșind din faptul că cerințele Legii nr. 100/2017 privind actele normative la art. 54 alin. (1) lit. c) stabilește că terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, se propune includerea în corpul actului normative a tuturor definițiilor relevante prin preluarea acestora din Directiva (UE) 2016/680 și adaptarea acestora la specificul național.	195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal (în continuare – Legea nr. 195/2024). Prin urmare, propunerea de a defini repetat aceleași noțiuni este inadmisibilă din perspectiva regulilor de tehnică legislativă. Or, acest fapt va genera paralelisme legislative. Atragem atenția că Curtea Constituțională a statuat la nivel de jurisprudență constantă faptul că „*în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceloraşi reglementări în mai multe articole sau alineate din acelaşi act normativ ori în două sau mai multe acte normative*" (a se vedea paragraful 45 din HCC nr. 2/2018). În altă ordine de idei, art. 3 din proiectul de lege nu influențează în nici-un mod domeniul de aplicare al legii. Or, acest aspect este reglementat exclusiv la art. 2. Din considerentele expuse *supra*, definirea noțiunilor din Directiva (UE) 2016/680 printr-o referință generală la definițiile prevăzute de Regulamentul General privind Protecția Datelor (sau actul național de implementare al acestuia) există în multiple state ale Uniunii Europene, cum ar fi: – **Estonia** (secțiunea 13(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Franța** (art. 2, în coroborare cu art. 87 din Legea privind protecția datelor); – **Bulgaria** (dispozițiile suplimentare din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Cehia** (secțiunea 24(2) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal).

	10.	La art.7 lit. b), este important să se definească în mod clar semnificația noțiunii ,,interese vitale” ale persoanei vizate sau altor persoane.	**Nu se acceptă** Această noțiune nu este definită nici în Directiva (UE) 2016/680, nici în Regulamentul General privind Protecția Datelor, nici în Legea nr. 195/2024. Prin urmare, noțiunea urmează a fi interpretată funcțional, pornind de la sensul său semantic. Precum a fost expus în nota de fundamentare, în doctrină s-a remarcat faptul că „[*i*]*nteresele vitale se referă la situațiile care pun viața în pericol, care pot fi legate de asistența medicală de urgență și de divulgarea informațiilor medicale confidențiale pentru a preveni o infracțiune gravă ce atentează la viața uneia sau mai multor persoane*.”[1]
	11.	Art. 8 alin. (1) din proiect, prevede că datele cu caracter personal sunt stocate numai atât timp cât sunt necesare pentru îndeplinirea scopurilor prevăzute la art. 1 alin. (1). Prin urmare, se conchide că norma dată nu stabilește clar termenele limită de păstrare, stocare și revizuire a informației, ceia ce va provoca echivoc în aplicarea normei. În lipsa unor norme suplimentare, există riscul ca fiecare operator să stabilească în mod diferit perioadele de retenție pentru categorii de date similare (ex. date biometrie, ale minorilor sau date provenite din sesizări fără fundament), ceea ce ar conduce la o aplicare inechitabilă și lipsită de predictibilitate a legii. Totodată, trebuie menționat că Directiva (UE) 2016/680, la art. 4 alin. (1) lit. e), coroborat cu art. 19 alin. (1), prevede obligația statului de a institui, prin lege, termene de ștergere sau revizuire, iar nu exclusiv la nivel de operator, mai ales în ceea ce privește prelucrările cu risc ridicat.	**Nu se acceptă** În majoritatea statelor membre ale UE, termenele specifice sunt stabilite de legile speciale care reglementează activitatea diferitelor autorități competente, pornind de la particularitățile individuale care trebuie luate în considerare la stabilirea unui termen concret pentru stocarea datelor. Astfel, art. 8 preia prevederile existente la nivelul UE, potrivit cărora regula generală este aceea că actele normative trebuie să prevadă termene specifice, iar, în cazul în care cadrul normativ nu stabilește asemenea termene, operatorii au obligația de a le stabili. A se vedea, cu titlu de exemplu, prevederile legale din: – **Estonia** (secțiunea 17(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal);

[1] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 227.

		În acest sens, modelul legislativ adoptat de România prin Legea nr. 363/2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date (în continuare Legea nr. 363/2018) constituie o bună practică de armonizare cu acquisul Uniunii Europene, întrucât prevede în mod expres obligația de a stabili termene specifice de păstrare a datelor cu caracter personal în situațiile care implică un risc sporit asupra drepturilor persoanei vizate. Astfel de situații includ, cu titlu exemplificativ, prelucrările ce privesc date sensibile, persoane vulnerabile (precum minorii) sau cazuri în care acuratețea datelor nu poate fi verificată ori confirmată. Prin urmare, reglementarea română nu operează cu reguli generale, ci impune tratamente diferențiate pentru categoriile de date cu impact ridicat, asigurând un nivel adecvat de protecție și proporționalitate. Mai mult, legislația românească stabilește că aceste termene speciale nu pot depăși jumătate din termenul general, iar la expirarea acestora datele pot fi fie arhivate în interes public, fie păstrate în evidență pasivă, fie șterse definitiv – cu menținerea unor proceduri clare și documentate. Această abordare corespunde jurisprudenței europene, în special Cauza S. și Marper c. Regatului Unit (CEDO, 2008), unde Curtea a stabilit că păstrarea generalizată a datelor biometrice ale persoanelor necondamnate este o ingerință	– **Bulgaria** (art. 46 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Malta** (secțiunea 5(1) și (2) din Regulamentul privind protecția datelor); – **Regatul Unit** (secțiunea 39 din Legea privind protecția datelor). Cele expuse *supra* sunt confirmate și de faptul că reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat careva obiecții în privința art. 8.

		disproporționată în viața privată, interzicând păstrarea nelimitată și nediferențiată a acestor date. Astfel, se propune completarea a art. 8 din proiect cu următorul conținut: „(4) Stabilirea termenelor specifice de stocare este obligatorie în următoarele situații: a) prelucrarea datelor cu caracter personal referitoare la minori; b) prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal; c) prelucrarea datelor cu caracter personal a căror exactitate nu a fost stabilită ori este incertă; d) orice situație în care prelucrarea implică un risc ridicat pentru drepturile persoanei vizate. (5) Termenele specifice de stocare nu pot depăși jumătate din termenul general aplicabil pentru scopul urmărit. (6) La expirarea termenului de stocare, datele pot fi: a) arhivate în interes public, în conformitate cu legislația privind arhivele; b) păstrate în evidență pasivă pentru maximum jumătate din termenul inițial, cu acces limitat; c) șterse sau distruse definitiv, dacă nu se aplică lit. a) sau b).” Totodată, se atrage atenția că materialele și probele din dosarele penale sunt păstrate în arhivele instanțelor și ale organelor de urmărire penală, fără un termen fix de distrugere, acestea fiind esențiale pentru procesul penal, iar legea impune termene arbitrare de ștergere.	
	12.	În forma propusă, articolul 10 al proiectului de lege transpune prevederile art. 7 din Directiva (UE) 2016/680, consacrând obligația operatorilor de a face, pe cât posibil, distincție între datele bazate pe	**Nu se acceptă** Prevederea respectivă este formulată în termeni generali pentru a permite aplicarea acesteia de la caz

		fapte și cele întemeiate pe evaluări personale, precum și de a verifica acuratețea și actualitatea acestora înainte de transmiterea către alte autorități. Această formulare reflectă corect principiul calității datelor și este aliniată, la nivel minimal, cu norma europeană. Cu toate acestea, în lipsa unor dispoziții detaliate privind frecvența evaluărilor, termenele maxime pentru revizuirea datelor și măsurile concrete în caz de transmitere a datelor inexacte, articolul riscă să rămână prea general și să nu ofere suficiente garanții împotriva riscurilor de afectare a vieții private în cadrul prelucrărilor operative și judiciare. În acest sens, conform art. 7 din Directiva (UE) 2016/680, statele membre trebuie să se asigure că operatorii fac distincția între tipurile de date în funcție de sursa și fiabilitatea acestora, iau toate măsurile rezonabile pentru a preveni transmiterea datelor inexacte și, dacă este posibil, adaugă informații care să permită evaluarea exactității, actualității și gradului de încredere al datelor respective. Aceste cerințe impun un cadru normativ clar și operațional, nu doar un principiu general. O astfel de abordare este regăsită și la art. 7 din Legea nr. 363/2018, care a urmărit asigurarea unei transpuneri riguroase a prevederilor art. 7 din Directiva (UE) 2016/680. În aceste cazuri, legiuitorul a prevăzut dispoziții suplimentare care detaliază obligația operatorilor de a structura distinct datele în funcție de sursă și acuratețe, precum și de a institui mecanisme de evaluare periodică a calității acestora. De asemenea, au fost introduse termene	la caz, în corespundere cu particularitățile specifice care pot exista în diferite situații individuale. Astfel, după cum se remarcă în doctrină: „*Directiva (UE) 2016/680 recunoaște în mod expres că principiul exactității datelor are un caracter dependent de context și de scop, urmând a fi aplicat cu luarea în considerare a naturii și a finalității operațiunilor de prelucrare în cauză.* […] *Trebuie menționat aici că articolul 7 alineatul (1) din Directiva privind aplicarea legii (LED) prevede că datele cu caracter personal bazate pe fapte trebuie să fie distinse de cele bazate pe evaluări personale „pe cât posibil”. Aceasta înseamnă că legiuitorul este conștient de dificultățile practice ale punerii în aplicare a unei asemenea obligații; din acest motiv, se acceptă că, în anumite situații, realizarea unei astfel de distincții poate să nu fie posibilă.*”.[2]

[2] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 188 și 189.

		maxime de reevaluare, în special pentru sistemele automatizate de evidență, unde frecvența nu poate depăși doi ani. Totodată, reglementările respective prevăd proceduri clare pentru notificarea destinatarilor în cazul transmiterii de date inexacte, precum și obligația de a rectifica, șterge sau restricționa prelucrarea acestora, în funcție de natura neconformității constatate. Această abordare permite nu doar conformarea formală la Directivă, ci și garantarea efectivă a drepturilor persoanelor vizate, mai ales în contextul în care datele prelucrate în domeniul penal pot avea consecințe semnificative asupra libertății, reputației și vieții private. În plus, reglementarea detaliată a mecanismelor de control al calității datelor este susținută de jurisprudența CEDO, în special Cauza M.M. c. Regatului Unit (CEDO, 2012) în care Curtea a stabilit că păstrarea și utilizarea de date inexacte sau neverificate despre persoane necondamnate, fără proceduri clare de actualizare sau rectificare, reprezintă o ingerință disproporționată în viața privată. În acest sens, se propune completarea articolului 10 din proiectul de lege cu alin. (5)-(9) următorul conținut, „(5) Operatorul evidențiază în mod distinct datele cu caracter personal în funcție de gradul lor de exactitate, de sursa din care provin și de natura lor obiectivă sau subiectivă, în vederea unei prelucrări conforme cu scopul urmărit. (6) Operatorul este obligat să evalueze periodic calitatea datelor cu caracter personal stocate, cu frecvența stabilită prin acte administrative proprii. În	

		cazul sistemelor automatizate de evidență, evaluarea calității datelor se efectuează cel puțin o dată la 2 ani. (7) Evaluarea calității este obligatorie înaintea transmiterii datelor către alt operator. În cadrul acestei evaluări, operatorul determină: a) acuratețea și actualitatea datelor; b) gradul de completitudine și fiabilitate; c) relevanța în raport cu scopul prelucrării. (8) În situația transmiterii neconforme a unor date cu caracter personal sau a constatării ulterioare a inexactității acestora, operatorul notifică imediat destinatarul. Datele respective sunt, după caz: a) rectificate; b) șterse; c) restricționate în prelucrare, în condițiile prevăzute de lege. (9) Operatorul păstrează o evidență a transmiterilor de date inexacte, rectificate sau șterse, precum și a notificărilor transmise destinatarilor, în vederea asigurării responsabilității și trasabilității operațiunilor de prelucrare.”.	
	13.	Art. 12 alin. (4) din proiect reglementează posibilitatea ca operatorul să refuze soluționarea unei cereri ori să perceapă o taxă rezonabilă, în cazul în care cererea este „vădit nefondată sau excesivă”. Astfel, se menționează că norma dată transpune totalmente prevederile art. 12 alin. (4) din Directiva (UE) 2016/680, dar se consideră necesară stabilirea unor criterii obiective care pot sta la baza unei astfel de constatări, întrucât în lipsa unor împrejurări clar stabilite, interpretarea incorectă a normei poate afecta considerabil aplicarea legii. Reieșind din cele expuse, se consideră oportună completarea art. 12 cu prevederi care să	**Nu se acceptă** Această prevedere oglindește art. 12 alin. (5) din RGPD și, implicit, art. 12 alin. (5) din Legea nr. 195/2024. Prin urmare, modificarea acestei norme nu este oportună. În special, în contextul în care atât legislația majorității statelor membre ale UE, cât și art. 78 alin. (4) din Regulamentul (UE) 2018/1725, prevăd o normă identică precum cea propusă de prezentul proiect de lege.

		reglementeze unele criterii generale potrivit cărora să poată fi apreciat caracterul vădit nefondat al cererilor și care nu vor restrânge drepturile persoanelor și vor permite operatorului să respingă cererile lipsite de temei. Prin urmare se propune completarea art. 12 cu următorul alineat „6”: „(6) Caracterul vădit nefondat sau excesiv al cererii se determină de la caz la caz, ținând cont de obiectul cererii, caracterul repetitiv, volumul și natura drepturilor prelucrate, precum și existența unor prelucrări suplimentare față de cele anterioare.”	
	14.	În continuare, menționăm că deși proiectul prevede la art. 13 alin. (3) și art. 14 alin. (2)–(4) posibilitatea operatorului de a amâna, restricționa sau omite furnizarea informațiilor ori de a limita accesul la date, în forma actuală aceste dispoziții nu sunt însoțite de suficiente garanții procedurale care să prevină eventualele abuzuri și să asigure respectarea principiului proporționalității. Aceste lacune sunt de natură să afecteze echilibrul dintre interesele legitime ale autorităților și drepturile fundamentale ale persoanei vizate. Potrivit art. 15 din Directiva (UE) 2016/680, orice limitare a accesului trebuie să fie expres reglementată prin măsuri legislative care să stabilească: • cazurile și condițiile în care pot fi aplicate măsuri de limitare, • durata limitării și termenele maxime aplicabile; • obligația operatorului de a informa persoana vizată, în măsura posibilului, cu privire la motivul refuzului, precum și mecanismele de contestare și de supraveghere a deciziilor de limitare. În aceeași direcție, Legea nr. 363/2018 din România instituie un mecanism detaliat și diferențiat	**Nu se acceptă** Recitalul 44 din Directiva (UE) 2016/680 prevede expres că, în vederea aplicării unei limitări, operatorul trebuie să evalueze, prin intermediul unei examinări concrete și individuale a fiecărui caz, toate circumstanțele particulare. Astfel, tocmai din acest considerent, în legislația majorității statelor membre ale UE se pune în sarcina operatorului examinarea oportunității limitării drepturilor persoanei vizate, prin aplicarea testului prevăzut la art. 13 alin. (3) și art. 15 alin. (1) din directivă. Mai mult decât atât, prevederile din proiect sunt formulate în corespundere cu art. 79 alin. (3) și art. 81 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2018/1725 (actul care reglementează protecția datelor cu caracter personal în cadrul activităților instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene).

		privind măsurile de amânare, restricționare și omitere a informării, care include termene maxime de aplicare, obligații de informare a persoanei vizate, ținerea evidenței și raportarea anuală către autoritatea de supraveghere. Or, în lipsa unui articol distinct și structurat, aplicarea limitărilor din proiectul de lege rămâne imprecisă și potențial disproporționată, mai ales în lipsa unei monitorizări ex ante sau ex post din partea CNPDCP. Prin urmare, în scopul asigurării respectării principiului legalității și al protecției efective a drepturilor fundamentale, se propune completarea proiectului cu un articol nou, după art. 14, cu următorul conținut: „Articolul 15 – Limitarea dreptului de acces și a informării (1) Operatorul poate dispune, după caz, măsura amânării, restricționării sau omiterii furnizării de informații persoanei vizate în condițiile prevăzute la art. 13 și art. 14 numai dacă, ținând cont de drepturile fundamentale și interesele legitime ale persoanei vizate, o astfel de măsură este necesară și proporțională într-o societate democratică pentru: a) evitarea obstrucționării cercetărilor, anchetelor sau procedurilor oficiale ori juridice; b) a nu prejudicia prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor ori executarea pedepselor; c) protejarea ordinii și securității publice; d) protejarea securității naționale; e) protejarea drepturilor și libertăților altor persoane. (2) Măsura amânării se dispune pe o durată determinată, care nu poate depăși 12 luni. Dacă	

		motivul care a justificat amânarea persistă, măsura poate fi prelungită în interiorul acestui termen. (3) În toate cazurile, operatorul transmite persoanei vizate un răspuns în scris, în termenul prevăzut la art. 12 alin. (3), cu indicarea, după caz: a) măsurii dispuse (amânare, restricționare sau omisiune); b) motivelor justificate; c) duratei aplicării măsurii și d) menționarea dreptului de a depune plângere la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare Centru) sau de a introduce o cale de atac în instanță. (4) În măsura în care simpla comunicare a informațiilor prevăzute la alin. (3) este de natură să compromită scopul măsurii, operatorul poate omite această informare. În acest caz, operatorul documentează separat decizia și motivele acesteia și le pune la dispoziția Centrului la cerere. (5) Operatorul ține evidența tuturor situațiilor în care a fost aplicată o măsură de limitare a drepturilor, inclusiv durata și temeiurile de drept invocate. Aceste informații sunt disponibile Centrului în vederea exercitării atribuțiilor de supraveghere. (6) În luna ianuarie a fiecărui an, operatorul transmite Centrului o informare sintetică privind cazurile în care au fost aplicate măsuri de amânare, restricționare sau omisiune a informării, defalcată pe temeiurile legale aplicate, fără includerea datelor cu caracter personal.” În contextul introducerii art. 15 – „Limitarea dreptului de acces și a informării”, se impune corelarea dispozițiilor din art. 13 și art. 14 pentru a evita dublarea conținutului normativ și pentru a	

		asigura coerența legislativă. Astfel: la art. 13, alineatul (3) se va reformula după cum urmează: (3) Furnizarea informațiilor prevăzute la alin. (2) poate fi amânată, restricționată sau omisă, în măsura și atât timp cât o astfel de măsură este necesară și proporțională, în condițiile prevăzute la art. 15. la art. 14, alineatele (2) și (3) se vor reformula astfel: (2) Dreptul de acces al persoanei vizate poate fi limitat, integral sau parțial, în măsura și atât timp cât o astfel de măsură este necesară și proporțională, în condițiile prevăzute la art. 15. (3) În cazurile prevăzute la alin. (2), informarea persoanei vizate se realizează conform prevederilor art. 15 alin. (3) și (4).	
	15.	La art. 26, se propune a include un alineat separat privind obligația operatorului de a consulta Centrul pe proiectele de acte normative ce instituie prelucrări în domeniul de aplicare a legii. Această omisiune contravine prevederilor art. 28 din Directiva (UE) 2016/680 care prevede că autoritatea de supraveghere trebuie consultată în procesul legislativ. În acest sens, art. 26 se va completa cu un nou alineat (5) cu următorul cuprins: „(5) Autoritățile publice consultă Centrul în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative care instituie sau reglementează prelucrări de date cu caracter personal în domeniul de aplicare a prezentei legi.”. Subsidiar termenul de consultare prealabilă cu Centrul, urmează a fi prevăzut în zile, întrucât conform uzanței prevederilor Codului civil nr. 1107/2002, termenii sunt stabiliți în zile, luni și ani.	**Precizare** Această prevedere se regăsește la art. 36 alin. (4) din Legea nr. 195/2024.

	16.	9. Cu privire la art. 27: 4.1. alin. (1), nu este clar ce se are în vedere prin „măsuri tehnice și organizatorice adecvate”, or nu există o normă care să explice care tipuri de măsuri sunt considerate adecvate sau neadecvate în vederea asigurării unui nivel de securitate înalt. Pe lângă articolul menționat, cuvântul „adecvat” se întâlnește multiplu în textul proiectului, astfel utilizarea acestuia în conținutul unui act normativ nu este tocmai potrivită din punct de vedere tehnic și juridic, or acesta creează dificultăți la înțelegerea prevederilor reglementate în proiect. Mai mult, norma art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative stabilește că conținutul unui proiect trebuie expus într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc. 4.2. alin. (2), autorul stabilește o listă de obiective în care sunt întreprinse anumite măsuri de prevenire a riscurilor, iar la fiecare obiectiv între paranteze este specificată o măsură de control. În acest context, se denotă o neclaritate, cu referire la rolul măsurilor de control stabilite între paranteze, or prevederile alin. (2) se referă doar la obiectivele măsurilor întreprinse în vederea prevenirii riscurilor și nu la măsurile de control ale acestora.	**Precizare** În doctrină se remarcă faptul că, deși conceptul de „*măsuri tehnice și organizatorice*” este esențial pentru art. 29 din Directiva (UE) 2016/680 (și pentru dispoziția corespunzătoare din RGPD), nici Directiva (UE) 2016/680, nici RGPD nu oferă o definiție relevantă. Pornind de la faptul că este evident imposibilă întocmirea unei liste complete a tuturor măsurilor tehnice și organizatorice disponibile, orice încercare de definire ar suferi de aceeași generalitate care caracterizează conceptul în sine. Mai mult, legiuitorul european ar fi obligat să asigure neutralitatea tehnologică a dispoziției și nu ar putea enumera sau sugera soluții tehnice specifice.[3] Măsurile tehnice sunt „măsuri și controale aplicate sistemelor și oricărui aspect tehnologic al unei organizații, cum ar fi dispozitivele, rețelele și componentele hardware”, în timp ce măsurile organizatorice se referă la „politici interne, metode sau standarde organizaționale, precum și controale și audituri”. Nu pare să existe o interpretare oficială a conceptului în contextul art. 29 din Directiva (UE) 2016/680, însă același concept apare și în art. 25 alin. (1) din GDPR, pentru care Comitetul European pentru Protecția Datelor a emis orientări. Aceste orientări oferă diverse exemple, cum ar fi pseudonimizarea și detectarea programelor malware, și explică faptul că măsurile tehnice și organizatorice includ atât soluții tehnice avansate, cât și măsuri de bază, precum instruirea personalului.[4] Aceasta confirmă că noțiunea de „măsuri tehnice și organizatorice” nu poate fi definită în mod

[3] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, pp. 468 și 469.
[4] *Ibidem*.

			exhaustiv și cuprinde, în esență, orice măsură sau metodă capabilă să asigure un nivel adecvat de securitate pentru prelucrare. Ghidarea (minimală) specifică oferită de Directiva (UE) 2016/680 se regăsește în recitalul 60, unde este menționată în mod expres criptarea. Din acest considerent reiese, de asemenea, că măsurile ar trebui, cel puțin, să prevină prelucrarea de către persoane neautorizate și să protejeze împotriva „distrugerii, pierderii, modificării sau divulgării neautorizate, accidentale ori ilegale a datelor cu caracter personal sau a accesului neautorizat la acestea, în timpul transmiterii, stocării sau altei forme de prelucrare”.[5] Un plus de claritate asupra conceptului este oferit și de art. 29 alin. (2) din Directiva (UE) 2016/680 care, deși face referire la prelucrarea automată, enumeră o varietate de scopuri de securitate pe care măsurile ar trebui să le atingă. Suplimentar, art. 29 alin. (1) din Directiva (UE) 2016/680 precizează clar că caracterul adecvat al măsurilor și nivelul de securitate depind de mai mulți factori, și anume: – stadiul actual al tehnologiei; – costurile de implementare; – natura, domeniul de aplicare și scopurile prelucrării; – riscurile cu grade diferite de probabilitate și de gravitate pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice.[6]
	17.	La art. 31 alin. (1) este prevăzut că responsabilul cu protecția datelor cu caracter personal are atribuții de „implicare” în toate aspectele legate de protecția	**Nu se acceptă** Art. 33 alin. (1) din Directiva (UE) 2016/680 are următoarea redacție în limba engleză:

[5] *Ibidem*.
[6] *Ibidem*, p. 470.

		datelor cu caracter personal desfășurate de un operator. Această acțiune este una ce depășește activitatea unei asemenea persoane și ar putea induce idea participării acestuia la aprobarea deciziilor. În realitate, conform prevederilor art. 33 alin. (1) al Directivei (UE) 2016/680 acesta are rol de consultare. Prin urmare, la art. 31 alin. (1) se propune substituirea cuvântului „implicat” cu cuvântul „consultat”.	„*Member States shall provide for the controller to ensure that the data protection officer* ***is involved****, properly and in a timely manner, in all issues which relate to the protection of personal data.*”. Astfel, termenul lingvistic corespunzător este noțiunea de „*implicare*”. Aceeași abordare se regăsește atât în art. 38 alin. (1) din RGPD, cât și în art. 38 alin. (1) din Legea nr. 195/2024. Nu în ultimul rând, utilizarea acestui termen este confirmată și de doctrina de specialitate.[7]
	18.	La art. 37 alin. (2) este definită noțiunea de „acord internațional” în contextul alin. (1) al articolului menționat, pe când toate noțiunile utilizate în cadrul proiectului sunt reglementate la art. 3 (Noțiuni).	**Precizare** Din punct de vedere al regulilor de tehnică legislativă, anumite noțiuni pot fi definite în cadrul dispozițiilor de conținut ale unui act normativ, în cazul în care noțiunea este relevantă doar în contextul unui articol, secțiuni sau capitol.
	19.	La art.42 alin. (1), se solicită modificarea sumei amenzii prevăzute, deoarece Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a cestor date, statele membre definesc normele privind sancțiunile aplicabile în cazurile de încălcare a dispozițiilor adoptate în temeiul prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că acestea sunt puse în aplicare. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive.	**Nu se acceptă** Având în vedere că art. 88 alin. (4) din Legea nr. 195/2024 prevede, de asemenea, aplicabilitatea unei amenzi de până la 2 000 000 lei în raport cu autoritățile și instituțiile publice, același plafon maxim trebuie să fie prevăzut și pentru încălcarea prevederilor prezentei legi.

[7] *Ibidem*, p. 517.

		Totodată, se remarcă că amenda se stabilește în unități convenționale, nu în lei.	
	20.	La Capitolului VI, până la aplicarea amenzii de către Centru, se recomandă instituirea sancțiunii de avertisment, însoțită de un plan și măsuri de remediere care urmează a fi stabilite de către Centru, iar termenul de remediere se propune a fi perioada de timp cuprinsă între 60 și 180 de zile de la data comunicării procesului verbal de constatare și sancționare, în care operatorul sau persoana împuternicită de acesta are posibilitatea remedierii neregulilor constatate și îndeplinirii obligațiilor legale. Ulterior, în urma nerespectării de către operator sau persoana împuternicită de operator a planului și măsurilor de remediere, apare dreptul Centrului de a aplica sancțiunea pecuniară sub formă de amendă.	**Nu se acceptă** Sancțiunile prevăzute de prezentul proiect de lege, similare celor reglementate de Legea nr. 195/2024 și celor existente în majoritatea statelor membre ale UE, au caracter administrativ. *Per a contrario*, în România, amenzile aplicate de autoritatea de supraveghere au natura unor sancțiuni contravenționale, iar planurile și măsurile de remediere constituie instituții juridice specifice dreptului contravențional. Având în vedere că mecanismul de sancționare prevăzut de prezentul proiect de lege, precum și de Legea nr. 195/2024, este reglementat în cadrul unei proceduri administrative, instituirea planurilor și a măsurilor de remediere este improprie. În altă ordine de idei, în conformitate cu art. 42 alin. (2) din proiectul de lege, aplicarea amenzilor se realizează în conformitate cu art. 87 din Legea nr. 195/2024. Conform art. 87 alin. (2) din această lege, în funcție de circumstanțe, amenzile sunt aplicate în completarea sau în locul măsurilor menționate la art. 60 alin. (2) lit. a)–h) și j). Iar în cazul unei încălcări minore poate fi emis un avertisment în locul unei amenzi.
	21.	Subsidiar, 9. potrivit Capitolului VI din Directiva (UE) 2016/680, fiecare stat membru are obligația de a institui una sau mai multe autorități de supraveghere publice independente, cu competențe specifice și garantate în domeniul aplicabil legislației penale. Aceste atribuții vizează monitorizarea legalității prelucrării, furnizarea de consiliere,	**Nu se acceptă** În conformitate cu art. 39 alin. (1) din proiect, în vederea supravegherii și monitorizării aplicării prevederilor prezentei legi, Centrul exercită sarcinile și competențele prevăzute de capitolele VII și VIII din Legea nr. 195/2024.

		investigarea plângerilor, adoptarea de măsuri corective, emiterea de avize și rapoarte publice, precum și cooperarea internațională. Astfel dispozițiile Capitolului VI al proiectului relevă o transpunere parțială și neuniformă a cadrului stabilit de Directiva (UE) 2016/680 întrucât art. 39 se limitează la o trimitere generală la Legea nr. 195/2024, care reglementează domeniul general de protecție a datelor. În acest context atribuțiile privind controlul, consilierea, investigațiile și măsurile corective nu sunt enumerata expres în prezentul proiect. Totodată, nu sunt prevăzute garanții privind independența funcțională și decizională a autorității de supraveghere. În final nu sunt stabilite competențele specifice de cooperare internațională, publicarea de rapoarte sau oferirea de consiliere legislativă. Această constatare poate genera incertitudini juridice, în special în contextul în care Directiva (UE) 2016/680 la art. 41 alin. (3) permite instituirea unei autorități distincte de supraveghere, or activitățile de prelucrare în scopuri penale implică riscuri sporite pentru drepturile fundamentale. În acest sens, este necesar introducerea unor articole suplimentare care să enumere explicit atribuțiile și competențele CNPDCP art. 46-47 din Directiva (UE) 2016/680.	Suplimentar, aspectele ce vizează modul de organizare și funcționare ale Centrului sunt reglementate comprehensiv în secțiunile 1 și 3 din capitolul VII al Legii nr. 195/2024. Reiterăm că Curtea Constituțională a statuat la nivel de jurisprudență constantă faptul că „*în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceloraşi reglementări în mai multe articole sau alineate din acelaşi act normativ ori în două sau mai multe acte normative*” (a se vedea paragraful 45 din HCC nr. 2/2018). Mai mult decât atât, o abordare identică cu cea propusă de prezentul proiect de lege este prezentă și în statele membre ale UE. Cu titlu de exemplu, în **Letonia**, legea specială de implementare a Directivei (UE) 2016/680 conține un singur articol care vizează organizarea și funcționarea autorității de supraveghere: „***Secțiunea 30.*** *Autoritatea de supraveghere* *Supravegherea prelucrării datelor cu caracter personal și aplicarea prezentei legi se realizează de către Inspectoratul de Stat pentru Protecția Datelor. Competența, atribuțiile și statutul Inspectoratului de Stat pentru Protecția Datelor sunt stabilite prin Legea privind prelucrarea datelor cu caracter personal, în măsura în care prezenta lege nu prevede altfel.*”.
Procuratura Generală	22.	Studiul proiectului de lege atestă faptul că, acesta urmărește scopul transpunerii și armonizării legislației naționale la aquais-ul Uniunii Europene și anume transpunerea Directivei (UE) 2016/680 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a	**Nu se acceptă** În majoritatea statelor membre ale UE, transpunerea Directivei (UE) 2016/680 a fost realizată prin intermediul unui act normativ separat. Or, deși reglementările acestei directive sunt similare cu cele prevăzute de RGPD (și, implicit, de Legea nr. 195/2024), redacția și conținutul normativ al acestora comportă o multitudine de trăsături

		infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date. În rezultatul examinării proiectului de lege a fost constatat că, obiectul de reglementare al Legii nr. 195/2024, este practic identic cu reglementările care se propun a fi legiferate prin prezentul proiect de act normativ, cu unele excepții. Or, deși autorii proiectului menționează că atât Regulamentul (UE) 2016/679 cât și Directiva (UE) 2016/680, indică că protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, este asigurată prin intermediul unui act normativ distinct, totuși actele normative menționate supra nu impun statelor membre condiții obligatorii de a realiza această sarcină. Reieșind din cele expuse, considerăm că, dispozițiile Legii nr. 195/2024, urmează a fi completate cu transpunerea prevederilor Directivei UE 2016/680 în partea ce se referă la reglementările referitoare la datele cu caracter personal în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a datelor.	distincte, pornind de la specificul prelucrării datelor cu caracter personal în contextul activităților de prevenire și combatere a infracțiunilor. Din acest considerent, transpunerea directivei prin completarea Legii nr. 195/2024 ar fi mai complicată din perspectiva tehnicii legislative.
	23.	Denumirea Legii propunem a o formula în următoarea redacție: „Legea privind, protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii, combaterii, urmăririi penale a infracțiunilor, executării pedepselor și măsurilor de siguranță, precum și privind, libera circulație a acestor date". Potrivit art. 42 alin. (1) și (2) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative: „Denumirea. actului normativ reprezintă numirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimai sintetic.	**Nu se acceptă** În conformitate cu art. 42 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, denumirea actului normativ trebuie să exprime obiectul de reglementare în mod: a) **sintetic** (prin trecerea de la particular la general); și b) **laconic** (care să se exprimă în puține cuvinte; scurt, succint, concis, lapidar). Din acest considerent, denumirea Directivei (UE) 2016/680 nu poate fi preluată *ad litteram* în legislația

		Denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul neglementării.” Totodată, potrivit art. 1 alin. (1) din proiectul de lege: „Prezenta lege stabilește cadrul juridic cu privire la protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul: a) prevenirii infracțiunilor, inclusiv al prevenirii și protejării împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică; b) depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor; c) executării pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță.” Prin urmare, propunem a indica în denumirea actului normativ exprimarea clară și integrală a obiectului de reglementare, pentru a face o claritate și a nu admite interpretări, în situația în care, în domeniul protecției datelor cu caracter personal, în alte cazuri, decât cele indicate supra se va aplica Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Mai mult, propunem autorului ca, în redactarea acestui aspect, să se inspire și din denumirea completă a Directivei pe care o transpune în prezentul proiect de lege, Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind, protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JA1 a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 119/89 din 4 mai 2016.	națională. Or, aceasta nu exprimă obiectul său de reglementare într-un mod sintetic și laconic. Pornind de la acest fapt, majoritatea statelor membre ale UE au optat pentru denumiri mai succinte ale actelor naționale de transpunere. Iar denumirea propusă prin prezentul proiect de lege este identică cu cea a actului de transpunere adoptat în **Polonia** („*Legea privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în legătură cu prevenirea și combaterea criminalității*”). Această denumire este cea mai potrivită în contextul Republicii Moldova, din următoarele considerente: 1) conceptul de „*prevenire și combatere a infracțiunilor*” este utilizat pe larg în legislația Republicii Moldova și se integrează armonios în contextul terminologiei normative naționale (*e.g.* Legea nr. 50/2012; Legea nr. 120/2017; Legea nr. 20/2009; Legea nr. 308/2017, etc.); 2) conceptul de „*prevenire și combatere a infracțiunilor*” acoperă integral toate elementele obiectului de reglementare al Directivei (UE) 2016/680. Or, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor, precum și executarea pedepselor penale, constituie faze indispensabile ale procesului penal și, din perspectivă conceptuală, se subscriu noțiunii de „*combatere a infracțiunilor*”. Pentru detalii suplimentare, a se vedea explicațiile din nota de fundamentare (paginile 30–33 din prezentul document).

	24.	Articolul 1 La alin.(l) lit.b) al proiectului se propune următoarea redacție: „depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau a judecării cauzei ”. Raționamentul acestei propuneri derivă din necesitatea prelucrării datelor cu caracter personal și la faza judecării cauzei, nu doar la investigarea și efectuarea urmăririi penale. Acest lucru este valabil și pentru art. 14 alin.(2) lit.b), art. 15 alin.(2) lit.b) al proiectului.	**Se acceptă** Art. 1 alin. (1) se completează cu o literă separată privind judecarea cauzelor penale. Iar prevederile corespunzătoare de la art. 13–15 se modifică prin introducerea unei referințe la art. 1 alin. (1) lit. a)–d).
	25.	Articolul 4 La alin.(4) propunem substituirea textului „trebuie să poată demonstra această respectare” cu „adoptă măsuri și/ sau instituie proceduri pentru a demonstra această respectare ”.	**Nu se acceptă** Această prevedere este expusă precum în RGPD și, implicit, Legea nr. 195/2024.
	26.	Articolul 5 alin. (1) sintagma „actele normative” propunem a o substitui cu cuvântul „lege”. Articolul 6 alin. (1) cuvintele „autorizată de actele normative” propunem a le substitui cu cuvintele „expres prevăzută de lege” și la alineatul (2) cuvintele „prin actele normative” a-1 substitui cu cuvintele „prin lege”. Potrivit art. 2 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative prin act normativ se are în vedere, act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sânt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice. Totodată, la articolul 6 din Legea nr. 100/2017 legiuitorul la categoria de acte normative a inclus următoarele:	**Nu se acceptă** Recitalul 33 din Directiva (UE) 2016/680 prevede următoarele: „*(33) Atunci când prezenta directivă face trimitere la dreptul intern, la un temei juridic sau la o măsură legislativă, aceasta nu necesită neapărat un act legislativ adoptat de către un parlament, fără a aduce atingere cerințelor care decurg din ordinea constituțională a statului membru în cauză. Cu toate acestea, dreptul intern, temeiul juridic sau măsura legislativă în cauză ar trebui să fie clare și precise, iar aplicarea să fie previzibilă destinatarilor, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție și a Curții Europene a Drepturilor Omului.*”. Astfel, cadrul juridic privind prelucrarea datelor cu caracter personal include în sine, *ipso facto*, și actele normative infralegislative. Mai mult decât atât, în conformitate cu art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele

		a) Constituția Republicii Moldova; b) legile și hotărârile Parlamentului; c) decretele Președintelui Republicii Moldova; d) hotărârile și ordonanțele Guvernului; e) actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; f) actele normative ale autorităților publice autonome; g) actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; h) actele normative ale autorităților administrației publice locale. Prin urmare, considerăm că sintagma „acte normative”, utilizată de autor în contextul reglementării prelucrării datelor cu caracter personal, inclusiv în alte scopuri decât cele prevăzute la art. 1 alin. (1) din proiect, este prea largă. Apreciem că o astfel de prelucrare ar trebui permisă exclusiv în cazurile expres prevăzute prin lege și nu prin alte acte normative, care pot include și actele instituționale emise de autorități publice. Aceeași situație este valabilă și pentru Articolul 7 lit.a) din proiect.	normative, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective.
	27.	Articolul 8 La alin.(l) al art.8 urmează a fi specificat care va fi termenul de stocare a datelor cu caracter personal. Or, textul „stocarea numai atât timp cât sunt necesare pentru îndeplinirea scopurilor”, poartă un caracter imprevizibil și poate fi interpretat diferit, generând practică contradictorie. Astfel, considerăm necesară includerea unor criterii clare și obiective care să ghideze operatorii în stabilirea termenelor de stocare, pentru a evita aplicarea arbitrară sau excesivă a acestora. Lipsa unor astfel de criterii poate duce la riscuri	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 11 din prezentul tabel.

		semnificative privind suprastocarea datelor, contrar principiului minimizării prevăzut de legislația în domeniu. Propunem ca textul proiectului să prevadă în mod expres obligația operatorului de a justifica temeinic termenul ales, în funcție de scopul prelucrării, natura datelor, precum și riscurile asociate.	
	28.	Articolul 9 Pentru o redacție mai clară, propunem ca textul, „Operatorul după caz și pe cât este posibil face distincție clară între datele cu caracter personal ale diferitor categorii de persoane vizate” a-1 substitui cu textul „Operatorul dispune măsurile necesare în scopul evidențierii și structurării în mod distinct a datelor cu caracter personal ale diferitor categorii de persoane vizate:”	**Nu se acceptă** Redacția propusă nu corespunde cu redacția prevăzută în Directiva (UE) 2016/680.
	29.	Articolul 10 La alin.(l) al art. 10 urmează a fi făcută o precizare între noțiunile datele cu caracter personal bazate pe fapte și datele cu caracter personal bazate pe evaluări personale, deoarece din actuala redacție a articolului nu este delimitare ce constituie datele bazate pe fapte și ce reprezintă date bazate pe evaluare personală.	**Precizare** Art. 10 din proiectul de lege dezvoltă principiul exactității datelor cu caracter personal prevăzut la art. 4 alin. (1) lit. d). Recitalul 30 din Directiva (UE) 2016/680 conține clarificări importante care vizează această prevedere, fiind preluate și în nota de fundamentare a proiectului de lege: „*(30) Principiul exactității datelor ar trebui aplicat luând în considerare natura și scopul prelucrării în cauză. În special în cadrul procedurilor judiciare, declarațiile care conțin date cu caracter personal se bazează pe o percepție subiectivă a persoanelor fizice și nu sunt întotdeauna verificabile. În consecință, acest principiu nu ar trebui să se aplice exactității unei declarații, ci doar faptului că o anumită declarație a fost făcută.*”.

			O reglementare normativă mai detaliată în privința acestui aspect este problematică. Or, după cum se remarcă în doctrină: „*Directiva (UE) 2016/680 recunoaște în mod expres că principiul exactității datelor are un caracter dependent de context și de scop, urmând a fi aplicat cu luarea în considerare a naturii și a finalității operațiunilor de prelucrare în cauză.* […] *Există dificultăți conceptuale legate de definirea datelor care constituie fapte și a celor care reprezintă evaluări personale, precum și modul în care cele două categorii pot fi diferențiate. Distincția se bazează pe raționamentul potrivit căruia datele bazate pe fapte, sau „hard data”, ar trebui evaluate diferit față de datele bazate pe opinii. Cu toate acestea, astfel de distincții nu sunt adesea evidente, neexistând o metodologie clară și obiectivă în acest sens. În contextul plângerilor penale și al anchetelor, informațiile pot fi obținute prin diverse mijloace, inclusiv prin declarații ale martorilor, informații din auzite și observații care pot conduce la inferențe și concluzii ulterioare — unele dintre acestea putând fi eronate.* *Trebuie menționat aici că articolul 7 alineatul (1) din Directiva privind aplicarea legii (LED) prevede că datele cu caracter personal bazate pe fapte trebuie să fie distinse de cele bazate pe evaluări personale „pe cât posibil”. Aceasta înseamnă că legiuitorul este conștient de dificultățile practice ale punerii în aplicare a unei asemenea obligații; din acest motiv, se acceptă că, în anumite situații, realizarea unei astfel de distincții poate să nu fie posibilă. După cum s-a menționat anterior, în cadrul procedurilor judiciare, declarațiile care conțin date*

			cu caracter personal se bazează pe percepția subiectivă a persoanelor fizice și nu sunt întotdeauna verificabile. Prin urmare, cerința privind exactitatea nu trebuie să se refere la veridicitatea declarației în sine, ci doar la faptul că o anumită declarație a fost făcută.”.[8]
	30.	Articolul 11 La alin. (1) cuvintele „autorizată de actele normativ ce prevăd” propunem a le substitui cu cuvintele „expres prevăzută de lege și prevede”, fiind incidente argumentele expuse supra din prezentul aviz.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 26 din prezentul tabel.
	31.	Articolul 13 La alin.(2) sintagma „în anumite cazuri” creează ambiguități semnificative, în special din perspectiva interpretării și aplicării normei juridice. O astfel de exprimare generală poate ridica probleme atât pentru practicieni, cât și pentru justițiabili, întrucât: - nu definește explicit cazurile vizate - lipsa unei enumerări sau a unor criterii clare lasă loc unei interpretări largi, subiective sau chiar arbitrare; - poate afecta securitatea juridică - cetățenii sau instituțiile nu pot anticipa în mod rezonabil când se aplică norma; - permite aplicări discreționare - autoritățile competente ar putea invoca „anumite cazuri” fără o motivare deslușită. Astfel, propunem autorului reformularea alin. (2) al art. 13 cu următorul cuprins: „La solicitare, operatorul comunică persoanei vizate următoarele informații suplimentare, pentru a permite acesteia exercitarea drepturilor sale:”	**Nu se acceptă** Sintagma „*în anumite cazuri*” se regăsește și în legislația statelor membre ale UE. Mai important, în privința acestei sintagme s-a pronunțat și Comitetul European pentru Protecția Datelor, care a statuat că aplicabilitatea art. 13 alin. (2) urmează a fi apreciată de operator, pornind de la circumstanțele particulare ale fiecărui caz concret: „*Exercitarea efectivă a drepturilor persoanei vizate depinde de îndeplinirea de către operator a obligațiilor de informare care îi revin (articolul 13 din LED). Atunci când se evaluează dacă există un „anumit caz” în conformitate cu articolul 13 alineatul (2) din LED, trebuie luați în considerare mai mulți factori, inclusiv dacă datele cu caracter personal sunt colectate fără știrea persoanei vizate, deoarece aceasta ar fi singura modalitate de a permite persoanelor vizate să-și exercite în mod efectiv drepturile. În cazul în care procesul decizional se realizează exclusiv pe baza TRF, atunci*

[8] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, pp. 188 și 189.

			persoanele vizate trebuie informate cu privire la caracteristicile procesului decizional automatizat.”.[9]
	32.	La alin.(3) al art. 13 textul „amâna, restricționa sau omite ” considerăm că, urmează a fi înlocuit cu textul „amână sau restricționează”, deoarece se impune o acuratețe a formulării normei sintagma „omite ” este nepotrivită în acest context juridic de reglementare. Mai mult, considerăm că urmează a fi specificat pe ce termen operatorul poate dispune amânarea furnizării informației, obligativitatea operatorului de a informa persoana vizată în această situație, precum și prezentarea informațiilor solicitate la expirarea termenului de amânare.	**Nu se acceptă** Omisiunea reprezintă o măsură distinctă, prin care autoritatea competentă poate să nu informeze persoana vizată cu privire la aplicarea unei limitări. În anumite circumstanțe, chiar și simpla informare despre aplicarea unei restricții ar putea prejudicia desfășurarea unor activități investigative. În acest sens, a se vedea și art. 15 alin. (4) din proiectul de lege.
	33.	La lit.a), alin.(3) al art. 13 textul „cercetărilor, anchetelor sau procedurilor oficiale ori juridice” urmează a fi substituit cu textul „bunei desfășurări a procesului penal”. Acest lucru este valabil și pentru art. 14 alin.(2) lit.a) și art. 15 alin.(4) lit.a) al proiectului.	**Nu se acceptă** Temeiul propus se circumscrie în art. 13 alin. (3) lit. b) din proiectul de lege.
	34.	Articolul 14 La alin.(l) al art. 14 după cuvintele „are dreptul” propunem de a completa textul cu cuvintele „în termen de o lună și în mod gratuit”. La alin.(2) sintagmele „poate limita” urmează a fi înlocuită cu „limitează”.	**Precizare** În privința art. 14 sunt aplicabile dispozițiile generale prevăzute la art. 12, care prevăd termenul de informare, precum și caracterul gratuit al acesteia (cu anumite excepții). În altă ordine de idei, substituirea sintagmei „*poate limita*” cu cuvântul „*limitează*” reduce standardul de transparență al activităților de prelucrare și contravine redacției prevăzute de Directiva (UE) 2016/680.

[9] *Orientările nr. 5/2022 privind utilizarea tehnologiei de recunoaștere facială în domeniul aplicării legii*, Comitetul European pentru Protecția Datelor, 26 aprilie 2023, pp. 6 și 7: https://www.edpb.europa.eu/system/files/2024-05/edpb_guidelines_202304_frtlawenforcement_v2_ro.pdf

	35.	Articolul 15 La alin.(2) propunem după cuvântul „Operatorul” de completat textul cu sintagma „din oficiu sau la cererea persoanei”. Alin.(3) considerăm că textul „În loc de ștergere” este formulat distonant și ar putea părea lipsit de rigoare juridică, motiv din care propunem următoarea formulare: „(3) Operatorul nu va șterge datele cu caracter personal, dar va restricționa prelucrarea acestora în cazul în care:” La alin.(4) cuvintele „poate omite” propunem de a fi substituite cu cuvântul „refuză”. Alin. (5) propunem a-1 exclude având în vedere că prevederile acestuia sunt deja reglementate în mod corespunzător de articolul 16 alin. (1) din proiect, care detaliază cum pot fi exercitate drepturile persoanei vizate în anumite cazuri, inclusiv prin intermediul Centrului. Astfel, alin.(5) este considerat redundant și fără necesitate și încarcă textul legii, având în vedere că reglementările existente deja acoperă aceleași situații. Alin. (7) propunem autorului a institui un termen limită în care operatorul notifică destinatarii despre necesitatea rectificării ștergerii sau restricționării prelucrării datelor.	**Nu se acceptă** Modificările propuse deviază nejustificat de la textul Directivei (UE) 2016/680.
	36.	Articolul 23 La alin.(l) al art.23 propunem după cuvântul „operatorul” de completat cu textul „sau persoana împuternicită”.	**Nu se acceptă** Modificarea propusă deviază nejustificat de la textul Directivei (UE) 2016/680.
	37.	Articolul 28 La alin.(5) al art.28 urmează a fi specificat termenul pentru care operatorul păstrează documentele referitoare la toate cazurile de încălcare a securității datelor cu caracter personal.	**Nu se acceptă** Directiva (UE) 2016/680 nu prevede un termen-limită pentru păstrarea documentației.

	38.	Articolul 29 La alin.(l) norma se completează cu textul „cu excepția cazurilor”. De asemenea, propunem autorului a reglementa un termen limită (spre exemplu 15 sau 20 zile) în care operatorul informează persoana vizată despre încălcările securității datelor cu caracter personal, incidente fiind argumentele expuse în pct. 2.4. din prezentul aviz.	**Nu se acceptă** Excepțiile de la art. 29 alin. (1) sunt prevăzute în norma derogatorie de la art. 29 alin. (3). În partea ce ține de introducerea unor termene-limită pentru informarea persoanei vizate, precizăm că recitalul 62 din Directiva (UE) 2016/680 prevede că „*[n]otificarea persoanelor vizate ar trebui să fie efectuate în cel mai scurt timp posibil în mod rezonabil și în strânsă cooperare cu autoritatea de supraveghere și în conformitate cu orientările furnizate de aceasta sau de alte autorități relevante. De exemplu, necesitatea de a atenua un risc imediat de producere a unor prejudicii ar presupune notificarea cu promptitudine a persoanelor vizate, în timp ce necesitatea de a pune în aplicare măsuri corespunzătoare împotriva încălcării în continuare a securității datelor sau împotriva unor încălcări similare ale securității datelor ar putea justifica un termen mai îndelungat.*”. Astfel, instituirea prin lege a unui termen expres nu este posibilă, deoarece operatorii urmează să țină cont de circumstanțele particulare ale fiecărui caz individual. Mai mult decât atât, stabilirea unui termen expres va reduce standardul de transparență impus de directivă. Or, termenul de 15 sau 20 de zile este excesiv pentru majoritatea cazurilor în care încălcarea securității datelor cu caracter personal este susceptibilă să genereze un risc ridicat la adresa drepturilor și libertăților persoanelor fizice.
	39.	Articolul 37 La alin.(l) lit.a) sintagma „actele normative” propunem a o substitui cu cuvântul „lege”, argumentele fiind prezentate la art.6 al proiectului.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 26 din prezenta sinteză.

	40.	Articolul 42 considerăm că urmează a fi expus în următoarea redacție: „Articolul 42 Pentru încălcarea prezentei legi, persoanele vinovate răspund în conformitate cu legislația civilă, contravențională sau penală.” Raționamentul acestei propuneri derivă din faptul că doar legislația contravențională și cea penală stabilesc care sunt acțiunile ilegale și pedeapsa aplicată pentru comiterea acestora. Mai mult, Codul contravențional reglementează la art.74[1] fapta ilicită de prelucrare a datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal astfel, din aceste considerente articolul 45 urmează a fi exclus din proiect.	**Nu se acceptă** În mod similar cu Legea nr. 195/2024, prezentul proiect de lege instituie un mecanism administrativ de sancționare, care nu are tangență cu dreptul penal sau contravențional. Astfel de mecanisme se regăsesc și în alte acte legislative, cum ar fi Legea concurenței nr. 183/2012, precum și Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor.
Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	41.	Denumirea Legii propunem a o formula în următoarea redacție: „Legea privind, protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii, combaterii, urmăririi penale a infracțiunilor, executării pedepselor și măsurilor de siguranță, precum și privind, libera circulație a acestor date". Potrivit art. 42 alin. (1) și (2) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative: „Denumirea. actului normativ reprezintă numirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimai sintetic. Denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării.” Totodată, potrivit art. 1 alin. (1) din proiectul de lege: „Prezenta lege stabilește cadrul juridic cu privire la protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul: a) prevenirii	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 23 din prezentul tabel.

		infracțiunilor, inclusiv al prevenirii și protejării împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică; b) depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor; c) executării pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță.” Prin urmare, propunem a indica în denumirea actului normativ exprimarea clară și integrală a obiectului de reglementare, pentru a face o claritate și a nu admite interpretări, în situația în care, în domeniul protecției datelor cu caracter personal, în alte cazuri, decât cele indicate supra se va aplica Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Mai mult, propunem autorului ca, în redactarea acestui aspect, să se inspire și din denumirea completă a Directivei pe care o transpune în prezentul proiect de lege, Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind, protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JA1 a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 119/89 din 4 mai 2016.	
	42.	Articolul 5 alin. (1) sintagma „actele normative” propunem a o substitui cu cuvântul „lege”. Articolul 6 alin. (1) cuvintele „autorizată de actele normative” propunem a le substitui cu cuvintele „expres prevăzută de lege” și la alineatul (2) cuvintele „prin actele normative” a-1 substitui cu cuvintele „prin lege”.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 26 din prezentul tabel.

		Potrivit art. 2 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative prin act normativ se are în vedere, act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sânt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice. Totodată, la articolul 6 din Legea nr. 100/2017 legiuitorul la categoria de acte normative a inclus următoarele: a) Constituția Republicii Moldova; b) legile și hotărârile Parlamentului; c) decretele Președintelui Republicii Moldova; d) hotărârile și ordonanțele Guvernului; e) actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; f) actele normative ale autorităților publice autonome; g) actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; h) actele normative ale autorităților administrației publice locale. Prin urmare, considerăm că sintagma „acte normative”, utilizată de autor în contextul reglementării prelucrării datelor cu caracter personal, inclusiv în alte scopuri decât cele prevăzute la art. 1 alin. (1) din proiect, este prea largă. Apreciem că o astfel de prelucrare ar trebui permisă exclusiv în cazurile expres prevăzute prin lege și nu prin alte acte normative, care pot include și actele instituționale emise de autorități publice.	
	43.	La Articolul 7 lit, a) cuvintele „actele normative” a le substitui cu cuvântul „lege”, incidente fiind	**Nu se acceptă**

		argumentele menționate de la pct. 2.2. din prezentul aviz.	A se vedea comentariile expuse la pct. 26 din prezentul tabel.
	44.	Cu referire la Articolul 8 din proiect care reglementează termenele pentru stocare și revizuire consideram că este lacunar și urmează a fi revăzut de către autor. Or, nu este reglementat în ce cazuri actele normative urmează să reglementeze anumite termene obligatorii pentru stocarea datelor cu caracter personal, iar textul „operatorul stabilește un termen specific corespunzător” în general nu este clar și poate condiționa interpretări diferite. Astfel, considerăm necesară includerea unor criterii clare și obiective care să ghideze operatorii în stabilirea termenelor de stocare, pentru a evita aplicarea arbitrară sau excesivă a acestora. Lipsa unor astfel de criterii poate duce la riscuri semnificative privind suprastocarea datelor, contrar principiului minimizării prevăzut de legislația în domeniu. Propunem ca textul proiectului să prevadă în mod expres obligația operatorului de a justifica temeinic tennenul ales, în functie de scopul prelucrării, natura datelor, precum și riscurile asociate.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 11 din prezentul tabel.
	45.	La Articolul 9, pentru o mai buna formulare, propunem ca textul „Operatorul după caz și pe cât este posibil face distincție clară între datele cu caracter personal ale diferitor categorii de persoane vizate” a-l substitui cu textul „Operatorul dispune măsurile necesare în scopul evidențierii și structurării în mod distinct a datelor cu caracter personal ale diferitor categorii de persoane vizate:”;	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 28 din prezentul tabel.
	46.	La Articolul 11 alin. (1) cuvintele „autorizată de actele normativ ce prevăd” propunem a le substitui cu cuvintele „expres prevăzute de lege și prevede”,	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 26 din prezentul tabel.

		fund incidente argumentele expuse la pct. 2.2. din prezentul aviz;	
	47.	Articolul 13 La alin.(2) sintagma „în anumite cazuri” creează ambiguități semnificative, în special din perspectiva interpretării și aplicării normei juridice. O astfel de exprimare generală poate ridica probleme atât pentru practicieni, cât și pentru justițiabili, întrucât: - nu definește explicit cazurile vizate - lipsa unei enumerări sau a unor criterii clare lasă loc unei interpretări largi, subiective sau chiar arbitrare; - poate afecta securitatea juridică - cetățenii sau instituțiile nu pot anticipa în mod rezonabil când se aplică norma; - permite aplicări discreționare - autoritățile competente ar putea invoca „anumite cazuri” fără o motivare deslușită. Astfel, propunem autorului reformularea alin. (2) al art. 13 cu următorul cuprins: „La solicitare, operatorul comunică persoanei vizate următoarele informații suplimentare, pentru a permite acesteia exercitarea drepturilor sale:”	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 31 din prezentul tabel.
	48.	La art. 13, alin. (3) considerăm că urmează a fi revăzut și modificat în sensul reglementării: - cazurilor în care se dispune amânarea furnizării informațiilor, termenul pentru care se dispune amânarea; - cazurilor în care se dispune restricționarea informațiilor și - cazurilor în care se omite furnizarea informațiilor.	**Nu se acceptă** După cum reiese din recitalul 44 al Directivei (UE) 2016/680, în vederea aplicării unei limitări, operatorul trebuie să evalueze, prin intermediul unei examinări concrete și individuale a fiecărui caz, toate circumstanțele particulare. Prin urmare, reglementarea expresă a termenelor și cazurilor concrete nu este posibilă.
	49.	Articolul 15 Alin.(3) considerăm că textul „În loc de ștergere” nu este formulat reușit și ar putea părea lipsit de	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 35 din prezentul tabel.

		rigoare juridică, motiv din care propunem următoarea formulare: „(3) Operatorul nu va șterge datele cu caracter personal, dar va restricționa prelucrarea acestora în cazul în care:” Alin. (5) propunem a-1 exclude având în vedere că prevederile acestuia sunt deja reglementate în mod corespunzător de articolul 16 alin. (1) din proiect, care detaliază cum pot fi exercitate drepturile persoanei vizate în anumite cazuri, inclusiv prin intermediul Centrului. Astfel, alin.(5) este considerat redundant și fără necesitate și încarcă textul legii, având în vedere că reglementările existente deja acoperă aceleași situații. Alin. (7) propunem autorului a institui un termen limită în care operatorul notifică destinatarii despre necesitatea rectificării ștergerii sau restricționării prelucrării datelor.	
	50.	La Articolul 29 alineatul (1), propunem autorului a reglementa un termen limita (spre exemplu 15 sau 20 zile) in care operatorul informează persoana vizată despre încălcările securității datelor cu caracter personal, incidente fund argumentele expuse in pct. 2.4. din prezentul aviz.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 38 din prezentul tabel.
	51	La Articolul 21 și Articolul 37 alin. (1) lit. a) sintagma „actele normative” propunem a o substitui cu cuvântul „lege" incidente fiind argumentele din pct. 2.2. din prezentul aviz.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 26 din prezentul tabel.
Procuratura Anticorupție	52	Prezentul proiect de Lege, are drept obiect instituirea unui cadru normativ privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, în vederea transpunerii și armonizării legislației naționale la	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 22 din prezentul tabel.

		acquis-ul Uniunii Europene în acest domeniu, prin transpunerea Directivei (UE) 2016/680 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date. Potrivit autorului proiectului, s-a optat pentru un act normativ distinct, deși la 23.08.2024 în Monitorul Oficial nr.367-369 la art.574, a fost publicată Legea nr.195/2024 care urmează să intre în vigoare la 23.08.2026. Obiectul de reglementare al Legii nr.195/2024, este practic identic cu reglementările care se propun a fi legiferate prin prezentul proiect de act normativ, cu unele excepții. Totuși, din analiza argumentelor formulate de autor în pct.2.2. al notei de fundamentare, se invocă anumite aspecte în susținerea abordărilor de necesitatea existenței legislației distincte la nivel național, și anume „Această prevedere este identică cu cea prevăzută la art. 2 alin. (2) lit. d) din Regulamentul (UE) 2016/679 și este determinată de faptul că, la nivelul legislației Uniunii Europene, protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor este asigurată prin intermediul unui act normativ distinct – Directiva (UE) 2016/680”. După cum observăm, la nivelul reglementărilor de legislație, se operează cu termenii „legislația Uniunii Europene” precum și cu sintagma „statele membre”. Totuși, nici Regulamentul (UE) 2016/679 și nici Directiva (UE) 2016/680, nu impun statelor membre condiții obligatorii, pentru ca la nivel național să fie	

		adoptat un act normativ distinct în materia datelor cu caracter personal la general pe de parte și o altă lege specială ce ar reglementa aspectele ce se referă în mod implicit la protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, această condiții fiind prevăzută expres pentru legislația generală a UE. Respectiv, considerăm că dispozițiile Legii 195/2024, ar putea fi completate, prin transpunerea Directivei (UE) 2016/680 în partea ce se referă la reglementările referitoare la datele cu caracter personal în scopul prevenirii, investigării, depistării sau urmăririi penale a infracțiunilor ori al executării sancțiunilor penale, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa securității publice și al prevenirii acestora, pentru a avea la nivel național un singur act normativ consolidat în materie.	
	53.	Articolul 1. Pentru alin.(1) lit. b) se propune următoarea redacție de reglementare: „b) depistării, investigării, urmăririi penale a infracțiunilor sau judecării cauzelor". Necesitatea prelucrării datelor cu caracter personal, se impune a fi realizată de către organele de drept inclusiv și la faza de judecată a procesului penal. Din lecturarea normei respective, se constată că au fost trecute în proiect etapele specifice constatării infracțiunii, urmăririi penale, precum și executării în cadrul procesului penal, fiind omisă faza judiciară.	**Se acceptă** Art. 1 alin. (1) se completează cu o literă separată privind judecarea cauzelor penale. Iar prevederile corespunzătoare de la art. 13–15 se modifică prin introducerea unei referințe la art. 1 alin. (1) lit. a)–d).
	54.	Articolul 13. La alin.(3) sintagmele „poate amâna, restricționa sau omite" se propun a fi înlocuite cu „„amână sau restricționează".	**Nu se acceptă** Formularea propusă reduce standardul de transparență al activităților de prelucrare și contravine redacției prevăzute de Directiva (UE) 2016/680.

		Scopul acestui comportament manifestat de inacțiune, se impune a fi realizat de către operator pentru a evita obstrucționarea cercetărilor, anchetelor sau procedurilor oficiale, a nu prejudicia urmărirea penală, pentru a proteja ordinea și securitatea publică, securitatea națională precum și drepturile și libertățile persoanelor, așa cum este indicat în continuare la lit. a)-e) din norma dată. Respectiv, considerăm că se impune instituirea unui comportament prin obligație pentru operator, cu excluderea sintagmei ,,poate" care se înțelege a fi discreționară în acest format normativ, iar termenul ,,omite" este nepotrivit în acest context juridic de reglementare.	
	55.	La alin.(3) lit. b) se propune următoarea redacție: ,,b) a nu prejudicia prevenirea, depistarea, urmărirea penală a infracțiunilor sau judecarea cauzelor, ori executarea pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță". Se reține argumentele prezentate în contextul propunerilor formulate pentru art.1.	**Se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 53 din prezentul tabel.
	56.	Articolul 14. La alin.(2) sintagmele ,,poate limita” se propun a fi înlocuite cu ,,limitează”.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 54 din prezentul tabel.
	57.	La alin.(2) lit. b) se propune următoarea redacție: ,,b) a nu prejudicia prevenirea, depistarea, urmărirea penală a infracțiunilor sau judecarea cauzelor, ori executarea pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță". Se reține argumentele prezentate în contextul propunerilor formulate pentru art. 13.	**Se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 53 din prezentul tabel.
	58.	Articolul 15. La alin.(4), în a două frază, sintagmele ,,poate omite” se propun a fi înlocuite cu ,,refuză”.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 54 din prezentul tabel.

	59.	La alin.(4) lit. b) se propune următoarea redacție: „b) a nu prejudicia prevenirea, depistarea, urmărirea penală a infracțiunilor sau judecarea cauzelor, ori executarea pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță". Se reține argumentele prezentate în contextul propunerilor formulate pentru art. 13.	**Se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 53 din prezentul tabel.
	60.	Articolul 29. La alin.(1) norma se completează cu textul „cu excepția cazurilor când această acțiune ar duce la obstrucționarea procedurilor oficiale juridice pendinte, ar prejudicia activitatea de prevenire, depistare, urmărire penală a infracțiunilor sau judecare a cauzelor penale, ori executarea pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță sau ar duce la punerea în pericol a ordinii și securității publice, securității naționale.”	**Nu se acceptă** Excepțiile de la art. 29 alin. (1) sunt prevăzute în norma derogatorie de la art. 29 alin. (3).
	61.	Articolul 42. Denumirea articolului „Amenda” se propune a fi înlocuită cu „Constatarea încălcărilor". Pentru alin.(1) se propune în următoarea redacție: „(1) Centrul este autoritatea cu competențe în constatarea, examinarea și soluționarea cauzelor privind nerespectarea dispozițiilor prezentei Legi.". Considerăm că atât denumirea articolului respectiv cât și sancțiunea propusă în textul normei, nu sunt justificate pentru astfel de încălcări. În corespundere cu art.64 alin.(3) și (4) sancțiunea penală maximă pentru persoana fizică este de 1 mil. lei iar sancțiunea maximă pentru persoana juridică este prevăzută de până la 3 mil. lei. Respectiv, cuantumul sancțiunii sub formă de amendă, în mărime de 2 mil. lei propusă în textul normei criticate, considerăm a fi nejustificat de mare, mai ales, că pentru încălcările trecute în textul	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 19 din prezentul tabel.

		normei, pot fi aplicate dispozițiile art.741-743 din Codul contravențional, care prevăd atât modalitățile tip al faptelor de încălcare a legislației în materia datelor cu caracter personal cât si dispozițiile de sancționare pentru astfel de încălcări.	
	62.	Articolul 45. Se propune excluderea alin. (1), în contextul argumentelor prezentate pentru art. 42.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 19 din prezentul tabel.
Centrul Național Anticorupție	63.	Titlul proiectului este „prescurtat” în raport cu titlul Directivei (UE) 2016/680 și nu cuprinde toată gama de acțiuni, pentru realizarea cărora autoritățile competente prelucrează datele cu caracter personal, care cad sub incidența prezentului proiect. Considerăm că sintagma „prevenirea și combaterea infracțiunilor”, reflectă doar acțiunile întreprinse în cadrul procesului penal, nu și în afara lui. Însă, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează începînd cu relevarea amenințărilor și factori criminogeni, prin realizarea măsurilor speciale de investigații conform Legii nr. 59/2012. Recomandare: În titlul proiectului, substituirea textului „prevenirii și combaterii infracțiunilor” cu textul „prevenirii criminalității, depistării, investigării și urmăririi penale a infracțiunilor”.	**Nu se acceptă** După cum s-a expus și în nota de fundamentare, conceptul de „*prevenire a infracțiunilor*” se deosebește de cel de „*combatere a infracțiunilor*”.[10] Combaterea infracțiunilor reprezintă o reacție a statului față de un eveniment infracțional, fiind o funcție-cheie a justiției penale, realizată în cadrul unui proces penal. În schimb, prevenirea infracțiunilor constă într-un set de măsuri cu caracter anticipativ, menite să împiedice comiterea infracțiunilor și să elimine cauzele și condițiile care le generează sau favorizează. După cum se remarcă în doctrină, aceste măsuri vizează în principal riscurile potențiale de săvârșire a infracțiunilor, mai degrabă decât prejudiciul real deja produs.[11] În cadrul conceptului de „*prevenire a infracțiunilor*”, care intră în domeniul de aplicare al prezentului proiect de lege, se încadrează, cu titlu de exemplu, următoarele activități: a) activitatea specială de investigații realizată în afara procesului penal; b) efectuarea măsurilor de prevenire a criminalității organizate;

[10] În senul prezentei legi, noțiunea de „combatere a infracțiunilor” se referă la activitățile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. b) și c) din proiectul de lege (*i.e.* depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor, precum și executarea pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță).
[11] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 53.

			c) analiza operațională, tactică și strategică a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile; d) activitatea de probațiune. Pentru mai multe detalii a se vedea nota de fundamentare (paginile 30–33 din prezentul document). Mai mult decât atât, această abordare se regăsește și în statele membre ale UE. Cu titlu de exemplu, prezentul proiect de lege poartă aceeași denumire ca actul național corespunzător din Polonia.
	64.	La art. 1 alin. (1) lit. a) din proiect În contextul obiecției de mai sus, propunem expunerea normei în următoarea redacție: „a) prevenirii criminalității, prevenirii și protejării împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică”.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse *supra*.
	65.	La art. 1 alin. (1) lit. b) din proiect În contextul activității Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, desfășurate potrivit Legii nr. 48/2017, propunem completarea prevederii cu textul „ , precum și recuperarea bunurilor infracționale”.	**Nu se acceptă** Activitatea de recuperare a bunurilor infracționale se încadrează în scopurile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. b) și d) din proiectul de lege.
	66.	La art. 2, alineatul (2) din proiect În practică, există multe cazuri cînd datele sunt păstrate fizic, dar într-o formă structurată, cum ar fi: dosarele de personal, registre, etc. Aceste date sunt susceptibile de a fi căutate și accesate sistematic, adică pot afecta drepturile persoanei vizate. Legea urmează să se aplice inclusiv acestor situații, nu doar celor automatizate. În lipsa unei specificări în acest sens, pot exista zone gri în care unele tipuri de prelucrări neautomatizate vor fi nereglementate. Astfel, nivelul de protecție oferit persoanelor fizice, datele cu	**Precizare** Art. 2 alin. (2) prevede expres că prezenta lege se aplică inclusiv „*prelucrării prin alte mijloace decât cele automatizate a datelor cu caracter personal care fac parte dintr-un sistem de evidență a datelor sau care urmează să facă parte dintr-un sistem de evidență a datelor.*”.

		caracter personal ale cărora sunt prelucrate, va fi unul scăzut, ceea ce poate duce la abuzuri din partea operatorilor sau persoanelor împuternicite de operatori, precum și lipsa responsabilității acestora pentru încălcări. Recomandare: Completarea normei cu textul „ , inclusiv al prelucrării neautomatizate a datelor cu caracter personal conținute sau destinate a fi conținute într-un fișier”.	
	67.	La art. 3 alin. (2) din proiect În contextul modificărilor prezentate mai sus, propunem: -) la lit. a) textul „prevenire”, înainte de textul „depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor”, să fie substituit cu textul „prevenire a criminalității”; -) la lit. b) textul „prevenirii”, înainte de textul „depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor”, să fie substituit cu textul „prevenirii criminalității”.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 63 din prezentul tabel.
	68.	La art. 22 alin. (3) din proiect Textul „inclusiv” urmează a fi substituit cu „sau”, deoarece este inoportun de a procesa aceleași acțiuni în formate diferite, ori, aceste activități consumă forte mult timp și resurse. Mai mult, evidențele acțiunilor de procesare automatizată nu se țin izolat de sistemul informatic, deoarece fac parte din auditul proceselor fiecărui sistem de evidență. Chiar dacă Directiva (UE) 2016/680 în traducere indică cuvîntul „inclusiv”, este oportun diferențierea proceselor scrise de cele electronice. Pentru procesările neautomatizate poate fi aplicată forma scrisă, iar pentru cele automatizate forma electronică.	**Nu se acceptă** Formulare identică se regăsește în RGPD, precum și, implicit, în Legea nr. 195/2024.

		O problemă care apare în aceste cazuri este lipsa actualizării automate, evidențele ținute manual (în scris), chiar dacă sunt în format electronic, nu se actualizează automat atunci cînd au loc modificări în sistemele de prelucrare. Astfel, pot apărea discrepanțe între realitatea operațională și evidențele documentate. De asemenea, păstrarea manuală a evidențelor implică un risc ridicat de greșeli (omisiuni, inexactități), mai ales cînd prelucrările sunt complexe sau frecvent modificate. Dacă evidențele sunt ținute în afara sistemelor IT (ex.: separat de software-ul de management al datelor sau al proceselor), nu există trasabilitate, audit automatizat sau corelare între procese și documentație. Regulamentul General privind Protecția Datelor (GDPR) solicită menținerea „evidențelor exacte, actualizate și accesibile autorităților de supraveghere”. Ținerea evidențelor într-un mod informal sau izolat poate duce la dificultăți în demonstrarea conformității în cazul unui audit sau incident. Din cele relatate, considerăm oportună ca evidențele să fie ținute conform cerințelor de securitate care pot fi asigurate de operator și nu neapărat ambele formate (scris și electronic).	
	69.	La art. 28 alin. (5) din proiect Propunem substituirea textului „păstrează documente referitoare la” cu textul „documentează” și a textului „Această documentație” cu textul „Documentația compilată”. Noțiunea „documentează” este mai cuprinzătoare, implică o acțiune deliberată și clară din punct de vedere al obligației operatorului de înregistrare, detaliere și structurare a informațiilor	**Nu se acceptă** Formulare identică se regăsește în RGPD, precum și, implicit, în Legea nr. 195/2024.

		referitoare la incident. Această formulare indică o obligație procedurală completă și reflectă mai bine cerințele de trasabilitate, responsabilitate și verificare impuse de reglementările privind protecția datelor. Termenul „documentația compilată” sugerează că informațiile respective sunt colectate într-un mod organizat și pregătite pentru a putea fi examinate.	
Consiliul Superior al Magistraturii	70.	La art. 8 alin. (2) din proiect, referitor la sintagma „termen specific”, lipsa unei definiții concrete în textul legii lasă loc de interpretări, ceea ce poate conduce la aplicări neuniforme, subminând securitatea juridică.	**Precizare** A se vedea comentariile expuse la pct. 11 din prezenta sinteză.
	71.	La art. 9 din proiect, expresia „pe cât posibil”, deși impune obligații de diligență operatorilor de date, nu le transformă în obligații ferme, oferă flexibilitate autorităților, reduce forța normativă și claritatea, permițând evitarea responsabilității în lipsa unor criterii obiective. Suplimentar, formula „după caz și pe cât posibil” din același articol, adaugă o dublă condiționalitate și poate crea incertitudine în aplicare, mai ales, în relația cu drepturile persoanelor vizate și în cadrul controalelor efectuate de autoritatea e supraveghere. Lipsa de claritate poate compromite drepturile persoanelor vizate și poate conduce la interpretări neunitare, în special, în ceea ce privește stocarea datelor, drepturile de acces, rectificarea și radierea, precum și obligațiile operatorilor.	**Precizare** Formulare identică este prezentă și în statele membre ale UE. Or, după cum se remarcă în doctrină, „*[d]esemnarea clară a diferitelor categorii de persoane vizate nu reprezintă întotdeauna o sarcină facilă și lipsită de ambiguitate, întrucât granițele dintre diferitele roluri sunt fluide și se pot suprapune. De exemplu, identificarea persoanei care se califică drept suspect nu este întotdeauna atât de evidentă pe cât s-ar putea presupune. O persoană audiată în calitate de martor poate deveni suspect pe parcursul investigațiilor, o victimă poate fi, în același timp, și martor, iar autorii unor fapte pot acționa, concomitent, ca informatori în cadrul unor rețele infracționale mai largi.* *Având în vedere că încadrarea într-o anumită categorie poate produce consecințe juridice pentru persoanele vizate, este esențial ca autoritățile competente să fie în măsură să justifice temeinic motivul pentru care au clasificat o anumită persoană într-o categorie determinată.* [...]

			Art. 6 din Directiva (UE) 2016/680 utilizează calificative precum „acolo unde este aplicabil” sau „pe cât posibil”, ceea ce lasă un anumit grad de apreciere legiuitorilor naționali pentru a susține că, în anumite cazuri, clasificarea persoanelor vizate poate să nu fie fezabilă.”.[12]
Cancelaria de Stat	72.	Obiectul și scopul legii este stabilit în art. 1 (1) și (2) al proiectului național în conformitate cu dispozițiile din art. 1 (1) și (2) (a) al actului UE. Prevederile privind asigurarea schimbului de date cu caracter personal de către autoritățile competente în cadrul Uniunii din art. 1(2) (b) al actului UE nu au fost transpuse de proiectul național, iar tabelul de concordanță nu conține careva mențiuni la acest subiect.	**Precizare** Art. 1 alin. (1) lit. b) din Directiva (UE) 2016/680, în mod similar cu art. 1 alin. (3) din RGPD, reproduce principiul liberei circulații a datelor cu caracter personal în interiorul Uniunii Europene. Astfel, ca și în cazul RGPD-ului, acest principiu nu este aplicabil în raport cu Republica Moldova sau alte state care nu fac parte din Uniunea Europeană. Or, acesta se referă în exclusivitate la relațiile dintre statele membre ale UE, fiind aplicabil în contextul circuitului datelor cu caracter personal dintr-un stat membru în alt stat membru, precum și în contextul prelucrării transfrontaliere a datelor. Tocmai din acest considerent, nici Legea nr. 195/2024 nu a transpus art. 1 alin. (3) din RGPD.
	73.	Prevederile art. 8 al proiectului național stabilesc cerința generală privind reglementarea termenelor pentru stocarea și revizuirea necesității de stocare a datelor cu caracter personal prin acte normative speciale în condițiile stabilite de prevederile art. 5 al Directivei. Totodată, tabelul de concordanță nu conține careva referințe la actele normative care stabilesc aceste termene sau asigură respectarea acestora, conform cerințelor actului UE. În context, menționăm că, în cazul în care, prin proiectul național, se realizează o transpunere parțială sau doar a anumitor elemente structurale ale dispozițiilor	**Precizare** În majoritatea statelor membre ale UE, termenele specifice sunt stabilite de legile speciale care reglementează activitatea diferitelor autorități competente, pornind de la particularitățile individuale care trebuie luate în considerare la stabilirea unui termen concret pentru stocarea datelor. Astfel, art. 8 preia prevederile existente la nivelul UE, potrivit cărora regula generală este aceea că actele normative trebuie să prevadă termene specifice, iar, în cazul în care cadrul normativ nu

[12] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, pp. 167 și 178.

		actului juridic european, în tabelul de concordanță, urmează să se explice motivele care stau la baza transpunerii parțiale cu inserarea trimiterilor, mențiunilor relevante. La fel, se vor indica termenele preconizate pentru realizarea transpunerii integrale a dispozițiilor actului juridic european și proiectele de acte normative care vor înlătura diferențele de compatibilitate constatate, în compartimentul 8 al tabelului de concordanță.	stabilește asemenea termene, operatorii au obligația de a le stabili. A se vedea, cu titlu de exemplu, prevederile legale din: – **Estonia** (secțiunea 17(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Bulgaria** (art. 46 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Malta** (secțiunea 5(1) și (2) din Regulamentul privind protecția datelor); – **Regatul Unit** (secțiunea 39 din Legea privind protecția datelor). Cele expuse *supra* sunt confirmate și de faptul că reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat careva obiecții în privința art. 8.
	74.	Condițiile specifice de prelucrare astfel cum sunt prevăzute de art. 9 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 6 al proiectului național. Totuși, proiectul nu conține prevederi privind excepția stabilită în ultima propoziție a art. 9 (1). La fel, sunt omise prevederile art. 9 (4). Deși, prevederile Tratatului de funcționare a Uniunii Europene (Titlul V, Cap. 4 și 5) nu constituie obligație de transpunere directă în cadrul juridic național, totuși, în contextul cerințelor stabilite pe domeniul cooperării judiciare penale și cooperării polițienești internaționale, cadrul normativ național poate conține norme cu specific național la acest subiect.	**Precizare** Excepția stabilită în ultima teză de la art. 6 alin. (1) din actul UE este superfluă. Or, această excepție este reglementată expres la art. 2 alin. (2) lit. a) din RGPD și, în mod corespunzător, la art. 2 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 195/2024. În altă ordine de idei, art. 9 alin. (4) din actul UE nu este aplicabil Republicii Moldova.
	75.	Cerințele privind informația care urmează a fi pusă la dispoziția persoanei vizate (ex officio alin. (1) și direct alin. (2)) sunt transpuse prin dispozițiile art. 13 al proiectului național conform prevederilor art. 13 din actul UE. Totuși, la alin. (2) nu este	**Precizare** Referitor la art. 13 alin. (2), a se vedea comentariile expuse la pct. 31 din prezentul tabel. Referitor la art. 13 alin. (3) din actul UE, precizăm că recitalul 44 din Directiva (UE) 2016/680 prevede

		prevăzut modul de comunicare a datelor suplimentare, la cerere sau din inițiativa proprie a operatorului, precum și nu sunt stabilite mijloacele de comunicare. La fel, menționăm că prevederile art. 13 (3) din actul UE impun adoptarea unor măsuri legislative naționale de amânare, restricționare sau omitere a furnizării de informații persoanei vizate, iar proiectul național lasă pe seama operatorului stabilirea acestor măsuri.	expres că, în vederea aplicării unei limitări, operatorul trebuie să evalueze, prin intermediul unei examinări concrete și individuale a fiecărui caz, toate circumstanțele particulare. Astfel, tocmai din acest considerent, în legislația statelor membre ale UE se pune în sarcina operatorului examinarea oportunității amânării, restricționării sau omiterii informării persoanelor vizate, prin aplicarea testului prevăzut la art. 13 alin. (3) din directivă. Mai mult decât atât, această soluție se regăsește și la art. 79 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2018/1725 (actul care reglementează protecția datelor cu caracter personal în cadrul activităților instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene).
	76.	Dispoziția opțională privind limitarea dreptului de acces al persoanei vizate prevăzută în art. 15 al actului UE este preluată parțial de prevederile art. 14 al proiectului național. Astfel, constatăm că, proiectul național nu a preluat dispozițiile alin. (2) din art. 15, care stabilesc posibilitatea adoptării măsurilor legislative pentru a stabili categoriile de prelucrare ce se încadrează în cerințele menționate la alin (1) din art. 15. În context, reieșind din parțialitatea transpunerii dispoziției opționale privind adoptarea unor măsuri legislative ce vor limita dreptul de acces al persoanei vizate, autorul urmează să argumenteze în tabelul de concordanță nepreluarea dispozițiilor complementare din art. 15 (2).	**Precizare** Această prevedere este superfluă.
	77.	Dispozițiile privind garantarea dreptului la rectificarea sau la ștergerea datelor cu caracter personal și la restricționarea prelucrării din art. 16 al actului UE sunt transpuse parțial prin prevederile art. 15 al proiectului național. În context, proiectul	**Precizare** A se vedea, *mutatis mutandis*, comentariile expuse la pct. 75 din prezentul tabel.

		național plasează în obligația operatorului dreptul de restricționare a furnizării unor astfel de informații în cazurile stabilite de lege, totuși, dispozițiile UE stabilesc posibilitatea adoptării unor măsuri legislative sectoriale de restricționare. La fel, alin. (4) din art. 15 al proiectului național nu conține tot textul ultimei propoziții din alin. (4) din art. 16 al proiectului național („în măsura în care o astfel de restricționare a prelucrării constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică").	
	78.	Dispozițiile privind exercitarea drepturilor persoanei vizate în cadrul investigațiilor și procedurilor penale prevăzute în art. 18 al actului UE nu sunt transpuse de proiectul național, iar autorul menționează intenția privind transpunerea ulterioară a acestora prin intermediul unui proiect de lege pentru modificarea Codului de procedură penală nr. 122/2003.	**Se acceptă** După o analiză suplimentară, s-a constatat lipsa necesității unor intervenții în Codul de procedură penală.
	79.	Definiția operatorilor asociați și responsabilitățile fiecăruia sunt stabilite în art. 19 al proiectului național în conformitate cu art. 21 al actului UE. Totodată, proiectul național nu a preluat în totalitate prevederile din alin. (1) ultima propoziție și alin. (2) ale art. 21 din Directivă, iar tabelul de concordanță nu conține careva mențiuni la acest subiect.	**Precizare** La art. 21 din actul UE, atât ultima propoziție din alin. (1), cât și alin. (2) constituie norme opționale.
	80.	Cerințele privind înregistrarea operațiunilor de prelucrare din cadrul sistemelor de prelucrare automată prevăzute la art. 25 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 23 din proiectul național. Totodată, la alin. (3) din art. 23 al proiectului național recomandăm înlocuirea cuvântului „sau" cu „și" conform prevederilor	**Se acceptă** Prevederea se modifică în mod corespunzător.

		actului UE (art. 25 (2) „...and for criminal proceedings”).	
	81.	Condițiile de notificare a Centrului în cazurile încălcării securității datelor cu caracter personal sunt stabilite în art. 28 al proiectului național în conformitate cu art. 30 al Directivei. Totodată, prevederile alin. (6) din art. 30 al actului UE nu au fost transpuse de proiectul național.	**Precizare** Art. 30 alin. (6) se aplică doar între autoritățile competente din statele membre UE.
	82.	Principiile generale pentru efectuarea transferurilor de date cu caracter personal prevăzute în art. 35 al actului UE sunt transpuse parțial prin prevederile Cap. V (1). În context, proiectul național nu a preluat prevederile privind cerința de autorizare prealabilă a transferului între state prevăzută la lit. c), alin. (1) și (2) din art. 35 al Directivei.	**Precizare** Această prevedere este relevantă doar în contextul transferurilor realizate în interiorul UE.
	83.	Ca urmare a definitivării proiectului, clauza de armonizare actualizată urmează a fi revăzută și inclusă după preambulul și clauza de adoptare a proiectului de act normativ în corespundere cu modelul nr. 3 din Anexa nr. 1 la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr. 1171/2018.	**Se acceptă** Textele au fost modificate în mod corespunzător.
	84.	Conținutul Compartimentelor din tabelul de concordanță urmează să fie completate astfel încât să corespundă cerințelor de conținut prevăzute în Anexa nr. 2 la HG nr. 1171/2018. De asemenea, remarcăm că, în conformitate cu pct. 53 din Regulamentul privind armonizarea aprobat prin HG nr. 1171/2018, Tabelul de concordanță actualizat urmează a fi prezentat în format electronic, în termen de 20 zile de la aprobarea proiectului de act normativ Cancelariei de Stat (Centrului de armonizare a legislației) pentru a	**Se acceptă** Tabelul de concordanță a fost modificat în mod corespunzător.

		fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate.	
Avocatul Poporului	85.	I. Previzibilitate și claritate normativă Articolul 5 din proiect stabilește că, prelucrarea este legală numai dacă este necesară pentru exercitarea de către o autoritate competentă a unei atribuții prevăzute de actele normative. Expresia „atribuții prevăzute de actele normative” este prea vagă, astfel că din formularea actuală nu este clar actul normativ vizat sau actele normative vizate. Astfel, creând o lacună de previzibilitate la acest capitol. Potrivit Notei de fundamentare, atribuțiile de prevenire și combatere a infracțiunilor trebuie să fie prevăzute expres de actele normative, cum ar fi cele reglementate de, inter alia, Codul de procedură penală, Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, Codul de executare, legile speciale și regulamentele de organizare și funcționare ale autorităților competente, etc. Recomandare: Reformularea normei în cauză, dar și altor formulări prea generale pentru asigurarea previzibilității prevederilor legale. Spre exemplu, ar putea fi stabilită o listă orientativă a actelor normative relevante (Codul de procedură penală, Legea privind activitatea specială de investigații, etc.) sau trimitere la un act normativ secundar.	**Nu se acceptă** Actele normative ce reglementează atribuțiile autorităților publice în domeniul prevenirii și combaterii infracțiunilor sunt numeroase și nu pot fi enumerate în mod exhaustiv la nivelul unei norme juridice. În mod similar, niciun stat membru al Uniunii Europene nu prevede în mod expres actele normative care stabilesc atribuțiile autorităților competente.
	86.	II. Reglementarea termenului de „stocare a datelor” Articolul 8 din proiect reglementează termenul de stocare a datelor cu caracter personal, oferind discreție operatorului de a stabili termenele de stocare, ștergerea sau revizuirea necesității de stocare a datelor. La acest aspect art. 5 din Directiva 680 obligă statele să stabilească termene	**Nu se acceptă** În majoritatea statelor membre ale UE, termenele specifice sunt stabilite de legile speciale care reglementează activitatea diferitelor autorități competente, pornind de la particularitățile individuale care trebuie luate în considerare la stabilirea unui termen concret pentru stocarea datelor.

		corespunzătoare pentru ștergerea datelor cu caracter personal sau pentru o revizuire periodică a necesității de stocare a datelor cu caracter personal. Respectarea acestor termene trebuie să fie asigurată în mod clar prin măsuri procesuale. Propunerea ce urmează este înaintată cu scopul de a asigura securitatea raporturilor juridice, deoarece, în formula prezentată ar exista loc de abuzuri și practici neuniforme de stabilire a acestor termene de stocare din motiv că stabilirea termenelor de stocare, revizuire și ștergere trebuie să facă obiectul unui act normativ și nu a lăsa la discreția conducătorului unei autorități competente. Aceste măsuri ar reduce riscul de abuz și asigură aplicarea unitară a legii. Recomandare: stabilirea unui termen general (ex: 5 ani). Recomandare: introducerea posibilității prelungirii termenului general, în funcții de anumite circumstanțe, prin justificare legală, printr-un act normativ sau, eventual, prin decizia instanței. În orice caz, prelungirea nu trebuie stabilită printr-o decizie administrativă internă.	Astfel, art. 8 preia prevederile existente la nivelul UE, potrivit cărora regula generală este aceea că actele normative trebuie să prevadă termene specifice, iar, în cazul în care cadrul normativ nu stabilește asemenea termene, operatorii au obligația de a le stabili. A se vedea, cu titlu de exemplu, prevederile legale din: – **Estonia** (secțiunea 17(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Bulgaria** (art. 46 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Malta** (secțiunea 5(1) și (2) din Regulamentul privind protecția datelor); – **Regatul Unit** (secțiunea 39 din Legea privind protecția datelor). Cele expuse *supra* sunt confirmate și de faptul că reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat careva obiecții în privința art. 8.
	87.	III. Persoanele vizate care nu cunosc despre prelucrarea datelor sale Articolul 12 din proiect Referitor la persoana vizată, menționăm că în proiectul de lege nu este definită persoana vizată. Fapt pentru care se deduce că, aceasta este persoana, ale cărei datele cu caracter personal sunt colectate/prelucrate. Aici apare necesitatea de exemplificat statutul persoanei vizate, or în proiect sunt reflectate doar drepturile persoanei vizate la rectificarea datelor aflate în posesia autorității competente, inclusiv dreptul la informare și contestare. Cu toate acestea, drepturile persoanei	**Precizare** Aspectul expus este reglementat la art. 13 alin. (2) din proiectul de lege.

		vizate la rectificarea datelor aflate în posesia autorității competente, inclusiv dreptul la informare pot fi limitate parțial sau total. Proiectul de lege stabilește expres că persoana vizată poate să-și realizeze drepturile în raport cu autoritățile competente doar prin depunerea cererilor. S-ar prezuma că doar în baza cererii persoana este informată despre colectarea datelor personale care o privesc, rectificarea, completarea, ștergerea/distrugerea datelor personale etc. Situația este clară în privința persoanei vizate, care cunoaște despre faptul că una sau mai multe autorități competente colectează/prelucrează date cu caracter personal ale acesteia. Totuși, modul de respectare al drepturilor persoanelor vizate, care nu cunosc despre prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritatea competentă nu este reglementat de proiectul în cauză, motiv din care persoana respectivă nu depune cerere. Recomandare: completarea proiectului cu o normă, care să prevadă modalitatea de comunicare între autoritatea competentă și persoanelor vizate, care nu cunosc despre prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritatea competentă.	
	88.	IV. Căi de atac și contencios Articolele 14 si 16 din proiect Privind calea de atac propusă în alin.(3) din ambele articole, considerăm că aceasta urmează a fi revizuită în partea ce ține de dreptul persoanei vizate de a înainta o acțiune în contencios administrativ. Înțelegem că în ambele cazuri este reglementată o procedură administrativă, însă autorul proiectului trebuie să facă distincție de specificul procedurilor, în care are loc prelucrarea datelor cu caracter personal.	**Precizare** Instanța de contencios administrativ se va pronunța exclusiv cu privire la legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal, iar nu asupra legalității acțiunilor procesual-penale sau execuțional-penale. Din acest considerent, majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene optează pentru ordinea contenciosului administrativ (de exemplu, Lituania, Slovenia). Art. 2 alin. (3) lit. b) din Codul administrativ nu constituie un impediment legal în acest sens, întrucât

		În acest sens, menționăm că contestațiile depuse în ordinea contenciosului administrativ față de deciziile Centrului și ale operatorului este oportună atunci, când aceste decizii sunt emise în baza Legii nr.195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Totuși, în cazul dat deciziile Centrului și ale operatorului se bazează pe prezenta Lege, fapt din care rezultă că legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către autoritățile competente în sectorul polițienesc, probațiune, penitenciar etc. vor fi examinate de către instanța de contencios administrativ. Concretizăm că, art.2 alin.(3) din Codul administrativ prevede expres inaplicabilitatea în cazul raporturilor juridice realizate în baza Codului contravențional și Codului penal. La fel, potrivit Codului de procedură penală plângerile împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare, atât condamnatul, precum și alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, pot declara plângere judecătorului de instrucție din instanța de judecată în raza teritorială a căreia se află organul sau instituția respectivă. Recomandare: este necesară clarificarea distinctă a cailor de atac administrative versus contencios administrativ, în funcție de natura actului atacat (ex: decizii ale operatorului vs. decizii ale autorității de supraveghere).	această prevedere exceptează reglementările de drept substanțial care vizează activitatea organelor de drept (cartea întâi și a doua din Codul administrativ), fără a împiedica aplicarea procedurii contenciosului administrativ pentru realizarea controlului judiciar al legalității prelucrării datelor cu caracter personal. Nu în ultimul rând, actele administrative individuale emise de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în raport cu autoritățile competente sunt supuse contestării potrivit procedurii contenciosului administrativ. Prin urmare, se impune menținerea unei soluții uniforme.
	89.	V. Clarificări privind noțiunea de „persoană împuternicită” Articolul 20 din proiect introduce noțiunea de persoană împuternicită, fără a se da claritate cine este sau cine poate fi persoana împuternicită de către	**Precizare** Art. 20 din proiectul de lege instituie suficiente garanții pentru a asigura conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal de către persoanele împuternicite de operator.

		operator în vederea prelucrării acestei categorii de date cu caracter personal, ceea ce ar putea genera confuzii sau eventuale probleme de aplicare a legislației. În acest context, Directiva definește în art.3 noțiunea de „persoană împuternicită de către operator” drept persoana fizică sau juridică, autoritatea publică, agenția sau alt organism care prelucrează datele cu caracter personal în numele operatorului. Menționăm, că având în vedere specificul datelor cu caracter personal stocate/prelucrate, considerăm oportun ca persoana fizică sau juridică, agenția sau alt organism care prelucrează datele cu caracter personal în numele operatorului să fie instituite de către stat sau cel puțin supuse verificărilor de către autoritățile statului pentru oferirea unor garanții mai puternice, inclusiv sporirea încrederii publicului în instituțiile statului. Mai menționăm și faptul că datele cu caracter personal stocate/prelucrate sunt de interes și se referă la prevenirea infracțiunilor, inclusiv al prevenirii și protejării împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică; la depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor; și la executarea pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță, fapt ce necesită responsabilitate sporită și garanții adecvate de protecție, or unele date cu caracter personal ar putea prezenta vulnerabilități de interes. Înțelegem că pentru realizarea obiecțiilor înaintate sunt necesare resurse financiare, iar ca soluție mai simplă ar fi contractarea serviciilor privaților sau companiilor specializate. Totuși, atenționăm că statul este titularul de obligații față de persoanele vizate și nu doar, fapt pentru care statul	

		poartă răspundere pentru stabilirea garanțiilor și asigurarea prelucrării în siguranță a datelor cu caracter personal la subiect. Prin urmare, autorul urmează să ofere mai multă claritate cu privire la acest articol, inclusiv prin nota de fundamentare. Tot la acest articol, considerăm că formularea prevăzută în alin.(5) din art.20 prezintă riscuri prin faptul că se asimilează persoana împuternicită cu operatorul. Atenționăm că, persoana împuternicită nu este autoritate competentă, iar asocierea/echivalarea acesteia cu operatorul/autoritatea competentă este periculoasă și contrară actelor normative ce reglementează modul de organizare și funcționare al autorităților competente. La acest aspect, urmează de avut în vedere că operatorul are competențe mult mai largi decât persoana împuternicită și care nu pot fi asimilate cu aceasta. De ex.: evaluarea circumstanțelor aferente transferului de date cu caracter personal și concluzionarea că există sau nu garanții adecvate în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal (art.35 din proiect). La fel este și cu modul de atragere la răspundere al persoanei împuternicite printr-un contract de prestări de servicii în raport cu cel al unei autorități competente. Recomandăre: revizuirea prevederilor vizate supra pentru asigurarea unor garanții sporite protecției datelor personale.	
	90.	VI. Articolul 22 din proiect prevede în alin.(1) lit.e) utilizarea creării de profiluri. Menționăm neclaritatea noțiunii ”profiluri” din punctul de vedere al prezentei legi, ce presupune	**Precizare** Noțiunea „*crearea de profiluri*” este definită la art. 4 din Legea nr. 195/2024.

		crearea de profiluri și în ce mod aceste profiluri pot conduce la lezarea drepturilor persoanelor vizate în procesul de prelucrare în siguranță a datelor cu caracter personal ce îi vizează. Chiar dacă modul de creare și gestionare al profilurilor ar putea fi reglementate prin regulamente de specialitate, considerăm oportun ca legea să conțină mai multă claritate atât pentru autoritățile competente, cât și pentru persoanele vizate, iar în caz de necesitate și instanțelor de judecată la examinarea eventuală a litigiilor. Aceasta ar conduce la aplicarea uniformă a legii de către toate autoritățile competente. Recomandare: concretizarea noțiunii ”profiluri” utilizate în prezenta Lege. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că fiecare persoană împuternicită de operator păstrează o evidență a tuturor categoriilor de activități de prelucrare desfășurate în numele operatorului. La acest subiect lucrurile sunt clare dacă persoana împuternicită este angajată a operatorului/ autorității competente sau dacă persoana împuternicită este o entitate de stat. Alta este situația dacă aceasta ar fi din sectorul privat. Aici apare întrebarea cum autoritatea competentă garantează că datele cu caracter personal sunt șterse, pentru a preveni prelucrarea ulterioară ale acestora și în alte scopuri decât cele pentru care au fost prelucrate? Astfel, considerăm că și aici urmează să fie efectuată o evaluare a riscurilor și ajustarea normei date.	
	91.	VII. Articolul 43 din proiect reglementează denunțarea cazurilor de încălcare a prezentei legi. Legea stabilește dreptul oricărui angajat al unei autorități competente de a depune o plângere la	**Nu se acceptă** Art. 43 instituie un mecanism distinct de denunțare a cazurilor de încălcare a legii, pornind de la faptul că, în conformitate cu art. 1 alin. (2) lit. e)

		Centru privind o presupusă încălcare a prezentei legi, ceea ce este salutabil. Totuși, pentru a evita suprapunerea procedurilor considerăm important de menționat că legea trebuie să prevadă expres că acest drept de sesizare al Centrului nu substituie mecanismul avertizorilor de integritate. Pentru evitarea confuziilor legea ar trebui să facă claritate atât pentru autorități, cât și pentru angajații autorităților competente cu privire la procedura de examinare a denunțurilor privind încălcarea prezentei legi și procedura de examinare a avertizărilor de integritate. Necesitatea acestei propuneri se justifică pentru asigurarea unui nivel adecvat de protecție al avertizorului împotriva oricăror forme de răzbunare, represalii și/sau sancționarea pentru răzbunări. De asemenea, în scopul asigurării unei protecții sporite a datelor cu caracter personal și integrității considerăm că denunțarea presupuselor încălcări a prezentei legi ar trebui să constitutie o obligație, nu opțiune a autorităților competente/operatorilor/persoana împuternicită de operator /responsabilului cu protecția datelor, precum și angajaților din cadrul acestora. Recomandare: modificarea statutului denunțului din facultativ în obligatoriu. Alin. 2 din același articol prevede că Centrul examinează plângerile depuse în temeiul alin. (1) conform Capitolului VIII, secțiunea a 2-a din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. În aces context, atragem atenție asupra faptului că Legea nr.195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal prevede doar dreptul persoanei vizate de a depune plângere la Centru și doar în cazul în care consideră că prelucrarea datelor	din Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate, această lege nu se aplică dispozițiilor privind desfășurarea procesului penal. Având în vedere că o parte din prelucrările datelor cu caracter personal pot viza anumite acțiuni procesual-penale ale autorităților competente, aceste dezvăluiri nu pot fi realizate în conformitate cu Legea nr. 165/2023. Astfel, mecanismul prevăzut de prezenta lege este similar cu cel existent în Regatul Unit (secțiunea 81 din Legea privind protecția datelor). Cu referire la obligativitatea înaintării plângerii, precizăm că art. 48 din Directiva (UE) 2016/680 se referă doar la denunțarea voluntară a încălcărilor prezentei legi.

		cu caracter personal care o privesc încalcă prevederile legale. Alți subiecți, precum angajați al unei autorități competente de a depune plîngere nu sunt prevăzuți de Legea nr.195/2024. Prin urmare se impune necesitatea corelării prevederilor art.43 din proiect cu prevederile din Legii nr.195/2024 pentru a preveni respingerea plângerilor/denunțurilor angajaților din autoritățile competente referitoare la încălcarea legii privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, fapt ce ar putea conduce la violarea drepturilor persoanelor vizate. Recomandare: corelarea proiectului cu prevederile Legii nr.195/2024 sau, după caz, ajustarea legii nr.195/2024 astfel, încât să reglementeze și alte categorii de persoane care pot depune denunțuri/ sesizări.	
	92.	VIII. Articolul 45 din proiect stabilește modul de examinare și soluționare a plângerilor adresate Centrului până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Aici apare o incertitudine generată de formularea din alin.(2), care pe de o parte prevede că aceste plângeri se examinează și se soluționează conform normelor de procedură prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, iar pe de altă parte stabilește că examinează și se soluționează și conform normelor materiale, inclusiv celor privind răspunderea pentru încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, prevăzute de legea în vigoare la data comiterii încălcării. De mentionat că pentru adresare la Centru sunt prevazute condiții de admisibilitate, inclusiv termen	**Precizare** Art. 45 alin. (2) nu are efect retroactiv. Or, prevederile din prezentul proiect de lege, precum și cele din Legea nr. 195/2024, se vor aplica doar în raport cu procedura de examinare a plângerilor (*i.e.* doar aspectele procedurale).

		și proceduri specifice. Astfel, apare risc de conflict de norme ale legii în vigoare la data comiterii încălcării în raport cu prezenta lege. Mai menționăm că art.73 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative reglementează acţiunea în timp a actului normativ, iar formularea actuală contravine Legii nr.100/2017. Prin urmare, pentru a evita înțelegerea efectului retroactiv al prezentei legi se recomandă clarificarea modului de examinare și soluționare a plângerilor adresate Centrului până la data intrării în vigoare a prezentei legi.	
Inspectoratul Național de Probațiune	93.	Articolul 12 să fie completat cu aliniatul (4^1) care să prevadă expres următoarele criterii cu privire la „caracterul nefondat sau excesiv al unei cereri” 1. obiectul cererii; 2. caracterul repetitiv al cererii; 3. existența unor prelucrări suplimentare de date cu caracter personal, prin raportare la cele desfășurate la momentul formulării cererii precedente.	**Nu se acceptă** La aprecierea caracterului nefondat sau excesiv al unei cereri urmează a fi luate în considerare toate circumstanțele relevante.
Asociația Businessului European	94.	A se menționa că prevederile Directivei (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, reprezintă o structură uniformă pentru toate statele UE, iar proiectul de lege expus spre consultări publice, cu desăvârșire, conține mai multe norme care deviază în mod cert de la textul Directivei 680, ce NU sunt justificate și împiedică alinierea Republicii Moldova la înțelesurile aquis-ului comunitar.	**Nu se acceptă** Din punct de vedere metodologic, modul de transpunere a unei directive UE comportă diferențe esențiale în comparație cu transpunerea unui regulament UE. În conformitate cu art. 288 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, „*[d]irectiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinatar cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.*” Corespunzător, precum se menționează și în doctrină, „*directivele sunt acte juridice obligatorii care prescriu ce trebuie de realizat și termenul-limită*

		Nu este clară poziția autorilor în contextul în care Directiva 680 face parte din pachetul legislativ al UE care a fost aprobat în anul 2016, de comun cu Regulamentul privind Protecția Datelor, care a fost transpus fidel prin Legea nr. 195/2024. În acest sens, chiar dacă la etapa elaborări proiectului Legii nr. 195/2024, cu aceeași autori, au fost realizate mai multe dezbateri la capitolul necesității de a transpune maximal posibil textul autentic al GDPR-ului fiind identificate soluțiile corespunzătoare, în cazul acestui proiect de lege, observăm o creație legislativă excesivă valorilor dreptului Uniunii Europene	*pentru îndeplinirea sarcinii, dar oferind statului membru UE posibilitatea de a alege cea mai potrivită modalitate în acest sens. Aceasta este principala deosebire în comparație cu regulamentul, care uniformizează normele UE pentru toate statele membre. Motivul este că Uniunea Europeană include 27 de state membre cu diferite ordini juridice și tradiții ce nu pot fi uniformizate în totalitatea lor. Astfel, directivele sunt instrumente de armonizare a diferitor ordini juridice interne.*”[13] Precizăm că toate prevederile prezentului proiect de lege au fost fidel inspirate din legislația statelor membre ale UE (dar și din Regatul Unit). Mai mult decât atât, proiectul nu conține vreo prevedere care să nu aibă un corespondent similar dintr-o lege a unui stat membru al UE. Nu în ultimul rând, informăm că, pe 5 decembrie 2025, prezentul proiect de lege a fost avizat pozitiv integral, fără obiecții, de către reprezentanții Comisiei Europene, care au constatat că proiectul „*transpune corect Directiva (UE) 2016/680, este bine structurat și redactat într-o manieră foarte clară.*”
	95.	O altă problemă fundamentală care nu este soluționată prin acest proiect de lege, se referă la regimul juridic aplicabil în cazul contravențiilor, or, prevederile proiectului se referă doar la infracțiuni, iar în sensul clasic legislația UE nu reglementează contravenția ca formă mai puțin prejudiciabilă a infracțiunii. În cele din urmă, în cazul prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul contravențiilor,	**Nu se acceptă** La transpunerea Directivei (UE) 2016/680, statele membre ale UE se pot baza pe noțiunea de infracțiune astfel cum este definită în sistemele lor juridice naționale.[14] În altă ordine de idei, în majoritatea statelor membre UE, criteriul material de aplicare al Directivei (UE) 2016/680 nu a fost extins în raport

[13] Međak V., Vehar P., *Handbook on the legal approximation as a key element for the successful integration process of the Republic of Moldova in the European Union*, Editura ARC, 2022, p. 30.
[14] Procesul-verbal al celei de-a noua reuniuni a grupului de experți al Comisiei privind Regulamentul (UE) 2016/679 și Directiva (UE) 2016/680, 4 mai 2017.

		rămâne un vid legislativ. Suplimentar, a se evoca că contravențiile, conform legislației UE, nu reprezintă categoria specială a datelor, spre deosebire de situația actuală din Republica Moldova în înțelesul art. 3 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.	cu „încălcările administrative" (*i.e.* contravenții), inclusiv în sistemele juridice apropiate de cel al Republicii Moldova (*e.g.* Lituania și România).
	96.	Titlul actului normativ va avea următorul cuprins: „Lege privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor". Propunerea este argumentată prin faptul că deși proiectul de lege are sarcina de a transpune Directiva (UE) 2016/680, acesta nu corespunde denumirii acestui act dar și limitează nejustificat obiectul de reglementare, or, titlul nu relevă conținutul reglementat, astfel, referindu-se doar la prevenirea și combaterea infracțiunilor deși Directiva 680 se referă la protecția persoanelor în legătură cu prelucrarea datelor în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, fapt ce contravine art. 3 alin. (3), art. 42 alin. (2) și art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. A se menționa că chiar la art. 1 alin. (1) din proiect dar și pe tot parcursul textului, se menționează că scopul legii este de a proteja persoanele fizice atunci când sunt prelucrate datele în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa securității publice și al prevenirii acestora. În același context, având în vedere că Directiva 680 face parte din pachetul legislativ UE din 2016	**Nu se acceptă** În conformitate cu art. 42 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, denumirea actului normativ trebuie să exprime obiectul de reglementare în mod: a) **sintetic** (prin trecerea de la particular la general); și b) **laconic** (care să se exprimă în puține cuvinte; scurt, succint, concis, lapidar). Din acest considerent, denumirea Directivei (UE) 2016/680 nu poate fi preluată *ad litteram* în legislația națională. Or, aceasta nu exprimă obiectul său de reglementare într-un mod sintetic și laconic. Pornind de la acest fapt, majoritatea statelor membre ale UE au optat pentru denumiri mai succinte ale actelor naționale de transpunere. Iar denumirea propusă prin prezentul proiect de lege este identică cu cea a actului de transpunere adoptat în **Polonia** („*Legea privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în legătură cu prevenirea și combaterea criminalității*"). Această denumire este cea mai potrivită în contextul Republicii Moldova, din următoarele considerente: 1) conceptul de „*prevenire și combatere a infracțiunilor*" este utilizat pe larg în legislația Republicii Moldova și se integrează armonios în contextul terminologiei

		privind protecția datelor cu caracter personal, a se vedea Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal care la art. 23 alin. (1) lit. d), utilizează și face referință exact la chintesența lipsă în proiectul reclamat: „ d) prevenirea, investigarea, depistarea sau urmărirea penală a infracțiunilor ori executarea sancțiunilor penale, inclusiv protejarea împotriva amenințărilor la adresa securității publice și prevenirea acestora;” Așadar, Nu s-a ținut cont de coroborarea Directivei 680 și Regulamentului 2016/679 (transpus deja prin Legea nr. 195/2024), în acest sens operând atât cu o terminologie improprie și unele înțelesuri mai puțin previzibile.	normative naționale (*e.g.* Legea nr. 50/2012; Legea nr. 120/2017; Legea nr. 20/2009; Legea nr. 308/2017, etc.); 2) conceptul de „*prevenire și combatere a infracțiunilor*” acoperă integral toate elementele obiectului de reglementare al Directivei (UE) 2016/680. Or, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor, precum și executarea pedepselor penale, constituie faze indispensabile ale procesului penal și, din perspectivă conceptuală, se subscriu noțiunii de „*combatere a infracțiunilor*”. Pentru detalii suplimentare, a se vedea explicațiile din nota de fundamentare (paginile 30–33 din prezentul document).
	97.	Art. 1 Nu este clară necesitatea reformulării textului transpus de la art. 1 alin. (1) din Directiva 2016/680, or acesta conține „tautologii” precum: „ prevenirii infracțiunilor, inclusiv al prevenirii și protejării împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică” contrar prevederilor art. 54 alin. 91) lit. g) din Lega nr. 100/2017, dar și expunerea într-o altă formă decât cea regăsită în Directiva 680 dar și art. 23 din Legea nr. 195/2024. Propunem revenirea la versiunea autentică.	**Nu se acceptă** Atragem atenția că art. 1 alin. (1) din Directiva (UE) 2016/680 include, la finalul alineatului, formularea „*including the safeguarding against and the prevention of threats to public security.*” Astfel cum rezultă din utilizarea adverbului „*inclusiv*”, această sintagmă nu introduce un scop distinct și autonom în domeniul de aplicare al legii. Or, „*prevenirea și protejarea împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică*” se circumscriu scopului general al prevenirii infracțiunilor. Acest aspect este clarificat atât în doctrină,[15] cât și în legislația statelor membre ale UE[16].

[15] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, pp. 61 și 101.
[16] Cu titlu de exemplu, în **Germania**, secțiunea 45 din *Legea federală privind protecția datelor* prevede expres că „*Prevenirea infracțiunilor, așa cum este menționată în prima propoziție, va include protecția împotriva și prevenirea amenințărilor la adresa securității publice.*”

	98.	Nu este clar din care motiv este lipsă textul de la art. 1 alin. (2) din Directiva 680: „(2) În conformitate cu prezenta directivă, statele membre: a) protejează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice, în special dreptul acestora la protecția datelor cu caracter personal; și b) se asigură că schimbul de date cu caracter personal de către autoritățile competente în cadrul Uniunii, în cazul în care schimbul respectiv de informații este impus de dreptul Uniunii sau de dreptul intern, nu este limitat sau interzis din motive legate de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.” A se menționa că includerea acestor prevederi este absolut necesară, or, aceste cerințe în mod expres determină obligația autorităților competente de a respecta dreptul la protecția datelor cu caracter personal atunci când fac schimbul de informații între ele. Mai mult, ar fi oportun ca acest principiu să fie păstrat inclusive atunci când autoritățile competente din RM fac schimb de informații cu autoritățile competente din UE, corespunzător normei citate. În acest sens, propunem reformularea alin. (2) din proiect cu includerea normelor de referință din Directiva 680.	**Nu se acceptă** Art. 1 alin. (1) lit. b) din Directiva (UE) 2016/680, similar cu art. 1 alin. (3) din RGPD, reproduce principiul liberei circulații a datelor cu caracter personal în interiorul Uniunii Europene.[17] Ca și în cazul RGPD, acest principiu nu este aplicabil în raport cu Republica Moldova sau alte state care nu fac parte din Uniunea Europeană. Principiul se referă exclusiv la transferurile de date între autoritățile competente din statele membre ale UE. Din acest motiv, nici Legea nr. 195/2024 nu a transpus art. 1 alin. (3) din RGPD.
	99.	Art. 2 La fel nu este clar de ce în textul proiectului Nu au fost transpuse prevederile art. 1 alin. (3) din Directiva 680, conform cărora, cadrul legal național (sectorial) ar putea conține garanții mai înalte de cele stabilite de prezentul proiect de lege ?	**Nu se acceptă** Art. 1 alin. (3) din Directiva (UE) 2016/680 nu se referă la cadrul legal sectorial, dar la însăși actul de transpunere a directivei (*i.e.* prezentul proiect de lege). Astfel, includerea acestei prevederi este improprie și superfluă.

[17] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 62.

		Mai mult, recitatele 15 și 20 din Directiva 680, expres reliefează acest aspect: „(15) În vederea asigurării aceluiași nivel de protecție pentru persoanele fizice prin drepturi garantate din punct de vedere juridic în întreaga Uniune și a preîntâmpinării discrepanțelor care împiedică schimbul de date cu caracter personal între autoritățile competente, prezenta directivă ar trebui să prevadă norme armonizate pentru protecția și libera circulație a datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa securității publice și al prevenirii acestora. Armonizarea drepturilor statelor membre nu ar trebui să aibă ca rezultat diminuarea nivelului de protecție a datelor cu caracter personal pe care îl oferă statele respective, ci ar trebui, dimpotrivă, să urmărească să asigure un înalt nivel de protecție în cadrul Uniunii. Statele membre nu ar trebui să fie împiedicate să prevadă garanții mai mari decât cele stabilite în prezenta directivă pentru protecția drepturilor și libertăților persoanelor vizate în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente. (20) Prezenta directivă nu împiedică statele membre să precizeze operațiunile și procedurile de prelucrare în normele naționale privind procedurile penale în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instanțe și alte autorități judiciare, în special în ceea ce privește datele cu caracter personal conținute într-o hotărâre judecătorească sau în înregistrările legate de proceduri penale.” Propunem transpunerea prevederilor în cauză.	

	100.	Art. 2 Prevederile alin. (3) din proiect sunt abuzive, or, Directiva 680 la art. 2 alin. (2) lit. a), face derogări doar activităților ce vizează asigurarea securității și apărării însă NU și în cazul TUTUROR informațiilor ATRIBUITE LA SECRET DE STAT ! În acest sens a se vedea: Titlul V secțiunea 2 din Tratatul Uniunii Europene se referă la „ DISPOZIȚII PRIVIND POLITICA DE SECURITATE ȘI APĂRARE COMUNĂ” recitalul (14) din Directiva 680: „Având în vedere că prezenta directivă nu ar trebui să se aplice prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul unei activități care nu intră sub incidența dreptului Uniunii, activitățile privind securitatea națională, activitățile agențiilor sau ale unităților specializate pe probleme de securitate națională și prelucrarea datelor cu caracter personal de către statele membre atunci când acestea desfășoară activități circumscrise domeniului de aplicare al titlului V capitolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) nu ar trebui să fie considerate activități care se încadrează în domeniul de aplicare al prezentei directive.” Suplimentar a se menționa că în cazul păstrării acestor norme abuzive, activitatea specială de investigație va fi în afara regimului juridic de respectare a dreptului fundamental al persoanei la viața privată în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal, deoarece, în sensul Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigație, - art. 1 alin. (1) din, activitatea specială de investigații reprezintă o activitate cu caracter secret și/sau public, efectuată de către autoritățile publice competente, cu sau fără utilizarea mijloacelor	**Nu se acceptă** Se va reține că, în privința art. 2 alin. (3) din proiectul de lege, reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat obiecții. Or, această prevedere este identică cu cea de la art. 2 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 195/2024 – **redacția căreia a fost propusă de însăși reprezentanții Comisiei Europene**. Recitalul 14 din Directiva (UE) 2016/680 prevede expres trei situații distincte și autonome în care directiva nu se aplică: a) activitățile privind securitatea națională; b) activitățile agențiilor sau ale unităților specializate pe probleme de securitate națională; c) prelucrarea datelor cu caracter personal de către statele membre atunci când acestea desfășoară activități circumscrise domeniului de aplicare al titlului V capitolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Din această perspectivă, exceptarea informațiilor atribuite la secret de stat este una imperioasă și absolut necesară, deoarece în conformitate cu art. 1 din Legea nr. 245/2008, secretele de stat reprezintă informații protejate de stat a căror divulgare neautorizată sau pierdere este de natură să aducă atingere intereselor și/sau securității Republicii Moldova. Prin urmare, secretele de stat vizează direct securitatea națională a Republicii Moldova. Totodată, se va reține că și statele membre ale UE exceptează secretele de stat de la aplicarea legislației de implementare a Directivei (UE) 2016/680 (*e.g.* Spania și Portugalia). Mai mult decât atât, majoritatea statelor membre optează pentru o

		tehnice speciale, în scopul colectării informațiilor necesare pentru prevenirea criminalității, al asigurării ordinii publice și siguranței în locurile de detenție. - art. 3 lit. d), Activitatea specială de investigaţii se bazează pe principiile îmbinării metodelor publice şi secrete; - art. 7 alin. (1), în scopul organizării şi realizării activităţii speciale de investigaţii, autorităţile ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitatea specială de investigaţii au competenţa de: d) a achiziționa, a adapta și a utiliza programe informatice și softuri, precum și mijloace tehnice speciale, cum ar fi: aparate de fotografiat, de înregistrare audio și video, alte mijloace tehnice moderne pentru obținerea în secret a informației; - art. 9 alin. (3), identitatea ofițerilor de investigații care activează în calitate de investigatori sub acoperire, precum și identitatea persoanelor antrenate în calitate de investigatori sub acoperire constituie secret de stat și pot fi dezvăluite numai cu acordul scris al acestora și în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.	exceptare mai extinsă, care vizează orice activități privind securitatea națională (*e.g.* România). În ceea ce privește activitățile speciale de investigații, acestea rămân în domeniul de aplicare a prezentei legi. Or, art. 5 din Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații prevede expres aplicabilitatea legislației privind protecția datelor cu caracter personal în raport cu activitățile desfășurate în temeiul Legii nr. 59/2012.
	101.	Art. 3 Este eronată poziția autorilor de a transpune din Directiva 680 doar câteva definiții, în rest, sensul altor noțiuni să fie interpretat conform Legii nr. 195/2024, deoarece se gerează un înțeles greșit al aplicabilității normelor de reglementare. În mod special, în Legea nr. 195/2024, se regăsesc mai multe noțiuni definite decât cele indicate în Directiva 680, precum: parte terță, consimțământ, sediu principal, reprezentant, întreprindere, grup de întreprinderi, reguli corporatiste obligatorii, autoritatea de supraveghere vizată, prelucrarea transfrontalieră,	**Nu se acceptă** Toate noțiunile și definițiile prevăzute la art. 3 din Directiva (UE) 2016/680 sunt identice cu noțiunile și definițiile reglementate la art. 4 din Legea nr. 195/2024, cu excepția noțiunilor „*autoritatea competentă*” și „*operator*”. Reglementarea identică a acelorași definiții în două acte normative distincte este inacceptabilă din perspectiva regulilor de tehnică legislativă, deoarece va determina paralelisme legislative. Curtea Constituțională a statuat la nivel de jurisprudență constantă faptul că „*în procesul de legiferare este*

		obiecție relevantă și motivată, servicii ale societății informaționale". Menționăm că norma de trimitere la Legea nr. 195/2024, generează un înțeles greșit în cazul aplicării acestui proiect de lege. Propunem să fie transpuse definițiile exact precum în Directiva 680.	*interzisă instituirea aceloraşi reglementări în mai multe articole sau alineate din acelaşi act normativ ori în două sau mai multe acte normative*" (a se vedea paragraful 45 din HCC nr. 2/2018). Art. 3 din proiectul de lege nu influențează în niciun mod domeniul de aplicare al legii. Or, acest aspect este reglementat exclusiv la art. 2. Din considerentele expuse *supra*, definirea noțiunilor din Directiva (UE) 2016/680 printr-o referință generală la definițiile prevăzute de RGPD (sau de actul național de implementare al acestuia) se regăsește în legislația mai multor state membre ale Uniunii Europene, precum: – **Estonia** (secțiunea 13(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Franța** (art. 2, în coroborare cu art. 87 din Legea privind protecția datelor); – **Bulgaria** (dispozițiile suplimentare din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Cehia** (secțiunea 24(2) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal).
	102.	Art. 5 Considerăm necesară restabilirea numerotației și ordinii articolelor pe tot textul documentului, pentru a asigura o comparabilitate adecvată și a nu distorsiona înțelesul actului UE transpus. A se menționa că sarcina transpunerii acquis-ul european, este asimilarea Republicii Moldova cu reglementările UE, însă transpunerea distorsionată nu este justificată nici din punct de vedere a Legii nr. 100/2017 nici din punct de vedere practic, or,	**Nu se acceptă** În conformitate cu art. 288 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, „*[d]irectiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinatar cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.*" Corespunzător, directivele sunt acte juridice obligatorii care prescriu ce trebuie de realizat și termenul-limită pentru îndeplinirea sarcinii, dar

		„raționalizarea” unei Directive prin reordonarea numerotării și felului de expunere a normelor specifice, la mod practic reprezintă un deserviciu destinatarului final dar și în raport cu norma de drept UE.	oferind statului membru UE posibilitatea de a alege cea mai potrivită modalitate în acest sens. Din punct de vedere structural, articolele din prezentul proiect de lege sunt expuse în ordinea logico-juridică, pornind, în special, de la consecutivitatea principiilor prelucrării datelor cu caracter personal (art. 4 din proiectul de lege). Mai mult decât atât, atragem atenția că nici un stat membru UE nu a menținut structura identică a Directivei (UE) 2016/680 la transpunerea acesteia în legislația națională.
	103.	La alin. (2) după cuvântul „prelucrarea” cuvintele „datelor cu caracter personal” se va exclude – a se vedea definiția noțiunii de prelucrare, iar după cuvântul „datele” se propune completarea cu cuvintele „cu caracter personal”, propunerea are sarcina de a ajusta prevederea în cauză la art. 8 alin. (2) din Directiva 680, dar și a restabili înțelesul cert că norma de referință să referă nu la oricare date, ci doar la datele cu caracter personal.	**Se acceptă** Prevederea se modifică în mod corespunzător.
	104.	La art. 6, propunem redenumirea titlului articolului în „Condiții specifice de prelucrare” și renumerotarea conform argumentelor evocate supra. Reiterăm necesitatea transpunerii fidele a textului Directivei 680, pentru a nu degenera înțelesul normelor de referință și a respecta previzibilitatea normelor legale.	**Nu se acceptă** Art. 6 din proiectul de lege reglementează, în special, situațiile în care datele cu caracter personal sunt prelucrate în alte scopuri decât cele prevăzute la art. 1 alin. (1). O denumire similară a acestui articol se regăsește și în legislația statelor membre ale UE (*e.g.* secțiunea 49 din Legea federală privind protecția datelor a Germaniei).
	105.	La art. 8, alin. (2), cuvintele. „În cazul în care actele normative nu prevăd termene pentru stocarea datelor cu caracter personal, operatorul stabilește un termen specific și corespunzător pentru:” se substituie cu cuvintele: „Actele normative cu	**Nu se acceptă** În majoritatea statelor membre ale UE, termenele specifice sunt stabilite de legile speciale care reglementează activitatea diferitelor autorități competente, pornind de la particularitățile

		respectarea ierarhiei de reglementare în corespundere cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, stabilesc specific și în mod corespunzător:" Propunerea este înaintată cu scopul de a asigura securitatea raporturilor juridice, deoarece, în formula anterioară, ar exista loc de abuzuri și practice neuniforme de stabilire a acestor termene de stocare din motiv că stabilirea termenelor de stocare, revizuire și ștergere ar trebuie să facă obiectul unui act normativ și nu a unei simple dispoziții pe care o poate lua un conducător al unei autorități competente. Este de menționat că versiunea inițială a normei propuse este inacceptabilă, deoarece lasă la discreția conducătorilor autorităților publice de a stabili termenele de stocare, ceea ce va permite ascunderea și distrugerea ilegală de probe și mimarea garanțiilor procesuale. Art. 5 din Directiva 680 în mod clar stabilește că termenele se asigură prin măsuri procesuale – ceea ce ridică aceste responsabilități cel puțin la nivelul legii sau altor acte normative.	individuale care trebuie luate în considerare la stabilirea unui termen concret pentru stocarea datelor. Astfel, art. 8 preia prevederile existente la nivelul UE, potrivit cărora regula generală este aceea că actele normative trebuie să prevadă termene specifice, iar, în cazul în care cadrul normativ nu stabilește asemenea termene, operatorii au obligația de a le stabili. A se vedea, cu titlu de exemplu, prevederile legale din: – **Estonia** (secțiunea 17(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Bulgaria** (art. 46 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Malta** (secțiunea 5(1) și (2) din Regulamentul privind protecția datelor); – **Regatul Unit** (secțiunea 39 din Legea privind protecția datelor). Cele expuse *supra* sunt confirmate și de faptul că reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat careva obiecții în privința art. 8.
	106.	Art. 12 Titlul articolului va avea următorul cuprins: ,, Comunicare și modalități de exercitare a drepturilor persoanei vizate". Propunerea drept scop restabilirea înțelesului indicat în titlul articolului 12 din Directiva 680 și conformarea cu cerințele art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017.	**Nu se acceptă** Denumirea articolului, în forma propusă prin proiectul de lege, este necesară pentru a evidenția aplicabilitatea art. 12 în raport cu celelalte prevederi ale capitolului III.
	107.	Art. 13 La începutul alin. (3) se va complete cu cuvintele: ,,Dacă legea prevede,". Propunerea este justificată având în vedere prevederile art. 13 alin. (3) din	**Nu se acceptă** Recitalul 44 din Directiva (UE) 2016/680 prevede expres că, în vederea aplicării unei limitări, operatorul trebuie să evalueze, prin intermediul unei

		Directiva 680, care determină expres obligația posibilitatea restricționării, amânării sau omiterii furnizării informației, doar dacă acest drept este prevăzut de lege „Statele membre pot adopta măsuri legislative de amânare, restricționare sau omitere a furnizării de informații persoanei vizate în conformitate cu alineatul (2)”;	examinări concrete și individuale a fiecărui caz, toate circumstanțele particulare. Astfel, tocmai din acest considerent, în legislația statelor membre ale UE se pune în sarcina operatorului examinarea oportunității amânării, restricționării sau omiterii informării persoanelor vizate, prin aplicarea testului prevăzut la art. 13 alin. (3) din directivă. Mai mult decât atât, această soluție se regăsește și la art. 79 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2018/1725 (actul care reglementează protecția datelor cu caracter personal în cadrul activităților instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene).
	108.	La alin. (3) - lit. b), cuvintele „sau a măsurilor de siguranță” se exclud;; - lit. c) cuvintele „ordinii și” se exclud, deoarece astfel de prevederi nu se regăsesc la art. 13 alin. (3) lit. b) și c) din Directiva 680.	**Nu se acceptă** În legislația națională este consacrată normativ noțiunea de „*ordine și securitate publică*”.
	109.	Se va completa cu un aliniat nou: „(4) Prin acte normative pot fi stabilite categoriile de prelucrare care pot intra, integral sau parțial, sub incidența oricăreia dintre literele de la alineatul (3)”. Propunerea rezultă din cadrul legal opozabil regăsit la art. 13 alin. (4) din Directiva 680 și lipsa acestuia în proiectul de lege.	**Nu se acceptă** Această prevedere este superfluă. Or, operatorii vor putea emite astfel de acte normative în temeiul art. 13 alin. (3) din proiectul de lege.
	110.	Art. 14 La alin. (2) la început se va completa cuvintele: „Dacă legea prevede,”. Propunerea este justificată având în vedere prevederile art. 15 alin. (1) din Directiva 680, care determină expres obligația posibilitatea restricționării, amânării sau omiterii furnizării informației, doar dacă acest drept este prevăzut de lege „Statele membre pot adopta măsuri	**Nu se acceptă** Recitalul 44 din Directiva (UE) 2016/680 prevede expres că, în vederea aplicării unei limitări, operatorul trebuie să evalueze, prin intermediul unei examinări concrete și individuale a fiecărui caz, toate circumstanțele particulare. Astfel, tocmai din acest considerent, în legislația statelor membre ale UE se pune în sarcina

		legislative are limitează, integral sau parțial, dreptul de acces al persoanei vizate în măsura și atât timp o astfel de limitare, parțială sau totală, constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică, ținându-se seama de drepturile fundamentale și de interesele legitime ale respectivei persoane fizice, pentru". Menționăm că operatorul nu trebuie să fie în drept de a limita dreptul de acces dacă Legea nu prevede un astfel de drept, or, păstrarea redacției inițiale va duce la încălcarea crasă a drepturilor persoanelor vizate.	operatorului examinarea oportunității limitării dreptului de acces, prin aplicarea testului prevăzut la art. 15 alin. (1) din directivă. Mai mult decât atât, această soluție se regăsește și la art. 81 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2018/1725 (actul care reglementează protecția datelor cu caracter personal în cadrul activităților instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene).
	111.	Suplimentar, considerăm absolut necesar de a restabili structura de reglementare a articolului 14 similar celor 2 articole regăsite la art. 14-15 din Directiva 680.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 102 din prezentul tabel.
	112.	La alin. (2) lit. b) cuvintele „sau a măsurilor de siguranță" și la lit. c) cuvintele: „ordinii și" se exclud. Astfel de prevederi nu se conțin în norma de referință – art. 15 alin. (1) lit. b) și c) din Directiva 680.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 108 din prezentul tabel.
	113.	Se va completa cu un aliniat nou care va include următorul text: „Prin lege pot fi stabilite categoriile de prelucrare care se pot intra, integral sau parțial, sub incidența literelor (a)-(e) de la alineatul (2)". Menționăm că textul propus rezultă expres din prevederile art. 15 alin. (2) din Directiva 680, aspect care a fost omis de către autor.	**Nu se acceptă** Această prevedere este superfluă. Or, operatorii vor putea emite astfel de acte normative în temeiul art. 14 alin. (2) din proiectul de lege.
	114.	Art. 15 La alin. (4), cuvintele „ Operatorul poate omite, integral sau parțial, furnizarea unor astfel de informații în cazul în care, ținând cont de drepturile fundamentale și interesele legitime ale persoanei vizate, o astfel de măsură este necesară și proporțională pentru" se substituie cu cuvintele: „	**Nu se acceptă** A se vedea, *mutatis mutandis*, comentariile expuse la pct. 107 și 110 din prezentul tabel. De asemenea, a se vedea art. 82 alin. (4) din Regulamentul (UE) 2018/1725 (actul care reglementează protecția datelor cu caracter personal

		Prin lege, poate fi stabilită restricționarea, integrală sau parțială, inclusiv obligația de a furniza astfel de informații în măsura în care o astfel de restricționare a prelucrării constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică, ținându-se seama în mod corespunzător de drepturile fundamentale și de interesele legitime ale persoanei fizice vizate pentru:". Propunerea rezultă expres din prevederile art. 16 alin. (4) din Directiva 680, unde se menționează expres că prin Lege pot fi stabilite prerogative de restricționare a realizării drepturilor persoanei fizice și nu prin decizia operatorului. A se menționa că aceeași eroare fiind admisă de Autori și în cazul articolelor de mai sus care reglementează drepturile persoanei și aplicarea acestor limitări.	în cadrul activităților instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene).
	115.	La alin. (4) lit. b) cuvintele sau a măsurilor de siguranță" și lit. c) cuvintele „ordinii și" se exclud. Norme de referință similare la art. 16 alin. (4) din Directiva 680 Nu se regăsesc, aceste prevederi legale fiind exclusiv creața legislativă a operatorilor care nu este justificată nici în nota de fundamentare.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse la pct. 108 din prezentul tabel.
	116.	Art. 16 Alin. (3) urmează a fi revizuită calea de atac propusă în proiectul de lege. Așadar, a se menționa că calea de atac – contenciosul administrativ nu este cea mai oportună, deoarece va rezulta că legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către autoritățile competente în sectorul polițienesc vor fi examinate de către instanța de contencios administrativ, ceea ce admite o colizie dintre normele de procedură penală/procesuală și contenciosul administrativ, or, art. 2 alin. (3) din Codul administrativ, expres prevede inaplicabilitatea în cazul raporturilor juridice realizate în baza Codului contravențional și Codului penal.	**Nu se acceptă** Instanța de contencios administrativ se va pronunța exclusiv cu privire la legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal, iar nu asupra legalității acțiunilor procesual-penale sau execuțional-penale. Din acest considerent, majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene optează pentru ordinea contenciosului administrativ (de exemplu, Lituania, Slovenia). Art. 2 alin. (3) lit. b) din Codul administrativ nu constituie un impediment legal în acest sens, întrucât această prevedere exceptează reglementările de drept substanțial care vizează activitatea organelor de drept (cartea întâi și a doua din Codul administrativ),

			fără a împiedica aplicarea procedurii contenciosului administrativ pentru realizarea controlului judiciar al legalității prelucrării datelor cu caracter personal. Nu în ultimul rând, actele administrative individuale emise de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în raport cu autoritățile competente sunt supuse contestării potrivit procedurii contenciosului administrativ. Prin urmare, se impune menținerea unei soluții uniforme.
	117.	Art. 19 Alin. (1) se completează cu propoziția: ,, Acordul desemnează punctul de contact pentru persoanele vizate. Prin actele normative, poate fi stabilit care dintre operatorii asociați poate acționa ca punct unic de contact pentru exercitarea de către persoanele vizate a drepturilor lor.” Modificarea este necesară în contextual prevederilor de la art. 21 alin. (1) din Directiva 680 care din motive neclare nu au fost preluate de către Autori. A se menționa că completările în cauză, sunt necesare având în vedere modul în care acționează autoritățile competente (procuratura, poliția și alte organe specializate).	**Nu se acceptă** La art. 21 din actul UE, atât ultima propoziție din alin. (1), cât și alin. (2) constituie norme juridice opționale.
	118.	Alin. (2) va avea următorul cuprins: ,,Indiferent de termenii acordului menționat la alineatul (1), prin act normative pot fi stabilite dispoziții potrivit cărora persoana vizată își exercită drepturile cu privire la și în raport cu fiecare dintre operatori în conformitate cu dispozițiile adoptate în temeiul prezentei legi.” Propunerea rezultă din prevederile exprese regăsite la alin. (2) din art. 21 a Directivei 680, norme opozabile și relevante pentru contextual de reglementare.	**Nu se acceptă** A se vedea comentariile expuse *supra*.

	119.	Art. 26 În textul articolului se necesită a fi transpusă alin. (2) din art. 28 din Directiva 680 care din motive neclare a fost omisă de către autori, cu renumerotarea aliniatelor: „Centru este consultat în cadrul procesului de pregătire proiectelor de lege sau a unei măsuri de reglementare întemeiate pe o astfel de lege, care se referă la prelucrare.” Ținem să relevăm că avizul CNPDCP este important în activitatea de reglementare a sectorului polițienesc.	**Precizare** Această prevedere se regăsește la art. 36 alin. (4) din Legea nr. 195/2024.
	120.	Art. 35 La alin. (1) lit. e), textul: „într-o procedură administrativă, penală, judiciară sau extrajudiciară, în legătură cu scopurile prevăzute la art. 1 alin. (1)” se substituie cu cuvintele „în instanță privind scopurile stabilite la articolul 1 alineatul (1).” De menționat că propunerea are drept scop restabilirea înțelesului prevăzut la art. 38 alin. (1) lit. e) din Directiva 680, dar și prin faptul textul reclama teste contrar scopului legii, or, acest proiect de lege se va aplica autorităților competente listate expres de lege, iar oricare procedură extrajudiciară sau administrativă nu cade sub incidența reglementărilor în cauză.	**Nu se acceptă** Acest text reprezintă o traducere corespunzătoare a conceptului englez „*legal claims*”, care nu se limitează doar la proceduri judiciare.
	121.	Art. 39 Alin. (2) urmează a fi exclus. Ținem să precizăm că Directiva 680 nu impune astfel de referință, iar trimiterile la Legea nr. 195/2024 și GDPR – sunt inopozabile, or, cele 2 acte legislative expres determină inaplicabilitatea acestora în raport cu prelucrarea datelor în sectorul polițienesc.	**Nu se acceptă** Prevederi identice se regăsesc și în legislația statelor membre ale UE (*e.g.* secțiunea 30 din legea Letoniei). Art. 2 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 195/2024 prevede că legea nu se aplică „*prelucrării datelor cu caracter personal de către autoritățile competente* […]”, ceea ce indică o limitare a domeniului de aplicare, și nu o exceptare generală, *de plano*, a acestora (în special în ceea ce privește dispozițiile cuprinse în capitolele I-VI).

			În plus, chiar dacă am admite că această prevedere ar institui o exceptare totală, art. 39 din prezentul proiect de lege ar constitui o normă juridică specială în raport cu norma generală de exceptare prevăzută la art. 2 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 195/2024.
	122.	Art. 45 Alin. (2) urmează a fi ajustat, deoarece în redacția actuală există o contrazicere dintre perioada de referință actul normativ aplicabil, inclusiv din perspectiva materială și cea procedurală.	**Nu se acceptă** Art. 45 alin. (2) este formulat în mod corespunzător cu art. 90 alin. (6) din Legea nr. 195/2024.
Avizarea și consultarea publică repetată			
Centrul de Armonizare a Legislației	123.	Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, în limita competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri adiționale. Totodată evidențiem că, în temeiul pct. 172 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin HG nr. 610/2018 și pct. 61 din Regulamentul privind armonizarea legislației RM cu legislația UE, aprobat prin HG nr. 1171/2018, proiectul a fost supus consultării prealabile cu Comisia Europeană (DG JUST), care la data de 5 decembrie 2025 a transmis un aviz pozitiv asupra acestuia, prin care s-a constatat că: Directiva (UE) 2016/680 a fost corect transpusă prin proiectul național, într-o manieră bine structurată și redactată foarte clar. Astfel, împreună cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal (GDPR), în vigoare din 23 august	–

		2026, aceasta va constitui un cadru solid de protecție a datelor. În continuare, în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova asumate prin Cadrul de negociere cu Uniunea Europeană, privind aplicarea acquis-ului în forma existentă la momentul aderării, recomandăm planificarea măsurilor normative suplimentare pentru a asigura realizarea transpunerii progresive a prevederilor actelor UE în domeniul protecției datelor cu caracter personal.	
Curtea de Apel Centru	124.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Judecătoria Chișinău	125.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Agenția Guvernare Electronică	126.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Agenția Servicii Publice	127.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	128.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Inspectoratul Național de Probațiune	129.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Centrul Național de Expertize Judiciare	130.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	131.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–

Serviciul de Informații și Securitate	132.	Lipsă de obiecții, propuneri sau recomandări.	–
Avocatul Poporului	133.	Avocatul Poporului salută promovarea proiectului de lege privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor și susține eforturile întreprinse de către autoritățile competente pentru alinierea cadrului normativ național la standardele regionale (europene) și internaționale în domeniu. În mod deosebit, remarcăm avizul pozitiv emis de Direcția Generală Justiție (DG JUST) a Comisiei Europene, care a confirmat transpunerea corectă a Directivei (UE) 2016/80, precum și structura clară, logică și funcțională a proiectului de lege. Anume aceste aspecte contribuie la aplicarea unitară și eficientă a normelor propuse. Totodată, în urma examinării sintezei obiecțiilor și propunerilor înaintate în cadrul procesului de avizare și consultare publică, constatăm că recomandarea Avocatului Poporului privind necesitatea instituirii unor termene expres de stocare a datelor la art. 8 din proiectul de lege, a fost reiterată și susținută de un spectru larg de instituții relevante, inclusiv MAI, Procuratura Generală, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Consiliul Superior al Magistraturii, Cancelaria de Stat și Asociația Businessului European. În acest context, Avocatul Poporului reiterează necesitatea imperativă reexaminării acestei propuneri, în vederea consolidării securității juridice, previzibilității normelor legale, precum și obligația statului de a asigura un nivel ridicat de protecție a	**Precizare** După prima rundă de avizare și consultare publică s-a precizat că, în statele membre ale UE, termenele specifice sunt stabilite prin legi speciale care reglementează activitatea diferitelor autorități competente, având în vedere particularitățile individuale care trebuie luate în considerare la stabilirea unui termen concret pentru stocarea datelor. Astfel, art. 8 preia prevederile existente la nivelul UE, potrivit cărora regula generală este că actele normative trebuie să prevadă termene specifice, iar, *ultima ratio*, în lipsa unor asemenea termene stabilite prin cadrul normativ, operatorii au obligația de a le determina. Or, în caz contrar, s-ar genera un vid normativ semnificativ. A se vedea, cu titlu de exemplu, prevederile legale din: – **Estonia** (secțiunea 17(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Bulgaria** (art. 46 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Malta** (secțiunea 5(1) și (2) din Regulamentul privind protecția datelor); – **Regatul Unit** (secțiunea 39 din Legea privind protecția datelor). **Cele expuse *supra* sunt confirmate și de faptul că reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat obiecții în privința art. 8.**

		dreptului la viața privată, inclusiv prin prisma protecției datelor cu caracter personal. Or, lipsa unor termene clare și determinate de stocare strictă riscă să genereze practici neuniforme, interpretări discreționare și aplicări neproporționate a cadrului legal pertinent cu o probabilitate sporită de producere a unor consecințe nefaste în exercitarea drepturilor omului și libertăților fundamentale. Avocatul Poporului își exprimă disponibilitatea de a continua cooperarea instituțională și dialogul tehnico-juridic cu autoritățile competente, în vederea definitivării unui cadru normativ robust și conform standardelor europene, care să asigure un echilibru real și efectiv între necesitățile de securitate publică și garantarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.	Din aceste considerente, obiecții cu privire la art. 8 nu au fost reiterate.
Curtea Supremă de Justiție	134.	Curtea Supremă de Justiție susține aprobarea proiectului de Lege privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, care transpune în legislația națională Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016, asigurând astfel armonizarea normelor interne cu standardele europene în materie de protecție a datelor cu caracter personal, în special în contextul prelucrării acestora de către autoritățile competente în scop penal. Proiectul de lege reflectă un echilibru necesar între interesul public general legat de combaterea infracționalității și obligația statului de a proteja drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice, evitând riscurile legate de prelucrarea abuzivă a datelor. Totuși în legătură cu prevederile proiectului de Lege enunțat, Curtea Supremă de Justiției a	**Precizare** Noțiunile respective sunt definite identic la art. 4 din Legea nr. 195/2024. Definirea repetată a acelorași noțiuni, prin utilizarea acelorași definiții, este inadmisibilă din perspectiva regulilor de tehnică legislativă. În caz contrar, s-ar genera paralelisme legislative. Curtea Constituțională a statuat la nivel de jurisprudență constantă faptul că „*în procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative*” (a se vedea paragraful 45 din HCC nr. 2/2018). Din aceste considerente, definirea noțiunilor din Directiva (UE) 2016/680 printr-o referință generală la definițiile prevăzute de Regulamentul General privind Protecția Datelor (sau actul național de

		considerat oportun de a remarca mici aspecte asupra cărora autorul urmează a reflecta suplimentar. Referirea generală la Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal este utilă, dar ar trebui indicate expres acele noțiuni din Directivă care sunt esențiale pentru aplicarea coerentă cum ar fi „prelucrare”, „persoană vizată”, „destinatar”, „violare a securității datelor”.	implementare al acestuia) există în multiple state ale UE, cum ar fi: – **Estonia** (secțiunea 13(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Franța** (art. 2, în coroborare cu art. 87 din Legea privind protecția datelor); – **Bulgaria** (dispozițiile suplimentare din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Cehia** (secțiunea 24(2) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal).
	135.	[La art. 6,] din prevederea în varianta actuală nu este clar dacă datele obținute în cadrul procesului penal pot fi utilizate ulterior în procese civile sau administrative (ex: pentru daune morale).	**Precizare** În temeiul art. 6 alin. (1), datele cu caracter personal colectate inițial în cadrul procesului penal (conform prezentei legi) pot fi prelucrate ulterior în alte scopuri decât cele prevăzute la art. 1, dacă o astfel de prelucrare este autorizată de cadrul normativ. Prin urmare, aceste date cu caracter personal pot fi prelucrate și în cadrul proceselor civile, însă această prelucrare va fi supusă reglementărilor Legii nr. 195/2024. Această concluzie este expusă și de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cauza C-180/21, *Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben savet*, 8 decembrie 2022.[18]
	136.	[La art. 8 se propune] introducerea unui alineat (3): (3) Termenele de stocare a datelor se stabilesc în funcție de natura datelor, durata procedurilor și	**Precizare** Stabilirea termenelor trebuie realizată în conformitate cu principiile prelucrării datelor cu caracter personal prevăzute la art. 4 alin. (1). Aceste principii constituie o concretizare normativă a

[18] Hotărârea din 8 decembrie 2022 a Curții de Justiție a Uniunii Europene: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:62021CJ0180

		riscurile aferente, în conformitate cu principiul proporționalității. În forma actuală, articolul 8 alin. (2) lasă la latitudinea operatorului stabilirea unui termen „specific și corespunzător” pentru ștergerea sau revizuirea datelor cu caracter personal, în lipsa unui termen prevăzut de legislația aplicabilă. Totuși, lipsa unor criterii minime sau orientative poate conduce la aplicări neuniforme și chiar excesive în ceea ce privește durata de stocare, ceea ce contravine principiului proporționalității. Prin introducerea unui alineat (3), se urmărește: asigurarea unei abordări unitare și justificate privind stabilirea termenelor de păstrare și corelare a duratei de stocare cu natura infracțiunii investigate, durata rezonabilă a procedurilor și riscurile potențiale la adresa drepturilor persoanelor vizate.	principiului proporționalității, oferind criterii mai specifice și mai determinate pentru evaluarea duratei stocării datelor.
	137.	[La art. 15,] formularea „date ce trebuie păstrate ca mijloace de probă” este prea generală și poate permite interpretări extinse, inclusiv în afara cadrului legal clar definit. Pentru a preveni astfel de abuzuri și a asigura respectarea drepturilor persoanelor vizate, este necesară precizarea expresă a contextului juridic în care datele pot fi păstrate ca mijloace de probă.	**Precizare** Această sintagmă urmează a fi interpretată coroborat cu scopurile prelucrării prevăzute la art. 1 alin. (1).
	138.	[La art. 29,] alineatul (1) nu oferă criterii clare pentru aprecierea riscului „ridicat” pentru persoana vizată, ceea ce poate conduce la practici neunitare.	**Precizare** Recitalul 52 din Directiva (UE) 2016/680 precizează că probabilitatea și gravitatea riscului trebuie să fie determinate în raport de natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării. Riscul trebuie să facă obiectul unei evaluări obiective, prin care să se stabilească dacă operațiunile de prelucrare a datelor prezintă un risc ridicat. Un risc ridicat este un risc deosebit de

			prejudiciere a drepturilor și libertăților persoanelor vizate.
	139.	[La art. 32 se propune] Adăugarea unei litere noi: „f) notificarea Centrului în cazul în care constată obstacole sistemice, nerespectări grave ale legislației privind protecția datelor sau presiuni exercitate asupra sa în legătură cu exercitarea atribuțiilor.” Această propunere este esențială pentru a garanta independența reală a responsabilului cu protecția datelor și pentru a crea un mecanism de protecție împotriva intimidărilor din partea operatorului sau a altor părți din instituție.	**Precizare** Aceste aspecte fac obiectul art. 44 din proiect (*i.e.*, denunțarea).
	140.	[Art. 35 alin. (1)] lit. b) permite transferul în baza unei simple evaluări interne a operatorului, ceea ce ridică riscuri majore în lipsa unei autorizații prealabile. Curtea Supremă de Justiție consideră că este necesară implicarea Centrului în validarea acestor evaluări sau, cel puțin, notificarea.	**Precizare** Art. 35 alin. (2) prevede expres obligația operatorului de a informa Centrul în cazul prevăzut la alin. (1) lit. b).
Procuratura Generală	141.	Analizând conținutul proiectului, prin prisma principiilor activității de legiferare prevăzute de art.3 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în limita competențelor legale, susținem de principiu aprobarea acestuia, or, reiterăm propunerile expuse anterior în avizul Procuraturii Generale cu nr.4-1d/25-189 din 26.05.2025. Suplimentar la cele enunțate anterior propunem revizuirea prevederilor art.43 al proiectului care instituie amenda în cuantum de până la 2.000.000 lei. Astfel, fiind raportată mărimea amenzii instituită prin proiectul de lege cu cuantumul amenzilor stabilite în Codul penal și contravențional s-a constatat că, potrivit prevederilor art. 34 din Codul contravențional amenda maximă pentru persoanele fizice este de 75 000 MDL iar prevederilor art. 64 din	**Nu se acceptă** Având în vedere că art. 88 alin. (4) din Legea nr. 195/2024 prevede, de asemenea, aplicabilitatea unei amenzi de până la 2 000 000 lei în raport cu autoritățile și instituțiile publice, același plafon maxim trebuie să fie prevăzut și pentru încălcarea prevederilor prezentei legi.

		Codul penal amenda maximă pentru persoanele fizice este de 1.000.000 MDL și 3.000.000 MDL pentru persoanele juridice. Mai mult ca atât, Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date, stabilește la art.57 că, „statele membre definesc normele privind sancțiunile aplicabile în cazurile de încălcare a dispozițiilor adoptate în temeiul prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că acestea sunt puse în aplicare. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive”. Astfel, Directiva UE 2016/680 care este transpusă în prezentul proiect, nu stabilește limitele minime și maxime a mărimii amenzii, iar amenda în mărime de până la 2.000.000 lei considerăm a fi exagerată și disproporționată, în raport cu scopul preventiv al sancțiunii pecuniare.	
Ministerul Afacerilor Interne	142.	La art. 7 lit. b) din proiect, se propune ca semnificația noțiunii „interese vitale” să fie definită la art.3 alin.(2), articol destinat noțiunilor utilizate în lege, pentru a evita interpretări neuniforme.	**Nu se acceptă** Această noțiune nu este definită nici în Directiva (UE) 2016/680, nici în Regulamentul General privind Protecția Datelor, nici în Legea nr. 195/2024. Prin urmare, noțiunea urmează a fi interpretată funcțional, pornind de la sensul său semantic. Precum a fost expus în nota de fundamentare, în doctrină s-a remarcat faptul că „[*i*]*nteresele vitale se referă la situațiile care pun viața în pericol, care pot fi legate de asistența medicală de urgență și de divulgarea informațiilor medicale confidențiale*

			pentru a preveni o infracțiune gravă ce atentează la viața uneia sau mai multor persoane."[19]
	143.	La art. 8 alin. (1) din proiect, care prevede că datele cu caracter personal sunt stocate numai pe durata necesară îndeplinirii scopurilor prevăzute la art. 1 alin.(1), poate intra în contradicție cu prevederile legislației în vigoare ce reglementează activitatea instanțelor judecătorești și a organelor de urmărire penală, potrivit cărora materialele și probele din dosarele penale se păstrează în arhive fără un termen determinat. În acest context, stabilirea unui criteriu general și limitativ de stocare poate afecta desfășurarea și finalitatea procesului penal.	**Precizare** Art. 4 alin. (3) prevede expres că prelucrarea în scopurile prevăzute la art. 1 alin. (1) poate include prelucrarea în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice, cu condiția unor garanții adecvate pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate. Pentru scopuri de arhivare în interes public, stocarea datelor cu caracter personal pentru perioade mai îndelungate nu este doar posibilă, ci poate deveni necesară, cu condiția asigurării unor garanții adecvate pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate.[20]
	144.	La art. 12 din proiect, se propune completarea cu alineatul „6" cu următorul cuprins: „(6) Caracterul vădit nefondat sau excesiv al cererii se determină de la caz la caz, ținând cont de obiectul cererii, caracterul repetitiv, volumul și natura drepturilor prelucrate, precum și existența unor prelucrări suplimentare față de cele anterioare.".	**Nu se acceptă** Evaluarea de la caz la caz trebuie să ia în considerare toate circumstanțele individuale pertinente. În consecință, limitarea acestora printr-o enumerare exhaustivă nu este adecvată.
	145.	La art. 25 din proiect, aferent, evaluării impactului asupra protecției datelor, nu sunt indicate criteriile concrete pe baza cărora operatorul să poată stabili riscul asupra drepturilor persoanelor vizate. Ar fi util, elaborarea unui formular standard care să formuleze această evaluare.	**Precizare** Recitalul 51 din Directiva (UE) 2016/680 și nota de fundamentare a prezentului proiect de lege precizează în mod explicit că riscurile la adresa drepturilor și libertăților persoanelor fizice, prezentând grade diferite de probabilitate și gravitate, pot fi rezultatul unei prelucrări a datelor care ar putea genera prejudicii de natură fizică, materială sau morală, în special în cazurile în care:

[19] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 227.
[20] *Ibidem*, p. 150.

			– prelucrarea poate genera discriminare, furtul sau uzurparea identității, prejudiciu financiar, compromiterea reputației, pierderea confidențialității datelor protejate prin secret profesional, inversarea neautorizată a pseudonimizării sau la orice alt prejudiciu semnificativ de natură economică sau socială; – persoanele vizate ar putea fi private de drepturile și libertățile lor sau de capacitatea de a-și exercita controlul asupra datelor lor cu caracter personal; – datele cu caracter personal prelucrate sunt date care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, religia sau convingerile filozofice, ori apartenența sindicală; – sunt prelucrate date genetice sau date biometrice pentru identificarea singulară a unei persoane sau date privind sănătatea ori privind viața sexuală și orientarea sexuală sau condamnările penale și infracțiunile ori măsurile de securitate conexe; – sunt evaluate aspecte de natură personală, de exemplu analizarea și previzionarea unor aspecte privind randamentul la locul de muncă, situația economică, starea de sănătate, preferințele sau interesele personale, fiabilitatea sau comportamentul, localizarea sau deplasările, în scopul de a se crea sau de a se utiliza profiluri personale; – sunt prelucrate date cu caracter personal ale unor persoane vulnerabile, în special ale copiilor;

			– prelucrarea implică un volum mare de date cu caracter personal și afectează un număr larg de persoane vizate. Probabilitatea și gravitatea riscului sunt determinate în raport de natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării. Riscul trebuie să facă obiectul unei evaluări obiective, prin care să se stabilească dacă operațiunile de prelucrare a datelor prezintă un risc ridicat. Un risc ridicat este un risc deosebit de prejudiciere a drepturilor și libertăților persoanelor vizate.
	146.	La art. 27 din proiect, reiterăm cele menționate în avizul MAI nr.38/1788 din 21.05.2025.	**Precizare** A se vedea comentariile expuse la pct. 16 din prezentul tabel.
	147.	Totodată, proiectul de lege nu conține o dispoziție expresă referitoare la garanțiile de independență ale responsabilului cu protecția datelor cu caracter personal, în special sub aspectul: – interdicției primirii de instrucțiuni în exercitarea atribuțiilor; – protecției împotriva demiterii sau sancționării pentru îndeplinirea sarcinilor legale; – raportării directe către cel mai înalt nivel al conducerii operatorului. Totodată, menționăm că, art. 38 din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal constată în mod expres aceste garanții. În lipsa unor prevederi similare în proiectul de lege menționat, există riscul aplicării neuniforme a garanțiilor de independență ale responsabilului cu protecția datelor, în funcție de domeniul de prelucrare, fapt ce poate afecta eficiența	**Nu se acceptă** Spre deosebire de art. 38 din Regulamentul General privind Protecția Datelor (transpus prin Legea nr. 195/2024), art. 33 din Directiva (UE) 2016/680 nu impune operatorilor obligația de a se asigura că responsabilul cu protecția datelor nu primește instrucțiuni cu privire la îndeplinirea sarcinilor sale. De asemenea, nu este prevăzută protecția împotriva demiterii sau sancționării de către operator pentru îndeplinirea sarcinilor sale și nici cerința ca acesta să raporteze direct celui mai înalt nivel de conducere al operatorului.[21] Omisiunea acestor cerințe de către legiuitorul european trebuie privită ca expresie a circumstanțelor speciale specifice sarcinilor îndeplinite de autoritățile competente responsabile de prevenirea și combaterea infracțiunilor. Deși această opțiune normativă ar putea fi considerată

[21] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 519.

		mecanismelor de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul autorităților competente. În acest context, se propune completarea art. 31 din proiectul de lege, cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Operatorul și persoana împuternicită de operator asigură faptul că responsabilul cu protecția datelor nu primește niciun fel de instrucțiuni în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor sale. Responsabilul cu protecția datelor nu este demis și nu este sancționat de către operator sau persoana împuternicită de operator pentru îndeplinirea sarcinilor sale. Responsabilul cu protecția datelor răspunde direct în fața celui mai înalt nivel al conducerii operatorului sau a persoanei împuternicite de operator.”. Complementar, se impune completarea aceluiași articol din proiectul de lege cu introducerea unor dispoziții exprese privind obligația responsabilului cu protecția datelor de a respecta secretul sau confidențialitatea în exercitarea atribuțiilor sale, precum și evitarea conflictelor de interese, măsuri necesare pentru a asigura exercitarea efectivă și obiectivă a funcției respective, în special în cadrul autorităților competente din domeniul prevenirii și combaterii infracțiunilor, în care operațiunile de prelucrare a datelor presupun inclusiv informații atribuite la secret de stat. Supletiv, se propune completarea art. 31 din proiectul de lege cu alin. (4) și alin. (5), prin preluarea expresă a dispozițiilor similare celor prevăzute la art. 38 alin. (5) și alin. (6) din Legea nr. 195/2024, cu următorul conținut:	problematică și ar putea conduce la o diminuare a rolului responsabilului cu protecția datelor, ea reprezintă rezultatul compromisului la care a ajuns legiuitorul Uniunii Europene, având în vedere natura particulară a domeniului prevenirii și combaterii criminalității.[22]

[22] *Ibidem*.

		„(4) responsabilul cu protecția datelor are obligația de a respecta secretul sau confidențialitatea în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor sale, în conformitate cu actele normative. (5) responsabilul cu protecția datelor poate îndeplini și alte sarcini și atribuții. Operatorul sau persoana împuternicită de operator asigură faptul că niciuna dintre aceste sarcini și atribuții nu generează un conflict de interese.”.	
	148.	Având în vedere art. 43 din proiectul de lege în coroborare cu argumentele autorului invocate în Sinteza la proiect precum că: „Sancțiunile prevăzute de prezentul proiect de lege, similare celor reglementate de Legea nr. 195/2024 și celor existente în majoritatea statelor membre ale UE, au caracter administrativ. Per a contrario, în România, amenzile aplicate de autoritatea de supraveghere au natura unor sancțiuni contravenționale, iar planurile și măsurile de remediere constituie instituții juridice specifice dreptului contravențional”, se atrage atenția că politica punitivă a Republicii Moldova înglobează cadrul normativ penal și cel contravențional. Suplimentar, art. 43 din proiect ridică rezerve serioase din perspectiva principiilor consacrate de Codul penal al Republicii Moldova, în special sub aspectul legalității răspunderii penale, al proporționalității sancțiunii și interdicția dublei sancționări, fiind necesară fie: • revizuirea cuantumului amenzii, • fie clarificarea expresă a naturii juridice a răspunderii și a raportului acesteia cu răspunderea penală și contravențională. Aplicarea unei amenzi de până la 2 000 000 lei, fără o delimitare clară între natura contravențională	**Nu se acceptă** În mod similar cu Legea nr. 195/2024, prezentul proiect de lege instituie un mecanism administrativ de sancționare pecuniară, distinct de răspunderea penală și contravențională. Atragem atenția că un asemenea mecanism sancționator este prevăzut și de alte acte legislative ale Republicii Moldova, cum ar fi Legea concurenței nr. 183/2012, precum și Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor.

		sau penală a faptei, creează confuzie juridică și riscul calificării indirecte a sancțiunii ca fiind una de natură penală. Spre deosebire de Codul penal, care prevede criterii clare de individualizare a pedepsei (art. 75 CP RM), art. 43 nu stabilește criterii obiective pentru determinarea cuantumului amenzii, lăsând o marjă excesivă de apreciere autorității administrative, ceea ce poate conduce la arbitrar. Prin urmare, stabilirea unei sancțiuni cu caracter administrativ este atipică politicii punitive a statului. Or, este imperativ ca acțiunile ilicite prestabilite la art. 43 alin. (1) din proiect să fie reglementate nemijlocit în Codul contravențional, similar contravențiilor prevăzute actualmente la art. 741 - 743 din același cod. În același context, este indispensabilă completarea Codului contravențional cu articole noi, care să stabilească sancțiuni contravenționale, atât aferente contextului Legii nr. 195/2025 privind protecția datelor cu caracter personal, cât și proiectului de lege supus avizării. Concomitent, devine obligatorie amendarea art. 4234 din codul menționat, care va stabili competența Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal de a constata și examina, după caz, contravențiile nou reglementate.	
	149.	La art. 44 din proiect, se propune completarea cu alineatul „(5)” cu următorul cuprins: „(5) Mecanismul de sesizare prevăzut de prezentul articol nu substituie și nu limitează aplicarea mecanismelor privind avertizorii de integritate, în măsura în care sunt incidente potrivit legislației speciale. Examinarea sesizărilor se realizează cu respectarea confidențialității	**Nu se acceptă** Această prevedere este superfluă.

		informațiilor de investigații și a celor aferente procedurilor procesual-penale.”	
	150.	La Capitolul VI, până la aplicarea amenzii de către Centru, se recomandă instituirea sancțiunii de avertisment, însoțită de un plan și măsuri de remediere care urmează a fi stabilite ce către Centru, iar termenul de remediere se propune a fi perioada de timp cuprinsă între 60 și 180 de zile de la data comunicării procesului verbal de constatare și sancționare, în care operatorul sau persoana împuternicită de acesta, are posibilitatea remedierii neregulilor constatate și îndeplinirii obligațiilor legale.	**Precizare** În conformitate cu art. 42 alin. (2) din proiectul de lege, aplicarea amenzilor se realizează în conformitate cu art. 87 din Legea nr. 195/2024. Conform art. 87 alin. (2) din această lege, în funcție de circumstanțe, amenzile sunt aplicate în completarea sau în locul măsurilor menționate la art. 60 alin. (2) lit. a)–h) și j). Iar în cazul unei încălcări minore poate fi emis un avertisment în locul unei amenzi.
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	151.	Art. art. 23 alin. (1), 27 alin.(2) lit. lit. d), e), g), i), j), după cuvântul ”sistem” se va completa cu cuvântul ”informațional” și se va exclude textul „de prelucrare a automată”, deoarece noțiunea „sistem” este una generică și include sensul larg, iar legislatorul Republicii Moldova operează cu sintagma „sistem informațional”. Art. 3 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat definește noțiunea de „sistem informațional” ca totalitate de resurse și tehnologii informaționale interdependente, de metode și de personal, destinată păstrării, prelucrării și furnizării de informație. Suplimentar a se vedea noțiunile de „sistem informatic” și „sistem informațional” definite de Legea cu privire la informatică 1069/2000.	**Se acceptă** Prevederea se modifică în mod corespunzător.
	152.	Cu referire la nota de fundamentare: La pct. 2.2., în conținutul lit. c) a exclude din sintagma „sistemelor informaționale automatizate” cuvântul „automatizate„ iar la pct. 4.1. Impactul asupra sectorul public, la lit. c) se va exclude	**Se acceptă** Prevederea se modifică în mod corespunzător.

		cuvântul „automatizate„ deoarece legislatorul operează cu noțiunea ”sistem informațional”. Art. 3 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat definește noțiunea de ”sistem informațional”. La pct. 3.1. la expunerea art. 15, din sintagma ”sistemele automatizate de evidența a datelor” se va exclude cuvântul ”automatizate” din motivul că, potrivit art. 4 din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal legislatorul operează cu sintagma ”sistem de evidența a datelor” în lipsa cuvântului ”automatizat”. Suplimentar, în scopul asigurării controlul accesului la echipamente, în vederea neadmiterii accesului persoanelor neautorizate la echipamentele de prelucrare a datelor cu caracter personal, se propune asigurarea accesului la sistemul informațional, exclusiv în baza semnăturii electronice calificate.	
Centrul Național Anticorupție	153.	Reiterăm obiecțiile și propunerile formulate anterior înaintate prin avizul Centrului Național Anticorupție cu nr. 06/2/8570 din 22.05.2025.	**Precizare** A se vedea comentariile expuse la pct. 63–69 din prezentul tabel.
Administrația Națională a Penitenciarelor	154.	La articolul 1, alineat (1), lit. d), după cuvântul „penale” de completat cu textul „ , măsurilor preventive”. Dreptul penal instituie pedepse penale pentru sancționarea infracțiunilor, măsuri preventive menite să asigure buna desfășurare a procesului penal, precum și măsuri de siguranță ce au drept scop prevenirea săvârșirii unor fapte viitoare. Aceste mecanisme contribuie la menținerea ordinii publice, la reeducarea infractorilor și la realizarea prevenției generale și speciale. În acest context, este esențial ca actul normativ să cuprindă reglementări exprese din care să rezulte	**Precizare** Specificarea expresă a măsurilor preventive nu este necesară, întrucât dispunerea și executarea acestora se circumscriu scopului prevăzut la art. 1 alin. (1) lit. b) și d). Or, măsurile preventive, precum și alte măsuri procesuale de constrângere, se dispun și execută în cursul urmăririi penale ori al judecății, reprezentând instrumente procesuale subsecvente realizării scopurilor menționate.

		fără echivoc că sfera sa de aplicabilitate acoperă toate domeniile care au tangență cu obiectul său de reglementare, în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal.	
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	155.	La art. 45 „Dispoziții finale” din proiect, se propune completarea acestuia cu trei aliniate noi, după cum urmează: (4) La articolul 63 alin. (3) din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, sintagma „alin.(1)” se substituie cu sintagma „alin.(2), ca urmare a identificării unei erori redacționale. (5) La articolul 67 alin. (1) din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, după cuvântul „publică,” se introduc cuvintele „inspectori de protecție a datelor,” având în vedere că norma actuală nu reflectă în mod complet și explicit toate categoriile de personal a Centrului. În forma sa actuală, textul are un caracter incomplet, fiind susceptibil de interpretări restrictive în ceea ce privește sfera personalului vizat. (6) La articolul art. 87 alin. (3) din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, după cuvântul „operatorul” se introduc cuvintele „sau persoana împuternicită de operator”, în vederea asigurării concordanței terminologice și a menținerii unității de reglementare cu actul internațional transpus.	**Se acceptă** Prevederile se modifică în mod corespunzător.
	156.	Cu referire la art. 46 alin. (2) din proiect considerăm oportun reformularea acestuia prin separarea regulilor de procedură de cele privind răspunderea materială, cu respectarea principiului neretroactivității, după cum urmează: „Plângerile depuse la Centru până la data intrării în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează	**Precizare** Această prevedere este superfluă.

		conform normelor de procedură prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal și conform normelor materiale, iar răspunderea pentru încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal se aplică în conformitate cu legea în vigoare la data comiterii încălcării.” Mențiunea de mai sus este valabilă, în mod corespunzător, și pentru art. 90 alin. (6) din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal.	
Ministerul Finanțelor	157.	Proiectul de lege admite prelucrarea datelor cu caracter personal în alte scopuri decât cele inițiale (prevenirea infracțiunilor), în baza existenței unui temei legal. Considerăm că această reglementare creează o vulnerabilitate normativă, facilitând utilizarea datelor din dosarele penale în scopuri administrative sau de altă natură, fără a fi instituit un control judiciar strict. O asemenea abordare contravine, în opinia noastră, principiului limitării scopului, consacrat de Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Totodată, dispozițiile referitoare la restricționarea dreptului la informare sunt formulate larg, permițând organelor de urmărire penală să refuze informarea persoanei vizate prin simpla invocare a unei potențiale periclitări a anchetei, fără a demonstra existența unui risc real și iminent.	**Precizare** Atragem atenția că art. 6 alin. (5) din Legea nr. 195/2024 permite prelucrarea datelor cu caracter personal în alte scopuri decât cele pentru care au fost prelucrate inițial, în măsura în care această prelucrare este autorizată printr-un act normativ (sau în baza consimțământului persoanei vizate). O abordare identică este prevăzută atât la art. 4 alin. (2) din prezentul proiect de lege, cât și la art. 6 alin. (1).
Consiliul Superior al Magistraturii	158.	La art. 4 alin. (2) lit. a) din proiect, sintagma „în conformitate cu actele normative”, se recomandă a fi substituită cu „în conformitate cu legea”. Observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect, în special prevederilor de la art. 6 din proiect:	**Nu se acceptă** Recitalul 33 din Directiva (UE) 2016/680 prevede următoarele: „*(33) Atunci când prezenta directivă face trimitere la dreptul intern, la un temei juridic sau la o măsură legislativă, aceasta nu necesită neapărat un act legislativ adoptat de către un parlament, fără*

		„(1) Datele cu caracter personal colectate de autoritățile competente în scopurile prevăzute la art. 1 alin. (1) nu se prelucrează în alte scopuri decât cele prevăzute la art. 1 alin. (1), cu excepția cazului în care o astfel de prelucrare este autorizată de actele normative. În cazul în care datele cu caracter personal sunt prelucrate în alte scopuri, pentru prelucrarea respectivă se aplică Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. (2) În cazul în care autoritățile competente sunt împuternicite prin actele normative să îndeplinească alte atribuții decât cele aferente scopurilor prevăzute la art. 1 alin. (1), pentru prelucrarea în astfel de scopuri se aplică Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, inclusiv pentru prelucrarea în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice.”. În cadrul prelucrării datelor cu caracter personal de către autoritățile competente, considerentele recitalurilor (26) și (33) ale Directivei (UE) 2016/680 evidențiază principiile esențiale care trebuie respectate. Recitalul (26) prevede că orice prelucrare a datelor cu caracter personal trebuie să fie legală, echitabilă și transparentă, și realizată doar pentru scopuri specifice prevăzute de lege, iar persoanele vizate trebuie să fie informate cu privire la riscuri, drepturi și garanții. Aceasta subliniază necesitatea ca scopurile prelucrării să fie clare, legitime și determinate la momentul colectării datelor, iar prelucrarea să fie proporțională și limitată la ceea ce este necesar. Recitalul (33) completează aceste cerințe, indicând că, atunci când Directiva face referire la dreptul intern sau la un temei juridic, acesta trebuie	*a aduce atingere cerințelor care decurg din ordinea constituțională a statului membru în cauză. Cu toate acestea, dreptul intern, temeiul juridic sau măsura legislativă în cauză ar trebui să fie clare și precise, iar aplicarea să fie previzibilă destinatarilor, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție și a Curții Europene a Drepturilor Omului.*”. Astfel, cadrul juridic privind prelucrarea datelor cu caracter personal include în sine, *ipso facto*, și actele normative infralegislative. Mai mult decât atât, în conformitate cu art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. Publicitatea și previzibilitatea nu sunt asigurate exclusiv prin intermediul actelor legislative. În conformitate cu art. 1 alin. (1) din Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, există obligația publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a unei categorii extinse de acte normative. De asemenea, art. 56 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative prevede că actele normative pot fi aduse la cunoștința persoanelor și prin publicarea acestora pe paginile web oficiale ale autorităților publice.

		să fie clar, precis și previzibil pentru destinatari, pentru a oferi garanții împotriva abuzurilor și arbitrarului. Dreptul intern care reglementează prelucrarea datelor trebuie să precizeze obiectivele, tipurile de date prelucrate, scopurile și procedurile de protecție și distrugere a datelor. În forma actuală a proiectului de lege, sintagmele „autorizată de actele normative" și „prin actele normative" extind în mod nejustificat posibilitatea autorităților de a prelucra datele în alte scopuri, permițând chiar și actelor administrative sau instituționale să servească drept temei legal. Conform art. 2 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, noțiunea de „act normativ" include nu doar legile adoptate de Parlament, dar și o gamă largă de acte administrative sau instituționale emise de diverse autorități publice, care nu beneficiază de același control sau de aceeași transparență ca legea adoptată de Parlament. Recitalul (26) subliniază că datele trebuie prelucrate doar pentru scopuri precise, explicite și legitime. Actele infralegislative nu stabilesc aceste scopuri în mod general, ci doar facilitează aplicarea legii. Permisiunea *ipso facto* de prelucrare prin acte infralegislative contravine acestui principiu și poate duce la prelucrarea nejustificată a datelor în alte scopuri. Articolul 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, spune că actele infralegislative trebuie să fie emise în temeiul legii și să nu îi contravină. *Per a contrario*, în actuala versiune a proiectului de lege, ele pot totuși permite autorităților să extindă prelucrarea datelor dincolo de scopurile clar prevăzute de lege. Aceasta creează o marjă de discreție care nu este compatibilă cu	

		principiul legalității impus de art. 54 alin. (1) și (2) din Constituție și relevat de recitalul (26) al Directivei UE 2016/680. Urmează a se reține că recitalul (33) nu obligă la act infralegislativ. Mai mult, textul recitalului precizează că aceasta nu impune neapărat adoptarea unui act legislativ parlamentar, însă sub rezerva respectării ordinii constituționale a statului membru în cauză. Prelucrarea datelor cu caracter personal afectează drepturi fundamentale, iar pentru astfel de drepturi, baza legală trebuie să fie legea adoptată de Parlament, nu un act infralegislativ. Prin urmare, pentru a asigura conformitatea cu ordinea constituțională a statului, Directiva UE 2016/680 și cu principiile GDPR, este necesară substituirea sintagmelor respective cu expresiile: • art. 6 alin. (1): „expres prevăzută de lege” • art. 6 alin. (2): „prin lege”. Modificarea limitează prelucrarea datelor la situațiile expres permise de lege, elimină ambiguitatea și asigură că scopurile prelucrării sunt clare, legitime, proporționale și previzibile.	
	159.	În continuare, Consiliul Superior al Magistraturii propune reconsiderarea prevederii de la art. 43 alin. (1) din proiect: „(1) Centrul aplică operatorului sau persoanei împuternicite de operator o amendă de până la 2 000 000 lei, în cazul: a) constatării unei încălcări a prezentei legi; sau b) nerespectării unei măsuri corective sau a unei limitări temporare ori definitive asupra prelucrării, sau a suspendării fluxurilor de date emise de Centru în limitele prevăzute de lege, sau în cazul neacordării accesului Centrului,”.	**Nu se acceptă** Având în vedere că art. 88 alin. (4) din Legea nr. 195/2024 prevede, de asemenea, aplicabilitatea unei amenzi de până la 2 000 000 lei în raport cu autoritățile și instituțiile publice, același plafon maxim trebuie să fie prevăzut și pentru încălcarea prevederilor prezentei legi.

		În analiza acestei prevederi trebuie avute în vedere recitalurile Directivei UE 2016/680, în special recitalul (26) care impune legalitatea, echitatea și transparența prelucrării, recitalul (33) care cere claritate și previzibilitate a temeiului juridic și recitalul (89) care stabilește că sancțiunile trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive. Comparativ cu reglementările existente în Codul penal și Codul contravențional, cuantumul maxim al amenzilor, prevăzute la art. 43, pare disproporționat. Astfel, potrivit art. 34 din Codul contravențional, amenda maximă pentru persoanele fizice este de 75 000 lei, iar conform art. 64 din Codul penal, amenda maximă pentru persoanele fizice este de 1 000 000 lei și pentru persoanele juridice de 3 000 000 lei. În acest context, stabilirea unei amenzi de până la 2 000 000 lei pentru operatori ai datelor, inclusiv pentru persoane fizice, depășește semnificativ limitele obișnuite și riscă să fie percepută ca disproporționată în raport cu scopul preventiv și corectiv al sancțiunii pecuniare. Directiva UE 2016/680, transpusă prin prezentul proiect de lege, nu prevede limite minime sau maxime pentru cuantumul amenzilor, dar subliniază că sancțiunile trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive. Pentru toate aceste motive, Consiliul Superior al Magistraturii avizează proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor cu observațiile și recomandările de mai sus.	
Asociația Businessului European	160.	Proiectul de lege nu este armonizat cu actele normative sectoriale. Spre exemplu: prevederile Codului de procedură penală, art. 2 Legea procesuală penală stabilește că (1) Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii	**Nu se acceptă** În primul rând, prevederile Directivei (UE) 2016/680 și ale prezentului proiect de lege nu reglementează procesul penal sau actele procesuale penale. Acestea reglementează exclusiv modul de

		Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod și (4) Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.	prelucrare a datelor cu caracter personal în contextul proceselor penale, instituind norme administrative, tehnice și organizatorice. De altfel, soluții normative similare sunt consacrate și de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. În al doilea rând, Codul de procedură penală va fi completat cu norme de trimitere la prezenta lege (în special la art. 15 alin. (2), art. 211 alin. (4) și art. 212 alin. (1)), ceea ce va asigura corelarea dispozițiilor procesual-penale cu cele ale prezentei legi.
	161.	Proiectul exclude de la obiectul de reglementare orice informație atribuită la secret de stat. Directiva 2016/680 – NU prevede astfel de cerințe. Mai mult, aceste cerințe contravin declarației Republicii Moldova stabilite prin Legea nr. 271/2013 prin care: „În conformitate cu art. 3 pct. 2 lit. a) din convenție, Republica Moldova nu va aplica prevederile convenției: b) prelucrărilor de date cu caracter personal atribuite la secret de stat în modul stabilit, cu excepția celor efectuate în cadrul acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, al punerii în executare a sentințelor de condamnare sau al altor acțiuni ce țin de procedura penală ori contravențională, în condițiile legii;” Mai mult, proiectul generează înțeles greșit din motiv că, conține norme care se contrazic, prin care: Art. 13 alin. (3) lit. d) din proiect determină dreptul de a amâna, restricționa sau omite furnizarea informațiilor cu privire la drepturile persoanei vizate în cazul protejării securității naționale. Astfel, se impune întrebarea: care este necesitatea și înțelesul semantic al aceste prevederi în coroborare cu art. 2 alin. (3) din același proiect prin care se determină că	**Nu se acceptă** Se va reține că, în privința art. 2 alin. (3) din proiectul de lege, reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat obiecții. Or, această prevedere este identică cu cea de la art. 2 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 195/2024 – **redacția căreia a fost propusă de însăși reprezentanții Comisiei Europene**. Recitalul 14 din Directiva (UE) 2016/680 prevede expres trei situații distincte și autonome în care directiva nu se aplică: d) activitățile privind securitatea națională; e) activitățile agențiilor sau ale unităților specializate pe probleme de securitate națională; f) prelucrarea datelor cu caracter personal de către statele membre atunci când acestea desfășoară activități circumscrise domeniului de aplicare al titlului V capitolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Din această perspectivă, exceptarea informațiilor atribuite la secret de stat este una imperioasă și absolut necesară, deoarece în conformitate cu art. 1 din Legea nr. 245/2008, secretele de stat reprezintă informații protejate de stat a căror divulgare

		informațiile atribuite la secret de stat nu fac obiectul de reglementare a acestui proiect. Această contradicție încă o dată demonstrează că excepția de la art. 2 alin. (3) din proiect este eronată și disproporționată și contravine Directivei 2016/680.	neautorizată sau pierdere este de natură să aducă atingere intereselor și/sau securității Republicii Moldova. Prin urmare, secretele de stat vizează direct securitatea națională a Republicii Moldova. Totodată, se va reține că și statele membre ale UE exceptează secretele de stat de la aplicarea legislației de implementare a Directivei (UE) 2016/680 (*e.g.*, **Spania** și **Portugalia**). Mai mult decât atât, majoritatea statelor membre optează pentru o exceptare mai extinsă, care vizează orice activități privind securitatea națională (*e.g.*, **România**).
	162.	Proiectul nu transpune noțiunile din Directivă și face referință eronat la noțiunile din Legea nr. 195/2024. Se face trimitere, eronat, la noțiuni care nu se regăsesc în Directiva 2016/680 precum: sediu; parte terță; consimțământ; număr de identificare național; reprezentant; întreprindere; grup de întreprinderi; marketing direct, cifră totală de afacere – care are înțelesul – valoare totală a vânzărilor de produse realizată de o întreprindere în cursul perioadei de gestiune, inclusiv la nivel mondial. Cifra totală de afaceri este asimilată: a) cu suma veniturilor aferente dobânzilor și suma veniturilor neaferente dobânzilor – pentru bănci, instituții care acordă împrumuturi; b) cu valoarea totală a primelor brute subscrise, inclusiv de reasigurare, – pentru societățile de asigurări. Mai mult, nu este clară necesitatea transpunerii unei singure noțiuni - operator de date, care în viziunea autorilor este identificată și se regăsește în Legea nr. 195/2024, fapt care în mod cert determină interpretarea selectivă și eronată a argumentelor.	**Nu se acceptă** Toate noțiunile și definițiile prevăzute la art. 3 din Directiva (UE) 2016/680 sunt identice cu noțiunile și definițiile reglementate la art. 4 din Legea nr. 195/2024, cu excepția noțiunilor „*autoritatea competentă*” și „*operator*”. Reglementarea identică a acelorași definiții în două acte normative distincte este inacceptabilă din perspectiva regulilor de tehnică legislativă, deoarece va determina paralelisme legislative. Curtea Constituțională a statuat la nivel de jurisprudență constantă faptul că „*în procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative*” (a se vedea paragraful 45 din HCC nr. 2/2018). Din considerentele expuse *supra*, definirea noțiunilor din Directiva (UE) 2016/680 printr-o referință generală la definițiile prevăzute de RGPD (sau de actul național de implementare al acestuia) se regăsește în legislația mai multor state membre ale Uniunii Europene, precum:

			– **Estonia** (secțiunea 13(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Franța** (art. 2, în coroborare cu art. 87 din Legea privind protecția datelor); – **Bulgaria** (dispozițiile suplimentare din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Cehia** (secțiunea 24(2) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal). În altă ordine de idei, art. 3 alin. (1) din proiect prevede expres că „*noțiunile din prezenta lege se definesc în conformitate cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal*”. Astfel, definițiile din Legea nr. 195/2024 sunt aplicabile exclusiv în raport cu noțiunile utilizate de prezenta lege. În mod evident, definiția noțiunilor de „*consimțământ*” sau „*cifră totală de afaceri*” din Legea nr. 195/2024 nu are nicio relevanță în contextul prezentei legi, întrucât aceasta nu conține astfel de noțiuni. Nu în ultimul rând, în ceea ce privește noțiunea de „*operator*”, atragem atenția că definiția prevăzută în prezentul proiect de lege diferă de cea prevăzută de Legea nr. 195/2024. Legea 195/2024 definește operatorul drept „*persoană fizică sau juridică, autoritate publică, agenție sau alt organism care, singur sau împreună cu altele,* […]”. *Per a contrario*, prezenta lege definește operatorul drept „*autoritate competentă care, singură sau împreună cu altele,* […]”.

	163.	La art. 8, nejustificat se conferă dreptul operatorilor (Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Inspectoratul General de Poliție, Ministerul Afacerilor Interne, etc.) de a determina termenele de ștergere a datelor acolo unde legislația nu prevede expres un termen de stocare - este o normă abuzivă, care sfidează securitatea raporturilor juridice, or, la art. 5 din Directiva 2016/680, clar se specifică obligația de a determina aceste termene de legislație, iar respectarea acestor măsuri trebuie să facă obiectul unor măsuri procedurale.	**Nu se acceptă** În statele membre ale UE, termenele specifice sunt stabilite prin legi speciale care reglementează activitatea diferitelor autorități competente, având în vedere particularitățile individuale care trebuie luate în considerare la stabilirea unui termen concret pentru stocarea datelor. Astfel, art. 8 preia prevederile existente la nivelul UE, potrivit cărora regula generală este că actele normative trebuie să prevadă termene specifice, iar, *ultima ratio*, în lipsa unor asemenea termene stabilite prin cadrul normativ, operatorii au obligația de a le determina. Or, în caz contrar, s-ar genera un vid normativ semnificativ. A se vedea, cu titlu de exemplu, prevederile legale din: – **Estonia** (secțiunea 17(1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Bulgaria** (art. 46 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal); – **Malta** (secțiunea 5(1) și (2) din Regulamentul privind protecția datelor); – **Regatul Unit** (secțiunea 39 din Legea privind protecția datelor). **Cele expuse *supra* sunt confirmate și de faptul că reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat obiecții în privința art. 8.**
	164.	La art. 9 lit. d) nejustificat se exclude calitatea „părților” și se substituie cu calitatea de „persoană”. Astfel, prevederea similară la art. 6 lit. d) din Directivă expres determină „părțile” și nu „persoanele” care pot fi un cerc nedeterminat, iar partea în proces trebuie să aibă calitate procesuală. A	**Nu se acceptă** La art. 6 lit. d) din Directiva (UE) 2016/680, noțiunile „*părțile*” și „*persoanele*” sunt utilizate în mod interschimbabil. Scopul acestei dispoziții este de a acoperi orice persoană care ar putea furniza informații cu privire la infracțiuni (inclusiv terți) sau

		se menționa că organele din sectorul polițienesc, adesea pentru a evita garanțiile prevăzute de Codul de procedură penală, citează părțile și face activități de colectare a datelor în baza Codului administrativ, iar ulterior, decid dacă alătură la cauza penală informațiile obținute sau nu.	care ar putea avea legături cu bănuiții, învinuiții, inculpații ori condamnații.[23] În sensul legislației procesual-penale a Republicii Moldova, noțiunea procesuală de „*parte în proces*”, astfel cum este definită la art. 6 pct. 29–31 din Codul de procedură penală, este aplicabilă persoanelor prevăzute la art. 6 lit. a)–c) din Directiva (UE) 2016/680, dar nu și celor menționate la lit. d).
	165.	La art. 13 eronat nu se transpun prevederile alin. (4) din art. 13 din Directiva 2016/680, care stabilește că „(4) Statele membre pot adopta măsuri legislative pentru a stabili categoriile de prelucrare care pot intra, integral sau parțial, sub incidența oricăreia dintre literele de la alineatul (3).” A se menționa că nici Tabelul de concordanță nici Nota de fundamentare a proiectului NU justifică acest vid – or, este evident că excepțiile de la art. 2 alin. (3) privind excluderea informațiilor atribuite la secret de stat în totalitate, sunt exorbitant de generoase în raport cu acest aliniat din Directivă, fapt care duce la un exces de eroziune a normelor de referință.	**Nu se acceptă** Această normă juridică reprezintă o prevedere UE opțională.
	166.	La art. 15 alin. (5) se indică eronat calea de atac ca fiind contenciosul administrativ, or, activitățile de restricționare a drepturilor subiecților de date în cadrul urmăririi penale necesită a fi supusă mecanismului de contestare în cadrul procedurii penale. A se menționa că contestarea în contencios administrativ admite ingerințe de ordin procedural și procesual urmăririi penale, dar și la general modului care se pot examina astfel de cazuri. Un simplu anti-exemplu ar fi: în cazul contestării în contencios administrativ, instanța de judecată va dispune	**Nu se acceptă** Instanța de contencios administrativ se va pronunța exclusiv asupra legalității prelucrării datelor cu caracter personal, iar nu asupra legalității acțiunilor procesual-penale sau execuțional-penale. Din acest considerent, majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene atribuie competența de control instanțelor de contencios administrativ (de exemplu, **Lituania** și **Slovenia**). Mai mult decât atât, actele administrative individuale emise de Centrul Național pentru

[23] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 177.

		pârâtului să prezinte dosarul în instanța de judecată la care va avea acces și reclamantul, în acest sens cu ușurință poate fi periclitat mersul urmăririi penale.	Protecția Datelor cu Caracter Personal în raport cu autoritățile competente sunt supuse contestării potrivit procedurii contenciosului administrativ. Prin urmare, se impune menținerea unei soluții unitare. În ceea ce privește pretinsul „anti-exemplu", precizăm că accesul participanților la dosar poate fi limitat în temeiul art. 222 alin. (2) și (3) din Codul administrativ.
	167.	La art. 25 din proiect, nu au fost transpuse prevederile art. 28 alin. (2) din Directiva 2016/680. Mai mult, Tabelul de concordanță este realizat în baza primului proiect de lege, neconsemnându-se modificările operate prin proiectul transmis la reavizare. În Tabelul de concordanță se menționează prevederile Nu din Directiva 2016/680, dar din Legea nr. 195/2024 – Legea care NU este aplicabilă prelucrărilor de date din sectorul polițienesc. Cu alte cuvinte spus, proiectele de acte normative din domeniul polițienesc nu fac obiectul de reglementare a art. 36 din Legea nr. 195/2024.	**Nu se acceptă** Art. 28 alin. (2) din Directiva (UE) 2016/680 este transpus la art. 36 alin. (4) din Legea nr. 195/2024.
	168.	La art. 30 alin. (1), proiectul conține scutirea instanțelor de judecată de a deține un responsabil cu protecția datelor în contextul înfăptuirii justiției, însă proiectul de lege nu conține o argumentare la acest caz pentru a înțelegere voința legiuitorului, mai ales având în vedere faptul că instanțele judecătorești conform Legii nr. 195/2024 sunt obligate să desemneze un responsabil cu protecția datelor pentru activitățile administrative, de secretariat, supraveghere video, control acces etc. În acest sens, aceeași persoană ar putea îndeplini sarcina persoanei responsabile și în cazul înfăptuirii justiției.	**Nu se acceptă** Art. 32 alin. (1) din Directiva (UE) 2016/680 prevede expres că statele membre pot scuti instanțele de judecată de la obligația desemnării unui responsabil cu protecția datelor atunci când acestea acționează în exercițiul funcției lor judiciare. Această soluție se impune în contextul în care art. 37 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 195/2024 de asemenea exceptează instanțele de judecată de la această obligație. Referitor la afirmația autorului obiecției precum că „[…] *aceeași persoană ar putea îndeplini sarcina persoanei responsabile și în cazul înfăptuirii*

			justiției", precizăm că această observație este conceptual greșită. În comentariul Directivei (UE) 2016/680 se precizează următoarele: „***It must generally be assumed that the same individual cannot be designated to act as the DPO for the same controller both under the GDPR and LED***. *This is an effect of the stricter legal standards regarding independence and conflicts of interest set out in Articles 38 (3) and (6) GDPR. One solution would be for the controller to observe the higher standard pursuant to Article 38 GDPR in regard to both mandates given to the same individual. This, however, would negate those positive aspects that can be derived from the more lenient framework of Article 33 LED, as discussed above. Further, there would be a risk that the combined mandate of a DPO inevitably would lead to a conflict of interests whenever the DPO needs to assess questions relating to the applicability of the GDPR vis-à-vis the LED. In such cases, the same DPO would need to evaluate and balance the often complex legal and practical issues in play, including having to review their own assessments carried out under the two respective legal acts. This may undermine the credibility of the DPO, mainly in the eyes of data subjects and the supervisory authority. As a result, it must generally be advised not to appoint the same individual as DPO under the GDPR and LED.*"[24]
	169.	Proiectul NU desemnează autoritatea de supraveghere competentă de aplicare a acestei legi. La art. 39 din proiect, se menționează că Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter	**Nu se acceptă** 1. Art. 39 alin. (1) desemnează Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în

[24] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 522.

		Personal nu este competent să supravegheze instanțele de judecată în activitatea de înfăptuire a justiției, însă Capitolul VI Secțiunea 1 din Directiva 2016/680 obligă statele să desemneze una sau mai multe Autorități de supraveghere; Proiectul nejustificat NU transpune: - criteriile de desemnare a Autorității de supraveghere competentă; - Independența; - Cerințe față de membri Autorității de supraveghere; etc	calitate de autoritate de supraveghere și monitorizare. 2. Art. 45 alin. (2) din Directiva (UE) 2016/680 prevede expres că statele membre trebuie să garanteze că autoritățile de supraveghere nu au competența să supravegheze operațiunile de prelucrare ale instanțelor de judecată atunci când acestea acționează în exercițiul funcției lor judiciare (a se vedea versiunea engleză a prevederii respective, deoarece versiunea română nu reprezintă o traducere corespunzătoare a textului englez). 3. Criteriile de desemnare ale autorității, prevederile privind independența autorității, precum și cerințele față de membrii autorității sunt transpuse la Capitolul VII din Legea nr. 195/2024.
	170.	La art. 41 din proiect, eronat se menționează dreptul persoanei vizate de a contesta acțiunile operatorului și a persoanelor împuternicite (care ar putea fi și de drept privat) în ordine de contencios administrativ, or, Codul administrativ permite contestarea acțiunilor/inacțiunilor instituțiilor și autorităților publice, dar nu și entităților de drept privat care ar putea avea calitate de persoană împuternicită de către operator, cum ar fi în cazul prestatorilor de comunicații electronice, companiilor IT etc.	**Nu se acceptă** Entitățile de drept privat nu cad sub incidența prezentei legi. Art. 2 alin. (1) prevede expres că prezenta lege se aplică exclusiv „*autorităților competente*”, precum acestea sunt definite la art. 3 alin. (2). Pentru mai multe detalii, recomandăm lecturarea notei de fundamentare a proiectului de lege, în particular paginile 35 și 36 din prezentul document.
	171.	La art. 43 alin. (1), se propune reformularea acestuia după modelul art. 88 din Legea nr. 195/2024, care stabilește sancțiuni mai puțin dure pentru anumite tipuri de încălcării.	**Nu se acceptă** Centrul va avea competența individualizării sancțiunilor aplicate, în conformitate cu art. 87 din Legea nr. 195/2024.
	172.	În art. 45, se propune de a completa cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: „(4) La articolul 87 alineatul (3) din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter	**Precizare** A se vedea comentariile expuse la pct. 155 din prezentul tabel.

		personal, după cuvântul „operatorul” se introduc cuvintele „sau persoana împuternicită de operator”. În redacția actuală, art. 87 alin. (3) din Legea nr. 195/2024 prevede că „Amenzile pot fi aplicate numai dacă se stabilește că operatorul a săvârșit intenționat sau din neglijență o încălcare prevăzută la art.88”. Această normă ar trebui să se aplice în mod egal și persoanei împuternicite de operator.	
	173.	Corelarea normelor și previzibilitatea. Prin art. 2 lit. c) din Legea nr. 195/2024 care intră în vigoare la 23.08.2026, se indică că această Lege NU se aplică prelucrării datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, investigării, depistării sau urmăririi penale a infracțiunilor ori al executării sancțiunilor penale, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa securității publice și al prevenirii acestora. În cadrul proiectului de lege sunt circa 15 trimiteri la normele Legii nr. 195/2024, ceea ce generează o conduită imprevizibilă. Care dintre norme prevalează având în vedere că în conformitate cu Legea nr. 100/2017, art. 5. Clasificarea normelor juridice, se stabilește că (1) ”În funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale și derogatorii.”, (2) ”Normele juridice generale sunt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate”, (3) Normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială”, (4) Normele juridice derogatorii sunt diferite în raport cu	**Nu se acceptă** Caracterul general, special sau derogatoriu al normelor invocate este lipsit de relevanță în absența unui conflict normativ efectiv. O asemenea calificare devine pertinentă doar în ipoteza existenței unei coliziuni între norme juridice de același nivel, susceptibilă de a fi soluționată prin aplicarea principiilor *lex specialis* sau *lex posterior*. În cazul prezentului proiect de lege, nu ne aflăm în prezența unei coliziuni normative, ci a unui mecanism de integrare prin normă de trimitere. Referirea expresă la prevederile Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal nu generează o suprapunere de reglementări, ci asigură preluarea și aplicarea coerentă a unor dispoziții existente în noul context normativ. Această tehnică permite integrarea sistemică a normelor incidente, fără a produce divergențe sau conflicte normative.

		reglementarea-cadru în materie și sunt aplicabile unei situații determinate. În caz de divergență între o normă generală sau specială și o normă derogatorie, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma derogatorie.” Astfel, nu este clar care dintre norme va avea prioritate în condițiile în care: a) atât prevederile Legii nr. 195/2024 și ale proiectului de lege conțin norme derogatorii; b) ambele acte vor avea forță juridică de act normativ organic (lege specială); c) prevederile ambelor Legi, vor intra în vigoare la aceeași dată: 23.08.2026.	
	174.	În ceea ce privește denumirea actului normativ, a se menționa că, chiar dacă propunerea a fost respinsă având o motivare aridă refuzul autorului este contradictoriu: a) Directiva 2016/680 – reprezintă actul normativ de referință din UE, în baza căruia, Statele membre au adoptat legi specifice de transpunere a cerințelor acestei Directive. b) La mod practic, proiectul de lege nu transpune Directiva spre deosebire de țările din UE. Autorul inversează înțelesul armonizării legislației naționale la legislația UE, or, ar reieși faptul că se adaptează cerințele Directivei la legislația națională modificând prevederile din Directiva 2016/680 și adaptându-le la cadrul legal național.	**Nu se acceptă** În privința denumirii actului normativ, a se vedea comentariile expuse la pct. 96 din prezentul tabel. În privința aspectelor conceptuale care vizează metodologia de transpunere a directivelor UE, a se vedea pct. 94 din prezentul tabel.
	175.	Modificările introduse cu privire la judecarea cauzei în ordine penală. Propunerea contravine explicațiilor de aplicare a legii după criteriul material, unde se specifică expres trei scopuri:	**Nu se acceptă** Noua redacție a art. 1 alin. (1) lit. c) are drept scop clarificarea faptului că prezenta lege se aplică și în faza judecării cauzei penale. Această intervenție legislativă este determinată de diferențele semantice existente între versiunea

		a) prevenirii infracțiunilor, inclusiv al prevenirii și protejării împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică; b) depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor; c) executării pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță.	engleză și versiunea română a Directivei (UE) 2016/680. Astfel, versiunea engleză a directivei utilizează la art. 1 alin. (1) noțiunea de „*prosecution*”, care se referă la activitatea de tragere la răspundere penală în cadrul procesului penal, inclusiv în fața instanței de judecată. În traducerea română, acest termen a fost redat prin sintagma „*urmărirea penală*”, noțiune care, potrivit înțelesului consacrat de Codul de procedură penală, vizează exclusiv faza premergătoare judecății și nu include etapa examinării cauzei de către instanța de judecată. În lipsa unei precizări exprese, s-ar putea genera o interpretare restrictivă a domeniului de aplicare al legii, prin excluderea fazei judecății din sfera acesteia. Prin urmare, completarea art. 1 alin. (1) este necesară pentru a asigura coerența terminologică și aplicarea deplină a normei în conformitate cu finalitatea directivei.
	176.	Este erodat scopul Notei informative, astfel, din Nota informativă autorul proiectului a generat o „Notă explicativă – care determină obiectul de aplicare a proiectului din enumerarea exhaustivă a cazurilor în care se va aplica această Lege”, justificând aceste colizii prin interpretarea eronată a art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017. Ținem să precizăm că, în realitate, acest scop duce la limitarea câmpului legal de aplicare a legii, or, mecanismul de adoptare și amendare a cadrului legal nu prevede posibilitatea amendării/modificării Notei de fundamentare. În cele din urmă, „interpretarea” adusă în Nota de fundamentare va prevala textul actului normativ. În	**Nu se acceptă** 1. În conformitate cu art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de fundamentare care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ. Exprimăm nedumerirea cum autorul obiecției a ajuns la concluzia potrivit căreia nota de fundamentare prevalează textul actului normativ. 2. În urma avizării și consultării publice repetate, nota de fundamentare a fost ajustată corespunzător cu intervențiile din textul actului normativ.

		cele din urmă, păstrarea conținutului Notei de fundamentare, va duce la aplicarea neuniformă și docilă, după cum va conveni autorităților. Cu titlul de exemplu prezentăm următoarele colizii fundamentale: a) Cap. II Criteriile de aplicare a legii – sunt listate exhaustiv cele 3 scopuri în care poate fi aplicată Legea: a) prevenirii infracțiunilor, inclusiv al prevenirii și protejării împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică; b) depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor; c) executării pedepselor penale sau a măsurilor de siguranță. Între timp, la propunerea Procuraturii Generale, proiectul de lege a fost completat cu un scop nou (care NU se regăsește în Directiva 2016/680), - judecarea cauzelor penale. b) La pct. a), b) și c) – s-a încercat de a lista cazurile în care se va aplica Legea însă, fiind omise cu desăvârșire cazurile în care: a) Procesul de vetting și prevetting; b) Verificarea integrității financiare de Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii în cadrul procesului de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor/procurorilor, în cazul unor sesizări cu privire la lipsa integrității financiare și sesizării organelor de urmărire penală în caz de depistare a unor astfel de cazuri; c) anchetele paralele și recuperarea bunurilor infracționale; d) măsurile informative/contrainformative realizate de Servicul Informații și Securitate, dar și alte organe responsabile precum: Centrul Național	3. Cazurile incluse în nota de fundamentare în care se va aplica prezenta lege sunt enumerate în mod exemplificativ, nicidecum exhaustiv. 4. Majoritatea cazurilor exemplificate de autorul obiecției nu pot intra în domeniul de aplicare a prezentei legi. Astfel, în cazul proceselor de vetting și prevetting, precum și al proceselor de verificarea realizate de CSM și CSP, prezenta lege nu se aplică, întrucât nu sunt întrunite nici **criteriul personal** de aplicare a legii (statutul de „*autoritate competentă*”, în sensul art. 3 alin. (2)), nici **criteriul material** de aplicare a legii (realizarea prelucrării în unul dintre scopurile prevăzute la art. 1 alin. (1) din prezenta lege). În cazul măsurilor informative și contrainformative realizate de Serviciul de Informații și Securitate, prezenta lege nu se aplică în temeiul art. 2 alin. (3) din prezenta lege. În cazul recuperării bunurilor infracționale, inclusiv al investigațiilor financiare paralele, prezenta lege se aplică în temeiul art. 1 alin. (1) lit. b) (*i.e.*, prelucrarea în scopul de urmărire penală) și lit. d) (prelucrarea în scopul executării măsurilor de siguranță). Reamintim că, în conformitate cu art. 98 alin. (2) din Codul penal, sunt măsuri de siguranță, *inter alia*, confiscarea specială și confiscarea extinsă.

		Anticorupție, în contextul prevenirii și combaterii actelor de corupție în calitate de fapte care atentează la securitatea națională (a se vedea aspectele de prevenire și combatere a actelor de corupție au fost incluse în Legea nr. 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova, în calitate de scopuri legitime urmărite dar și scopurile de ordine și securitate publică). În acest context, observăm cu atribuțiile și mijloacele acordate unor instituții și autorități publice care urmăresc scopurile polițienești, au fost reflectate în diferite acte normative care NU vor face obiectul de reglementare a acestui proiect de lege. Mai mult, pe parcurs legislația națională va fi modificată/abrogată iar nota de fundamentare va rămâne intactă motiv pentru care, acest fenomen și practică este superfluu și contrară cadrului legal național și atentează la securitatea raporturilor juridice. Astfel, solicităm modificarea conținutului Notei de fundamentare și alinierea la imperativul prevăzut de Legea nr. 100/2017, prin explicarea voinței – direcțiilor și spiritului legii și excluderea listării exhaustive a cazurilor în care va fi aplicată legea. Mulțumim anticipat pentru considerare și exprimăm deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung.	

Centrul Național Anticorupție	177.	Denumirea propusă la proiectul de lege examinat indică o lipsă de claritate, previzibilitate și conformitate cu Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27.04.2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date. Deși nota de fundamentare conține o interpretare a conceptelor de ”prevenire a infracțiunilor” și ”combatere a infracțiunilor”, această abordare poate genera riscuri de insecuritate juridică în aplicare. Or, o lege trebuie să fie previzibilă încă din denumirea sa. Potrivit proiectului, denumirea acestuia se limitează la ”prevenire și combatere”, fiind omisă în așa mod faza de executare a pedepselor, care la fel este o componentă a Directivei (UE) 2016/680. Titlul propus nu reflectă aplicabilitatea legii asupra datelor cu caracter personal prelucrate în scopul executării pedepselor penale de autoritățile de executare a regimului privativ de libertate, deși acestea sunt „autorități competente” în sensul legii. Totodată, denumirea propusă la proiect ignoră faptul că „combaterea” este o acțiune finalizată prin sentință de condamnare, în timp ce protecția datelor cu caracter personal trebuie garantată și în faza de executare a pedepselor, care este o etapă post-condamnare. Mai mult, utilizarea termenului restrâns de ”combatere” în locul enumerării etapelor procesuale (depistare, investigare, urmărire) va crea discrepanță terminologică ce poate admite varii interpretări.	**Nu se acceptă** 1. Sintagma „*prevenirea și combaterea*” este utilizată pe scară largă de legislația națională și nu generează dificultăți de interpretare. Mai mult, observăm că, potrivit art. 1^1 alin. (1) din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, acesta este o autoritate publică autonomă „***specializată în prevenirea și combaterea corupției***”, iar, conform art. 4 din aceeași lege, „***are misiunea de a preveni și a combate corupția***”. De altfel, potrivit art. 3 lit. d) din Legea nr. 1104/2002, unul dintre principiile de activitate ale Centrului Național Anticorupție este principiul „*aplicării prioritare a metodelor de prevenire a corupției față de cele de combatere*”. Astfel, utilizarea frecventă a sintagmei „*prevenirea și combaterea*” în Legea nr. 1104/2002 constituie ea însăși o confirmare a faptului că aceasta este o formulare consacrată și acceptată în legislația națională. Aceeași formulare se regăsește, printre altele, și în: – Legea nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate; – Legea nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului; – Legea nr. 20/2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice; – Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. 2. Precizăm că conceptul de „*prevenire și combatere*” nu se limitează la cadrul procesului penal. După cum s-a arătat în nota de fundamentare, în timp ce „*combaterea infracțiunilor*” reprezintă

		În aceeași ordine de idei, expresia „prevenirea și combaterea infracțiunilor”, reflectă doar acțiunile întreprinse în cadrul procesului penal, nu și în afara lui, însă, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează începând cu relevarea amenințărilor și factorilor criminogeni, prin realizarea măsurilor speciale de investigații conform Legii nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații. Potrivit articolului 1 alineatul (1) al legii respective, ”Activitatea specială de investigații reprezintă o activitate cu caracter secret și/sau public, efectuată de către autoritățile publice competente, cu sau fără utilizarea mijloacelor tehnice speciale, în scopul colectării informațiilor necesare pentru prevenirea criminalității, al asigurării ordinii publice și siguranței în locurile de detenție.” Normele ce limitează drepturile, cum este protecția datelor cu caracter personal în scopuri speciale, trebuie să fie interpretate în mod strict. Respectiv, dacă denumirea actului normativ este ambiguă, există riscul ca unele entități publice competente să invoce că activitatea sa nu se încadrează în conceptul „combaterii” sau „prevenirii”, ceea ce poate duce la interpretări abuzive în aplicare. Într-un stat de drept, limitările aduse exercițiului dreptului la protecția datelor (prin derogări în scopuri determinate) trebuie să fie interpretate în mod clar. Un titlu „prescurtat” lasă loc pentru interpretări arbitrare în ce scopuri sunt prelucrate datele cu caracter personal de către autoritățile competente, riscând să excludă activități care nu se încadrează în conceptul de ”prevenire” sau ”combatere”. Totodată, deși statele membre au o anumită marjă de apreciere, titlul directivei nu este întâmplător. În	reacția statului față de un eveniment infracțional – constituind o funcție esențială a justiției penale, realizată în cadrul procesului penal – „*prevenirea infracțiunilor*” desemnează un ansamblu de măsuri cu caracter anticipativ, orientate spre împiedicarea comiterii infracțiunilor, precum și spre înlăturarea cauzelor și condițiilor care generează ori favorizează comiterea acestora. Această diferențiere conceptuală nu are un caracter pur doctrinar, ci este reflectată și în legislația națională (a se vedea, printre altele, art. 3 din Legea nr. 120/2017 și art. 2 din Legea nr. 50/2012). Mai mult, distincția dintre aceste concepte se regăsește în mod direct chiar în activitatea Centrului Național Anticorupție. Astfel, „*combaterea corupției*” se realizează în contextul desfășurării urmăririi penale, în timp ce „*prevenirea corupției*” se realizează prin măsuri specifice prevăzute de lege, precum efectuarea analizelor operaționale, tactice și strategice ale actelor de corupție sau realizarea expertizei anticorupție. În acest context, expertiza anticorupție efectuată asupra prezentului proiect de lege constituie ea însăși o măsură de prevenire a corupției. Prin urmare, în timp ce noțiunea de „*combatere a infracțiunilor*” acoperă activitățile desfășurate în cadrul procesului penal, noțiunea de „*prevenire a infracțiunilor*” vizează activități extrapenale, cum ar fi, printre altele, activitatea specială de investigații desfășurată în temeiul Legii nr. 59/2012, care prevede expres, la art. 1 alin. (1), că are drept scop „*prevenirea criminalității*”. 3. De asemenea, nu poate fi reținută afirmația potrivit căreia „*combaterea infracțiunilor*” ar

		acest sens, se invocă practica României, Franței, Germaniei etc., statele membre ale Uniunii Europene care au păstrat în denumirea legilor naționale elementele cheie din titlul Directivei (UE) 2016/680 pentru a evita confuziile la implementare (ex.: Legea României nr.363/2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date). Recomandăm reformularea denumirii proiectului de lege, prin substituirea cuvintelor ”prevenirii și combaterii infracțiunilor” cu textul ”prevenirii criminalității, depistării, investigării și urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date”. În contextul obiecțiilor expuse, - la articolul 1 alineatul (1) potrivit proiectului, se propune următorul cuprins pentru litera a): ”a) prevenirii criminalității, inclusiv al prevenirii și protejării împotriva amenințărilor la ordinea și securitatea publică”; - la articolul 3 alineatul (2) literele a) și b) potrivit proiectului, se propune de a substitui textul „prevenire, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor” cu textul ”prevenire a criminalității, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor”, la caz gramatical corespunzător.	constitui o acțiune finalizată prin pronunțarea unei sentințe de condamnare. Precizăm că punerea în executare a hotărârilor judecătorești penale reprezintă o fază indispensabilă a procesului penal, reglementată expres de Codul de procedură penală, care consacră acestei materii dispoziții distincte în Partea specială, Titlul II, Capitolul VI. Prin urmare, executarea nu este exterioară procesului penal, ci constituie o continuare a acestuia, în cadrul căreia subzistă exigențele legale privind protecția drepturilor persoanei, inclusiv a dreptului la protecția datelor cu caracter personal. Mai mult decât atât, în hotărârea pe cauza *Assanidze c. Georgia*, cererea nr. 71503/01, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat următoarele: „*181.* ***Curtea reiterează că executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie privită ca făcând parte integrantă din „proces” în sensul articolului 6*** *(a se vedea, mutatis mutandis, cauza Hornsby, citată mai sus, pp. 510-11, § 40; Burdov c. Rusiei, nr. 59498/00, §§ 34-35, CEDO 2002-III; și Jasiūnienė c. Lituaniei, nr. 41510/98, § 27, 6 martie 2003).* *182. Garanțiile oferite de articolul 6 din Convenție ar fi iluzorii dacă sistemul juridic sau administrativ intern al unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie de achitare să rămână inoperantă în detrimentul persoanei achitate. Ar fi de neconceput ca paragraful 1 al articolului 6, coroborat cu paragraful 3, să impună unui stat contractant să ia măsuri pozitive în privința oricărei persoane acuzate de o infracțiune (a se vedea, printre altele, Barberà,*

			Messegué și Jabardo c. Spaniei, hotărârea din 6 decembrie 1988, Seria A nr. 146, pp. 33-34, § 78) și să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite justițiabililor – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte – fără a proteja, în același timp, punerea în aplicare a unei decizii de achitare pronunțate la sfârșitul acestor proceduri. ***Procesul penal formează un tot unitar, iar protecția oferită de articolul 6 nu încetează odată cu decizia de achitare*** *(a se vedea, mutatis mutandis, Belziuk c. Poloniei, hotărârea din 25 martie 1998, Culegere 1998-II, p. 570, § 37).*" 4. Reiterăm că art. 42 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative prevăd expres că denumirea actului normativ nu poate exprima în mod detaliat obiectul de reglementare, ci trebuie să se exprime: a) **sintetic** (*i.e.*, prin trecerea de la particular la general); și b) **laconic** (*i.e.*, care să se exprimă în puține cuvinte; scurt, succint, concis, lapidar). Din această perspectivă, denumirea proiectului de lege a fost formulată astfel încât să corespundă pe deplin cerințelor prevăzute la art. 42 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017. Mai mult, pe de o parte, autorul obiecției propune enumerarea detaliată a scopurilor prelucrării datelor cu caracter personal, iar, pe de altă parte, omite din noua denumire propusă elemente precum „*judecarea cauzelor penale*" și „*executarea măsurilor de siguranță*".

			În concluzie, propunerea nu poate fi reținută, întrucât este contrară exigențelor art. 42 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017. 5. Reiterăm că denumirea propusă prin prezentul proiect de lege coincide cu denumirea laconică utilizată în **Polonia** („*Legea privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în legătură cu prevenirea și combaterea criminalității*”). Prin urmare, nu pot fi reținute neconformități nici în raport cu Directiva (UE) 2016/680, nici în raport cu abordările legislative ale statelor membre ale Uniunii Europene. **De asemenea, este esențial să reiterăm faptul că reprezentanții Comisiei Europene nu au formulat nicio obiecție cu privire la prezentul proiect de lege, inclusiv în privința denumirii acestuia.**
	178.	În formula propusă de proiect, prevederile articolului 1 alineatul (1) omit activitatea de recuperare a bunurilor infracționale din lista scopurilor prelucrării datelor cu caracter personal de către autoritățile competente și lasă la discreția deținătorilor de date dreptul de a decide dacă ”recuperarea bunurilor infracționale” constituie sau nu temei legal valid pentru prelucrarea datelor cu caracter personal. Acest fapt generează un mediu propice pentru abuz, oferind deținătorilor de informații posibilitatea de a obstrucționa investigațiile financiare sub paravanul protecției datelor. În acest sens, deși autorul proiectului consideră că această activitate este absorbită de literele b) și d), interpretarea prin analogie în domeniul protecției datelor cu caracter personal este restrictivă. Fără o bază legală certă, efortul statului de a confisca	**Precizare** Recuperarea bunurilor infracționale se realizează în cadrul urmăririi penale și/sau a executării măsurilor de siguranță (*i.e.*, confiscarea specială și confiscarea extinsă). Prin urmare, prelucrarea datelor cu caracter personal efectuată în cadrul acestor activități intră sub incidența scopurilor prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. b) și d) din proiectul de lege. Nu există nici un stat membru UE care să indice separat în domeniul de aplicare al legii acțiunile de recuperare a bunurilor infracționale. O asemenea mențiune distinctă ar fi nu doar superfluă, ci ar genera și inconsecvențe conceptuale: de ce ar fi evidențiate expres aceste activități procesual-penale, în timp ce altele nu ar fi menționate?

		produsul infracțiunii este subminat, facilitând menținerea resurselor financiare în posesia subiecților corupției. Conform articolului 229/1 din Cod de procedură penală, ”Procesul de recuperare a bunurilor infracționale se desfășoară în următoarele etape: 1) urmărirea și identificarea bunurilor infracționale, acumularea probelor; 2) indisponibilizarea și administrarea bunurilor infracționale; 3) confiscarea bunurilor infracționale și repararea prejudiciilor; 4) executarea efectivă a hotărârii privind recuperarea bunurilor infracționale.” Potrivit articolului 9 alineatul (1) din Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24.04.2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, ”Orice date cu caracter personal care urmează să fie furnizate se stabilesc de la caz la caz, în funcție de ceea ce este necesar pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute la articolul 5, și în conformitate cu Directiva (UE) 2016/680”. Prin urmare, datele cu caracter personal prelucrate în scopul recuperării bunurilor infracționale la fel urmează a fi protejate. Grupul de State împotriva Corupției (GRECO), în multiplele sale runde de evaluare, a subliniat că eficiența luptei împotriva corupției depinde direct de privarea infractorilor de beneficiile economice. Legislația trebuie să elimine barierele birocratice, nu să creeze noi puncte de blocaj prin formulări ambigue. Omiterea „recuperării bunurilor infracționale” din scopul principal al legii privind protecția datelor contravine spiritului Convenției penale privind corupția, care impune statelor adoptarea unei legislații potrivite și a unor măsuri preventive	

		adecvate care să faciliteze identificarea și sechestrarea rapidă a produselor corupției. În vederea eliminării riscului de interpretare arbitrară și pentru asigurarea unui mecanism eficient de luptă împotriva corupției, se recomandă completarea articolului 1 alineatul (1) cu o literă nouă care va avea următorul cuprins: ”e) recuperării bunurilor infracționale“. Pe cale de consecință, - la articolul 3 alineatul (2) litera b), textul ”urmăririi penale a infracțiunilor, ” se va completa cu textul ” recuperării bunurilor infracționale,”; - la articolul 13 alineatul (3) litera b), textul ”lit. a)-d)” se va substitui cu textul ”lit. a)-e)”.	
	179.	Norma propusă pentru articolul 12 alineatul (3) prevede dreptul persoanei vizate de a fi informată cu privire la prelucrarea datelor sale cu caracter personal în termen de cel mult 3 luni, cu indicarea motivelor eventualei întârzieri. Considerăm că această reglementare necesită revizuire, întrucât nu ține cont de derogările expres prevăzute de legislația procesual-penală în materia activității speciale de investigații. Potrivit articolului 135 alineatul (9) din Codul de procedură penală, în cazul autorizării investigației sub acoperire sau al investigării criminalității organizate, a infracțiunilor de corupție și conexe celor de corupție, contra securității statului, cu caracter terorist, de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, măsura specială de investigații poate fi autorizată pentru o perioadă de până la 360 de zile, calculată cumulativ. Conform articolului 136 alineatul (11) din același cod, procurorul poate dispune, prin ordonanță motivată, amânarea informării persoanei supuse	**Precizare** În primul rând, reamintim principiile generale privind interpretarea actelor normative reglementate de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, potrivit art. 5 alin. (3) și (4) din această lege, în caz de divergență între o normă generală și o normă specială sau derogatorie, se aplică norma specială sau derogatorie. Prin urmare, prevederile generale ale prezentului proiect de lege nu aduc atingere reglementărilor speciale care sunt cuprinse în alte acte legislative. **În al doilea rând, atragem atenția că art. 13 alin. (3) și art. 14 alin. (2) și (3) reglementează expres posibilitatea amânării, restricționării sau omiterii furnizării informațiilor. Prin urmare, prevederile proiectului de lege se corelează cu normele procesual-penale referitoare la activitatea specială de investigații, fără să existe conflicte de norme.**

		măsurii speciale de investigații, până la finalizarea urmăririi penale. În acest context, instituirea unei obligații generale de informare în termen de 3 luni apare ca fiind necorelată cu normele speciale aplicabile în materie procesual-penală. O asemenea prevedere riscă să creeze conflicte normative și dificultăți practice în aplicare, în special în cauzele complexe, în care divulgarea prematură a informațiilor ar putea compromite investigația, periclita securitatea operațiunilor sau pune în pericol integritatea persoanelor implicate. În ce privește articolul 12 alineatul (4), acesta utilizează expresii abstracte, precum ”vădit nefondate sau excesive” și ”caracter repetitiv”, în lipsa unor criterii clare pentru evaluarea acestora, precum ”lipsa unor elemente noi de fapt sau de drept”, decizia de refuz a operatorului devine un act pur subiectiv. Această ambiguitate poate fi folosită cu scopul de a proteja interese de grup sau personale, refuzând furnizarea informațiilor care ar putea scoate la iveală nereguli administrative, sub pretextul protejării resurselor instituției. Prin urmare, pentru a exclude caracterul arbitrar al refuzului sau respingerii, este necesară condiționarea acestuia de inexistența unor elemente noi de fapt și de drept care să justifice o nouă examinare și să ofere un reper factual incontestabil atât pentru persoana vizată, cât și pentru instanța de judecată în cazul unui litigiu. Totodată, obligația de a emite o decizie motivată (în loc de simplul refuz de examinare) forțează operatorul să justifice de ce consideră cererea	În partea ce ține de sintagmele „*vădit nefondate sau excesive*” și „*caracter repetitiv*”, reiterăm că aceste sintagme sunt identice cu cele de la art. 12 alin. (5) din RGPD și, implicit, art. 12 alin. (5) din Legea nr. 195/2024. Prin urmare, modificarea acestei norme nu este posibilă. Mai mult decât atât, în legislația statelor membre ale UE, cât și la art. 78 alin. (4) din Regulamentul (UE) 2018/1725, este prevăzută o normă identică precum cea propusă de prezentul proiect de lege. Astfel, caracterul „*vădit nefondat*”, „*excesiv*” sau „*repetitiv*” urmează a fi apreciat de la caz la caz, având în vedere toate circumstanțele particulare ale situațiilor concrete. În partea ce ține de motivarea deciziilor de refuz, atragem atenția că prevederile proiectului de lege impun obligația emiterii unor decizii motivate în cazul refuzului sau respingerii cererilor: – art. 12 alin. (4) prevede expres că „***operatorului îi revine sarcina de a demonstra caracterul vădit nefondat sau excesiv al cererii***”; – art. 14 alin. (3) prevede expres că „*operatorul informează în scris persoana vizată […] cu privire la refuzarea sau limitarea accesului* ***și motivele refuzului sau ale limitării***”; – art. 15 alin. (4) prevede expres că „*operatorul informează în scris persoana vizată cu privire la orice refuz de rectificare sau de ștergere a datelor cu caracter personal sau de restricționare a prelucrării, precum* ***și motivele refuzului***”;

		nefondată sau execesivă, eliminând riscul de corupție pasivă prin omisiune. Recomandăm ajustarea prevederilor proiectului cu reglementările Codului de procedură penală, prin instituirea unor excepții clare pentru situațiile ce vizează activitatea specială de investigații. Totodată, recomandăm reconsiderarea prevederilor propuse la articolul 12 alineatul (4) conform obiecțiilor expuse supra, prin completarea cuvintelor ”nefondate sau excesive” cu textul ”,în lipsa unor elemente noi de fapt sau de drept față de cererile anterioare soluționate” și a prevederilor care stabilesc că operatorul poate respingere cererea printr-o decizie motivată sau să amâne examinarea până la încetarea circumstanțelor care justifică restrângerea dreptului.	
	180.	Norma propusă la articolul 13 alineatul (2) litera d) este ambiguă și conferă o discreție excesivă operatorului de date. Utilizarea expresiei ”în cazul în care este necesar, informații suplimentare” fără stabilirea unor criterii obiective, clare și exhaustive, încalcă principiul securității juridice. Această formulare permisivă acordă operatorului dreptul a decide în mod arbitrar cu privire la subiectul informării (persoanele cărora le sunt furnizate datele), volumul informațiilor (conținutul efectiv al datelor comunicate) și oportunitatea comunicării (momentul și circumstanțele în care se apreciază dacă este ”necesar” sau nu să informeze). Lipsa unei enumerări exhaustive sau a unui criteriu de delimitare lasă persoana vizată în imposibilitatea de a verifica dacă i-a fost respectat dreptul la informare. Într-un context în care datele sunt colectate „fără știrea persoanei vizate”, lipsa unei norme imperative și clare poate facilita tăinuirea	**Precizare** La art. 13 alin. (2), sintagma „*în anumite cazuri*” se regăsește și în legislația statelor membre ale UE. Mai important, în privința acestei sintagme s-a pronunțat și Comitetul European pentru Protecția Datelor, care a statuat că aplicabilitatea art. 13 alin. (2) urmează a fi apreciată de operator, pornind de la circumstanțele particulare ale fiecărui caz concret: „*Exercitarea efectivă a drepturilor persoanei vizate depinde de îndeplinirea de către operator a obligațiilor de informare care îi revin (articolul 13 din LED). Atunci când se evaluează dacă există un „anumit caz” în conformitate cu articolul 13 alineatul (2) din LED, trebuie luați în considerare mai mulți factori, inclusiv dacă datele cu caracter personal sunt colectate fără știrea persoanei vizate, deoarece aceasta ar fi singura modalitate de a permite persoanelor vizate să-și exercite în mod efectiv drepturile. În cazul în care procesul*

		unor abuzuri sau a unor prelucrări ilegale de date, sub pretextul unor decizii arbitrare privind „necesitatea” furnizării de informații suplimentare. Cu referire la articolul 2 alineatul (3), articolul 13 alineatul (3) literele c), d), articolul 14 alineatul (2) literele c), d), articolul 15 alineatul (4) literele c), d) potrivit proiectului, prevederile propuse folosesc termenii ” protejarea/protecția” în contextul ordinii/securității publice și securității/apărării naționale. Această formulare este în contradicție cu Legea nr.249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova, care operează cu termenul ”asigurarea”. Armonizarea cu Legea nr. 249/2025 este imperativă pentru a asigura caracterul previzibil al normei și pentru a preveni orice „practici vicioase” prin care termeni ambigui sunt utilizați pentru a evita obligațiile de transparență față de persoana vizată. Un alt aspect, cu referire la articolul 2 alineatul (3), acesta instituie o excepție de la aplicarea prevederilor propuse prelucrării datelor cu caracter personal atribuite la secret de stat, limitând scopul excepției strict la protecția securității și apărării naționale. Această formulare este restrictivă și intră în coliziune cu articolul 1 alineatul (1) litera b) din proiect, care include în obiectul și scopul legii și depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor. Conform Legii nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații, aceste măsuri cu caracter secret vizează nu doar securitatea națională, ci și prevenirea criminalității, al asigurării ordinii publice. Articolul 1 alineatul (1) statuează că,	*decizional se realizează exclusiv pe baza TRF, atunci persoanele vizate trebuie informate cu privire la caracteristicile procesului decizional automatizat.*”.[25] Cu referire la noțiunea de „protejare”, aceasta nu afectează interpretarea prevederilor de la art. 2, 13, 14 și 15. Cu referire la art. 2 alin. (3), precizăm că formularea acestui alineat a fost propusă de reprezentanții Comisiei Europene și nu poate fi modificată. Or, recitalul 14 din Directiva (UE) 2016/680 prevede expres inaplicabilitatea directivei doar în raport cu activitățile privind securitatea națională, nu și cu cele care vizează ordinea și securitatea publică. Cu referire la art. 14 alin. (5), precizăm că norma instituie obligația de a prezenta exclusiv date statistice, iar nu informații concrete privind activitățile speciale de investigații. Prin urmare, această prevedere nu afectează desfășurarea acestor activități. Cu referire la art. 15, formularea propusă nu corespunde cu prevederea corelativă din Directiva (UE) 2016/680.

[25] *Orientările nr. 5/2022 privind utilizarea tehnologiei de recunoaștere facială în domeniul aplicării legii*, Comitetul European pentru Protecția Datelor, 26 aprilie 2023, pp. 6 și 7: https://www.edpb.europa.eu/system/files/2024-05/edpb_guidelines_202304_frtlawenforcement_v2_ro.pdf

		„Activitatea specială de investigații reprezintă o activitate cu caracter secret și/sau public, efectuată de către autoritățile publice competente, cu sau fără utilizarea mijloacelor tehnice speciale, în scopul colectării informațiilor necesare pentru prevenirea criminalității, al asigurării ordinii publice și siguranței în locurile de detenție.” Totodată, se propune excluderea articolului 14 alineatul (5), întrucât obligația de a prezenta datele solicitate în forma prevăzută ar putea spori riscul divulgării unor informații sensibile privind prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor supuse măsurilor speciale de investigații. În domeniul activității operative, protecția confidențialității datelor nu reprezintă doar o garanție procedurală, ci și o condiție esențială pentru eficiența investigațiilor și pentru prevenirea scurgerilor de informații care ar putea afecta grav interesul public. Un alt aspect, norma propusă la articolul 15 alineatul (3) instituie o obligativitate de restricționare a prelucrării datelor în situația în care exactitatea acestora este contestată, iar exactitatea sau inexactitatea nu poate fi stabilită imediat. În așa mod, persoana vizată poate limita utilizarea unor probe pertinente prin simpla contestare, iar care urmare restricționarea prelucrării datelor cu caracter personal pe perioada ” stabilirii exactității” nu va permite continuarea anchetei penale. Reconsiderarea prevederilor propuse pentru articolul 13 alineatul (2) litera d) conform obiecțiilor expuse supra, prin reformularea acestora. Se impune indicarea expresă a categoriilor de informații ce urmează a fi comunicate (exemplu, sursa datelor,	

		categorii de date etc.), eliminând expresia ”în cazul în care este necesar, informații suplimentare”. La articolul 2 alineatul (3), articolul 13 alineatul (3) literele c), d), articolul 14 alineatul (2) literele c), d), articolul 15 alineatul (4) literele c), d), se recomandă substituirea cuvintelor ”protejarea” și ”protecția” cu cuvântul „asigurarea”. Modificarea este necesară pentru a respecta Legea nr.249/2025 și pentru a exclude riscul de interpretare arbitrară a normei, garantând astfel unitatea terminologică și precizia limbajului juridic. La articolul 2 alineatul (3), recomandăm completarea cu textul ”, ordinii și securității publice”. La fel, propunem excluderea alineatului (5) din articolul 14 potrivit proiectului. La articolul 15 alineatul (3), pentru a asigura echilibru între dreptul la viață privată și interesul general de combatere a criminalității, recomandăm completarea cu prevederi care să aibă, cu titlul de exemplu, următorul cuprins: ”Contestarea exactității datelor cu caracter personal nu produce automat restricționarea prelucrării acestora, dacă datele sunt utilizate exclusiv în scop probator sau operativ și sunt susținute de acte, date sau surse verificate, până la soluționarea definitivă a incidentului de integritate a datelor sau a cauzei.”	
	181.	Utilizarea cuvântului ”inclusiv” în textul normei propuse pentru articolul 22 alineatul (3) impune o obligație implicită de a dubla evidențele atât pe suport de hârtie, cât și în format electronic, ceea ce poate genera o sarcină administrativă disproporționată și un consum ineficient de resurse umane și financiare. În plus, evidențele acțiunilor de procesare automatizată nu se păstrează izolat de	**Precizare** Utilizarea cuvântului „*inclusiv*” nu impune obligația dublării evidențelor, ci confirmă valabilitatea evidențelor scrise care sunt materializate doar în formă electronică. Mai important, această formulare se regăsește atât în RGPD, cât și în Legea nr. 195/2024. Prin urmare, ea nu poate fi modificată.

		sistemul informatic, deoarece fac parte din auditul proceselor fiecărui sistem de evidență. Chiar dacă Directiva (UE) 2016/680 în traducere indică cuvântul „inclusiv”, este oportun diferențierea proceselor scrise de cele electronice. Pentru procesările neautomatizate poate fi aplicată forma scrisă, iar pentru cele automatizate forma electronică. O problemă care apare în aceste situații este lipsa actualizării simultane a evidențelor manuale cu modificările de sistem, generând discrepanțe între realitatea operațională și documentație. Păstrarea manuală a evidențelor prezintă un risc de omisiuni și inexactități, în special atunci când prelucrările sunt complexe sau suferă modificări frecvente. Dacă evidențele sunt ținute în afara sistemelor IT (ex.: separat de software-ul de management al datelor sau al proceselor), nu se asigură trasabilitate, audit automatizat sau corelare între procese și documentație. Regulamentul General privind Protecția Datelor (GDPR) solicită menținerea „evidențelor exacte, actualizate și accesibile autorităților de supraveghere”. Ținerea evidențelor într-un mod informal sau izolat poate duce la dificultăți în demonstrarea conformității în cazul unui audit sau incident. Prin urmare, evidențele necesită să fie ținute conform cerințelor de securitate care pot fi asigurate de operator și nu neapărat ambele formate (scris și electronic). De asemenea, expresia ”la cererea acestuia” utilizată în textul normelor citate, care se referă la accesul autorității de supraveghere la documente și înregistrări, este vagă și poate permite interpretări abuzive, contrar principiului previzibilității normei	Cu referire la art. 22 alin. (3), precizăm că competența Centrului de a solicita evidențele activităților de prelucrare constituie una dintre principalele măsuri de control pentru monitorizarea implementării legii. În acest context, nu poate fi admis ca autoritatea supusă controlului să invoce caracterul pretins „nemotivat” al cererii în scopul eludării activităților de control.

		juridice. În absența unei obligații de a motiva cererea, norma devine imprevizibilă și poate genera ingerințe nejustificate în activitatea operatorilor sau solicitarea de informații care exced sfera competențelor autorității de control. Or, instituirea caracterului motivat al cererii constituie o garanție anticorupție, asigurând că exercitarea atribuțiilor de control rămâne în limitele legale. Pentru autoritățile care activează în temeiul Codului de procedură penală, Legii nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații, Legii nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, accesul necondiționat al unei autorități administrative la „înregistrări" sau „decizii" poate periclita confidențialitatea investigațiilor în curs, secretul de stat sau integritatea probatoriului. În temeiul celor expuse, se propune următorul cuprins: - pentru articolul 14 alineatul (4): "(4) Operatorul ține evidența deciziilor luate în temeiul alin.(2). Aceste informații sunt puse la dispoziția Centrului, la cererea motivată a acestuia."; - pentru articolul 22 alineatul (3): "(3) Evidențele prevăzute la alin. (1) și (2) sunt ținute în scris sau în format electronic. Operatorul și persoana împuternicită de operator pun evidențele la dispoziția Centrului, la cererea motivată a acestuia."; - pentru articolul 23 alineatul (4): "(4) Operatorul și persoana împuternicită de operator pun înregistrările la dispoziția Centrului, la cererea motivată a acestuia, cu respectarea regimului juridic al informațiilor ce vizează procesul penal sau securitatea națională.";	

		- pentru articolul 26 alineatul (3): ”Operatorul transmite Centrului evaluarea impactului asupra protecției datelor, efectuată în temeiul art.25 și, la cererea motivată a acestuia, orice altă informație care va permite Centrului să evalueze conformitatea prelucrării și în special riscurile pentru protecția datelor cu caracter personal ale persoanei vizate și garanțiile aferente.”	
	182.	Prevederile menționate instituie un mecanism de control și autorizare din partea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (consultarea prealabilă și transfer de date cu caracter personal) care, în contextul activității organelor de urmărire penală, pot afecta confidențialitatea procesului penal. Codul de procedură penală stabilește asistența juridică internațională în articolele 536 - 557. Introducerea unei condiții suplimentare din partea Centrului pentru transferul de date cu caracter personal în cadrul comisiilor rogatorii ar genera un paralelism legislativ și un conflict de norme, subordonând procedurile judiciare unor decizii administrative. Conform articolului 212 din codul citat, materialele urmăririi penale nu pot fi date publicității decât cu autorizația persoanei care efectuează urmărirea penală. Obligația de a consulta Centrul (articolul 26 din proiect) înainte de crearea unui sistem nou de evidență a datelor sau de prelucrare a datelor cu caracter personal în scopuri penale impune organul de urmărire penală să divulge detalii despre metodologie sau tehnologii utilizate, periclitând caracterul conspirativ al activității speciale de investigații. Or, activitatea organului de urmărire penală interferează cu articolul 54 din Constituția	**Precizare** În primul rând, art. 26 din proiectul de lege, intitulat „Consultarea prealabilă cu Centrul”, nu privește regimul juridic al transferurilor de date reglementat de Capitolul V. Acest articol are un obiect de reglementare distinct, și anume consultarea Centrului înainte de instituirea unui sistem de evidență a datelor. În al doilea rând, datele cu caracter personal pot fi transferate nu doar în temeiul art. 34, în baza unei decizii privind caracterul adecvat al nivelului de protecție, ci și în temeiul art. 35, în baza unor garanții adecvate, precum și în temeiul art. 36, în cazul derogărilor pentru situații specifice. Atât în ipoteza art. 35, cât și în cea a art. 36, Centrul nu are atribuții de avizare sau aprobare a transferurilor. Operatorul are doar obligația de a documenta transferul și, după caz, de a pune această documentație la dispoziția Centrului, la cererea acestuia. Prin urmare, prevederile Capitolului V din prezentul proiect de lege se corelează pe deplin cu normele procesual-penale și nu instituie filtre administrative din partea Centrului.

		Republicii Moldova Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Organele de urmărire penală și instanțele de judecată trebuie să aibă autonomie deplină în gestionarea probatoriului (care include date cu caracter personal). Condiționarea transferului de date către autorități străine de o „decizie privind caracterul adecvat al nivelului de protecție" emisă de Centru (articolul 34 din proiect) poate bloca cooperarea internațională în materie penală, în special în relația cu state cu care Republica Moldova are tratate bilaterale, dar care nu au un „scor" de adecvare stabilit de autoritatea de protecție a datelor. Pentru excluderea interpretărilor echivoce, se recomandă completarea proiectului cu prevederi care stabilesc excepție de la regulă în condițiile în care prelucrarea datelor cu caracter personal este efectuată în cadrul procesului penal, al activității de asistență juridică internațională în materie penală și al schimbului de date și informații în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, care sunt reglementate de Codul de procedură penală și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Lipsa acestei excepții ar putea fi utilizată ca un „paravan juridic" de către subiecții investigații pentru a contesta legalitatea probelor obținute prin transferuri de date care nu au trecut prin filtrul administrativ al Centrului, generând astfel impunitate.	
	183.	Norma propusă la articolul 39 stabilește o competență extinsă pentru Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal de a monitoriza și supraveghea aplicarea legii, fără a delimita în mod clar limita protecției datelor de	**Precizare** Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor, precum și Comitetul European pentru Protecția Datelor au reiterat constant că „*legile naționale de punere în aplicare a Directivei (UE) 2016/680*

		regimul special al activității organelor de urmărire penală și al celor care efectuează activitatea specială de investigații. În consecință, prevederea analizată prezintă deficiențe în ceea ce privește echilibrul între supravegherea protecției datelor cu caracter personal și confidențialitatea activităților de urmărire penală/măsurilor speciale de investigații, prin conferirea competențelor Centrului de investigare, inclusiv prin obținerea accesului la toate datele și informațiile și la oricare dintre încăperile operatorului și ale persoanei împuternicite de operator, precum și la orice echipamente și mijloace de prelucrare a datelor, fapt ce poate genera conflict normativ cu Codul de procedură penală și Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații. Accesul nelimitat al Centrului la încăperi, echipamente și sisteme informatice ale Centrului Național Anticorupție, cât și a altor autorități care exercită atribuții de urmărire penală și investigații, poate duce la deconspirarea metodelor tactice de investigație, a identității subiecților aflați sub protecție sau la compromiterea secretului anchetei. Ambiguitatea limitelor de acces a Centrului la datele gestionate în cadrul dosarelor penale poate transforma controlul de conformitate într-un instrument de presiune asupra ofițerilor de investigație sau ca o modalitate de scurgere de informații sub pretextul acestui control. Implicarea unei autorități administrative, precum este Centrul, în gestionarea datelor care constituie	*trebuie să prevadă competențe echivalente cu cele din GDPR*."[26] Mai mult decât atât, în comentariul Directivei (UE) 2016/680 se statuează că „*competențele în acest domeniu ar trebui să fie chiar mai solide decât cele aplicabile sectoarelor comerciale și publice, având în vedere caracterul intruziv al atribuțiilor polițienești și impactul mai mare pe care acestea îl pot avea asupra libertăților individuale și a libertăților sociale în ansamblu*."[27]

[26] *Aviz cu privire la unele aspecte esențiale ale Directivei privind asigurarea respectării legii (UE 2016/680)*, 29 noiembrie 2017, p. 32.
[27] Kosta E., et al. *The EU Law Enforcement Directive (LED): A Commentary*, Oxford University Press, 2024, p. 680.

		probe în procesul penal poate atrage nulitatea acestora prin invocarea unor vicii de procedură, având în vedere că deși Legea nr.195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal este lege-cadru în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, legislația penală are caracter lex specialis. Recomandăm excluderea articolului 39 din proiect or revizuirea acestuia pentru a evita blocaje instituționale și riscul imixtiunii Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în procesul penal.	
	184.	Norma analizată este deficitară sub aspectul clarității și previzibilității, instituind discreție pentru Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. Lipsa unor reglementări clare permite autorității de control să decidă arbitrar între o sancțiune simbolică și una maximă de 2 milioane lei pentru fapte similare, fapt ce generează premisele unor riscuri de corupție și ale unui tratament discriminatoriu. Expresia ”amendă de până la 2 000 000 lei” este ambigue în absența unor praguri minime și a unor criterii obiective de individualizare a sancțiunii (ex: gravitatea și durata încălcării, numărul subiecților de date afectați sau impactul prejudiciabil și beneficiile obținute ilicit etc.). Lipsa acestor reglementări conferă Centrului o marjă de apreciere excesivă, transformând competența decizională într-una cu caracter discreționar, contrară principiului securității juridice. La fel, se remarcă că norma propusă prevede aplicarea amenzii alternativ „operatorului sau persoanei împuternicite”. Această lipsă de previzibilitate și claritate a normei creează premisele unor interpretări abuzive sau discreționare, facilitând	**Precizare** Cuantumul amenzii de până la 2 000 000 de lei este stabilit în vederea uniformizării cu plafonul amenzii prevăzut de Legea nr. 195/2024, aplicabil inclusiv persoanelor juridice de drept public. Totodată, proiectul de lege prevede expres că aplicarea amenzii se realizează în conformitate cu art. 87 din Legea nr. 195/2024, care enumeră, cu titlu neexhaustiv, principalele criterii de individualizare a amenzii, inclusiv: – natura, gravitatea și durata încălcării, ținându-se seama de natura, domeniul de aplicare sau scopul prelucrării în cauză, precum și de numărul persoanelor vizate afectate și de nivelul prejudiciilor suferite de acestea; – dacă încălcarea a fost comisă intenționat sau din neglijență; – orice acțiuni întreprinse de operator sau de persoana împuternicită de operator pentru a reduce prejudiciul suferit de persoana vizată; – gradul de responsabilitate al operatorului sau al persoanei împuternicite de operator,

		aplicarea selectivă a sancțiunilor. O astfel de ambiguitate legislativă poate favoriza anumiți subiecți în detrimentul altora, generând riscuri de corupție prin exercitarea arbitrară a controlului. Norma nu clarifică condițiile în care sancțiunea se aplică operatorului, persoanei împuternicite sau ambilor în solidar. Această lacună legislativă permite interpretări arbitrare în procesul de stabilire a vinovăției, lăsând la latitudinea controlorului alegerea subiectului care va fi sancționat. Un alt aspect, aplicarea unei amenzi semnificative unei instituții publice finanțate de la bugetul de stat este lipsită de fundament economic și de finalitate coercitivă. Într-o astfel de ipoteză, asistăm la o simplă operațiune de transfer intra-bugetar, care nu generează un efect disuasiv asupra entității, ci provoacă o diminuare nejustificată a resurselor operaționale destinate serviciului public. Acest mecanism este ineficient, deoarece costurile administrative de procesare a sancțiunii depășesc beneficiul social, iar caracterul punitiv al amenzii este anulat de faptul că atât sursa plății, cât și beneficiarul final al sumei, se regăsesc sub umbrela aceluiași patrimoniu public. Astfel, sancțiunea nu vizează responsabilitatea individuală sau instituțională, ci afectează indirect calitatea și continuitatea serviciului public. În acest sens, Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a	ținându-se seama de măsurile tehnice și organizatorice implementate de aceștia; – eventualele încălcări anterioare relevante comise de operator sau de persoana împuternicită de operator; – gradul de cooperare cu Centrul pentru a remedia încălcarea și a atenua posibilele efecte negative ale încălcării; – categoriile de date cu caracter personal afectate de încălcare; – modul în care încălcarea a fost adusă la cunoștința Centrului, în special dacă și în ce măsură operatorul sau persoana împuternicită de operator a notificat despre încălcare; – orice alt factor agravant sau atenuant aplicabil circumstanțelor cazului, cum ar fi beneficiile financiare dobândite sau pierderile evitate în mod direct sau indirect de pe urma încălcării.

		Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului, nu impune statelor membre stabilirea unor amenzi administrative. Mai mult, nota de fundamentare nu conține argumente care justifică oportunitatea și proporționalitatea pragului de 2.000.000 lei. Totodată, deși articolul 43 face trimitere în alineatul (2) la dispozițiile articolului 87 din Legea nr.195/2024, textul propus omite să distingă între specificul activității de prevenire și combatere a infracțiunilor (unde riscurile și contextul prelucrării diferă de cel comercial general), ceea ce poate duce la dificultăți în aplicarea unitară a legii și la afectarea integrității procedurilor judiciare. Reconsiderarea prevederilor articolului 43 conform obiecțiilor expuse supra, prin revizuirea acestuia în vederea eliminării caracterului discreționar și disproporțional al normei.	